
Diari Oficial
del
Consell General

Núm. 3/2020 - 66 pàgines

Sessió extraordinària del dia 27 de febrer del 2020

El dia 27 de febrer del 2020, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 14/2020, que és el següent:

Punt Únic: Examen i votació del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici del 2020, així com del Projecte de pressupost del Tribunal Constitucional, del Consell Superior de la Justícia i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sr. Marc Magallon Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud

M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez
M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet
M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

S'ha excusat l'absència de la M. I. Sr. Eva López Herrero.

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre d'Ordenament Territorial; Víctor Filloy Franco, ministre d'Afers Socials, Habitatge i Joventut; Sílvia Calvo Armengol, ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Verònica Canals Riba, ministra de Turisme; Joan Martínez Benazet, ministre de Salut; Ester Vilarrubla Escales, ministra d'Educació i Ensenyament Superior; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Judith Pallarés Cortés, ministra de Funció Pública i Simplificació Administrativa.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.05h)

La Sra. sàndica general:

Moltes gràcies.

L'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost ha estat publicat en el Butlletí número 14/2020 del 21 de febrer.

Intervé per exposar l'informe de la comissió, el M. I. Sr. Ferran Costa, nomenat ponent per part de la comissió.

El Sr. Ferran Costa:

Moltes gràcies Sra. sàndica.

Passo a explicar-los les conclusions d'aquest informe de la comissió. S'han presentat 121 esmenes a l'articulat. 17 esmenes per part del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, 32 esmenes per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, 24 esmenes per part del Grup Parlamentari Demòcrata, 24 esmenes per part del Grup Parlamentari Liberal, i 24 esmenes per part del Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos.

La Sindicatura en data 22 de gener del 2020 i als efectes determinats per l'article 18.1.d) del Reglament del Consell General i d'acord amb el que disposa l'article 110 del Reglament del Consell General, va admetre a tràmit les esmenes formulades pels grups parlamentaris amb l'excepció de les esmenes número 13, 16, 26 i 27 del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

El dia 22 de gener del 2020 es va trametre el projecte de llei esmentat i les esmenes a l'articulat presentades a la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost d'acord amb el que preveu l'article 45 del Reglament del Consell General.

Per aquests fets, el ponent de la comissió, jo mateix en aquesta legislatura, en relació al projecte de llei de l'exercici, proposem el que disposa l'article 97 del Reglament del Consell General al Projecte de llei del pressupost.

Gràcies Sra. sàndica.

La Sra. sàndica general:

Moltes gràcies.

Acabada la intervenció del ponent, proposo procedir al debat i votació dels articles que han estat objecte de reserva d'esmena, i continuar després amb el debat i votació de les altres parts del text.

Us informo que han estat presentades 10 reserves d'esmena pel M. I. Sr. Pere López, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

A demanda del M. I. Sr. Pere López, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, les deu reserves

d'esmena presentades serien defensades de la manera següent:

- Les reserves número 1 i 2, serien defensades de forma conjunta.

- La reserva número 3, seria defensada de forma separada.

- Les reserves número 4 i 5, serien defensades de forma conjunta.

- La reserva número 6, seria defensada de forma separada.

- Les reserves número 7, 8 i 9, serien defensades de forma conjunta.

- I la reserva número 10, seria defensada de forma separada.

Per tant, iniciem el debat de les reserves d'esmena.

Comencem pel primer grup de reserves d'esmena, presentades pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Primera reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 42 de l'informe del ponent, de modificació al Ministeri de Presidència, Economia i Empresa. I segona reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 43 de l'informe del ponent, de modificació al Ministeri de Presidència, Economia i Empresa.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, el Sr. Roger Padreny.

El Sr. Roger Padreny:

Moltes gràcies Sra. sàndica, i molt bona tarda senyores i senyors consellers, senyores i senyors ministres.

Avui hem d'aprovar aquesta reserva d'esmena. És una reserva d'esmena que el que busca és produir més dades a l'Administració pública, als gestors i gestores públics del nostre país. Més dades per millorar les polítiques públiques del nostre país, més dades per millorar l'activitat econòmica del nostre país, més dades per millorar la recerca i la innovació del nostre país. Però també, més dades significa millor democràcia, més dades significa proveir el dret d'accés a la informació pública a la ciutadania.

Sense una bona informació pública, nosaltres, representants d'aquesta així com també la societat civil, no pot dur a terme un bon debat públic quan així ho vulguin.

Tenir informació afavoreix la transparència, així com també afavoreix el rendiment de comptes. Però també, tenir més informació permet als gestors públics de l'Executiu, a vostès Sres. i Srs. ministres, dur a terme una millor acció de Govern, dur a terme millors decisions públiques. Perquè cap decisió es prengui com bufa el vent, perquè tota decisió es prengui amb un raonament i una argumentació i sobretot amb unes

dades al darrera. Perquè ens calen dades, ens calen dades en multitud d'àmbits, i per això avui proposem aquesta reserva d'esmena, que el que busca és millorar l'eficiència i l'eficàcia en l'acció de Govern.

Sr. ministre de Salut, Sr. Benazet, vostè sap que a dia d'avui, la introducció del metge preferent està tenint certs dubtes, i què, tenim més dades? Produint més dades podríem prendre decisions per millorar els possibles dubtes que s'estan produint, així com també en qüestions d'oncologia, la companya Susanna Vela introduïa diferents preguntes al voltant dels dubtes pel que fa el sistema de radioteràpia i la possibilitat d'introduir-lo al país, creiem des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata que més dades també millorarien la gestió i la possible presa de decisió en aquest àmbit.

Per una altra banda, Sra. ministra d'Educació i d'Ensenyament Superior, Sra. Vilarrubla, tant vostè com jo convenim, i crec que convenim, que per unes millors polítiques d'educació i d'ensenyament superior, calen més dades i millors dades en el nostre país.

A més a més, posant per exemple les qüestions del fracàs escolar o qüestions com la millora de la qualitat del nostre sistema d'ensenyament superior, les dades tant al nostre país com arreu, sempre han estat més necessàries a l'hora de prendre qualsevol decisió que millori l'excel·lència de tota política pública.

També vull esmentar l'acció de la senyora ministra de Cultura, que crec que també requereix dades en aquest sentit, i ho hem demostrat en les partides d'aquest pressupost pel que fa a la protecció i a la rehabilitació del campanar de Sant Vicenç d'Enclar, tots els grups convenim en la necessitat també de protegir el nostre patrimoni i els nostres béns d'interès cultural. Però també convindrà senyora ministra que si tinguéssim més dades podríem dur terme una millor gestió a nivell de tot el país pel que fa a les polítiques culturals i de protecció del nostre patrimoni, així com també probablement més dades podrien evitar qüestions com el malaurat esfondrament del campanar de Sant Vicenç d'Enclar.

Per una altra banda, Sra. Pallarès, Sra. ministra de Funció Pública i de Simplificació de l'Administració, des del nostre grup parlamentari ja li diem que estem d'acord amb tots aquests processos que s'inicien per exemple amb la digitalització de l'Administració o l'objectiu de simplificar tots els processos administratius. Però tant vostè com jo també convindrem que són decisions que calen prendre-les amb tots els arguments possibles, i que calen dades al voltant de qualsevol d'aquestes decisions que marcaran el present i el futur del nostre país.

Per una altra banda, Sr. ministre de Justícia i Interior, Sr. Rossell, vostè i jo vam tenir un debat que crec enriquidor a nivell personal i també a nivell col·lectiu, a nivell de les polítiques de seguretat vial. En aquell debat que vam tenir pel que fa a la sessió passada de preguntes de control al Govern, vam convenir des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata la necessitat de dur a terme estudis que millorin l'arrel del problema pel que fa a les problemàtiques de conducció sota l'efecte de l'alcohol i de les drogues. Uns estudis que només es poden dur a terme si volem que siguin eficaços i eficients amb més dades.

Sr. ministre d'Ordenament Territorial, Sr. Torres, vostè sap que moltes decisions que va prendre la passada legislatura, qüestions com el casino, el Cloud, com la possible ubicació de l'heliport, amb més i millors dades potser s'haguessin pres altres decisions. En aquest sentit, li demanem que tingui en compte aquesta reserva d'esmena que crec que pot aportar molt al seu ministeri.

Per una altra banda Sr. Filloy, vostè i jo com amb el Sr. Rossell també vam tenir un debat interessant pel que fa a polítiques d'habitatge, pel que fa a polítiques sobre el registre de la propietat, una esmena que vam proposar des del Partit Socialdemòcrata en el debat de la Llei de mesures urgents. Una esmena que quan nosaltres la defensàvem, proposàvem pel fet que aportava dades a tots els gestors públics. Dades pel que fa per exemple als habitatges buits del nostre país, la seva ubicació, el tipus de situació legal d'aquests habitatges, la necessitat de rehabilitació, etc., etc.

Tant vostè com jo crec que convindrem que sense aquestes dades, proveir polítiques públiques que assegurin el dret a l'habitatge digne per a tothom al nostre país, difícilment es pot dur a terme. I sobretot que aquestes polítiques siguin eficients i eficaces.

Sra. ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat, Sra. Calvó, en primer lloc, estem contents i contents des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata que avui s'hagi publicat un acord entre Govern i FEDA per tal de traslladar dades d'una institució a una altra. Unes dades que crec que aquest acord evidencia que són necessàries i que també necessita col·laboració de totes les institucions. I en aquest sentit Sra. Calvó, li vull remarcar la proposta que vam incloure en la declaració d'emergència climàtica, una proposta del PS, que el que buscava era dur a terme un estudi sobre la reducció de la incineració de residus al país, quan ara just aquest cap de setmana, just aquest dilluns, sortia publicat de diumenge a dilluns que aquest any ha tornat a créixer la incineració de residus a Andorra. Sense aquestes dades aquest estudi difícilment es pot dur a terme Sra. Calvó.

Per una altra banda vull esmentar també el ministeri de la Sra. Canals, tot i que no hi és aquí, quan el passat 7 de febrer ens proposava dur a terme una taxa turística a Andorra. En aquest sentit també ens va explicar que per dur a terme aquesta tasca turística calien estudis, uns estudis els quals no seran eficaços i eficients sinó proveïnt de més dades el departament d'estadística.

Finalment Sra. Ubach, Sra. ministra d'Afers Exteriors, tant vostè com jo també sabem que Andorra ja no és aquell país tancat, que Andorra és un país cada cop més obert i fruit d'això cada cop les relacions multilaterals són més importants. I aquestes relacions necessiten també de decisions estratègiques, decisions estratègiques les quals s'han de prendre sempre amb dades al darrera i les millors dades possibles.

Finalment Sr. Jover, Sr. ministre de Finances, tant vostè com jo podríem debatre sobre la necessitat del pacte d'Estat de les pensions, però sí que crec que d'una cosa estem d'acord i analitzant bé els programes electorals, tant del seu partit com el que represento, estem d'acord que hem de dur a terme polítiques per assegurar la sostenibilitat del sistema de pensions. Polítiques que es prenguin des d'una presa de decisió clara i sobretot argumentada, una presa de decisió que es prengui amb dades.

També a nivell d'economia, del ministeri que encapçala el Sr. Gallardo, ell crec que ens va evidenciar el camí del ministeri per dur a terme un índex de GINI, però des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata també volem que s'avanci, que es produeixin més recursos per tenir altres dades pel que fa a desigualtats per grups professionals, pel que fa al pagament efectiu d'impostos també per grups professionals, etc.

I finalment, Sr. cap de Govern, Sr. Espot, se'ns ha repetit en aquest Consell que si mai es volgués dur a terme la proposta del Grup Parlamentari Socialdemòcrata de pujar el salari mínim, hi hauria un impacte negatiu a les empreses del nostre país. Però crec que Sr. Espot la seva argumentació si hi haguessin més dades al darrera o un estudi pertinent, seria més fonamentada. Per aquest motiu Sr. Espot li repeteixo que si realment vol demostrar que això és veritat, ha proveït més dades al Ministeri d'Economia, i concretament al departament d'estadística.

Finalment no vull deixar les Sres. i Srs. consellers. M'he referit abans a cadascun dels ministeris, però la nostra tasca i vostès ho saben, també requereix de bones dades i de més dades. I en aquest sentit crec que ho demostraven dins de l'anàlisi de l'informe del compliment del programa estadístic en la passada sessió del Consell, tant els companys que representen

els tres grups parlamentaris que donen suport al Govern, com el Sr. Ferré, com també la Sra. Coma, com també el Sr. Magallon, demostraven que cal dur a terme més feina i millor feina pel que fa a l'acompliment d'aquests objectius. I això evidencia el que aquesta proposta d'esmena que avui els estic presentant, demana més recursos per complir els objectius pel que fa a la qüestió de l'estadística i el proveïment de dades a l'Administració del nostre país.

Els consellers i conselleres de Terceravia, nosaltres estem a favor també de la necessitat de tenir més estudis d'impacte pel que fa a l'important procés cap a la Unió Europea. I per aquest motiu els hi demanem que acceptin aquesta proposta, que acceptin aquesta reserva d'esmena que el que vol és proveir de més recursos materials a un ministeri que serà fonamental pel camí cap a la Unió Europea.

Com va dir el meu company en la passada sessió de Consell, el Sr. Carles Sánchez tenir més i millors dades públiques significa tenir més i millor activitat econòmica, significa més i millor recerca i innovació, i alhora significa més i millors polítiques, però també significa més i millor democràcia. Millor democràcia per millorar tots aquells processos decisionals, bàsics pel present i el futur del nostre país i per fer-los més eficients i eficaços.

Avui els hi demano a totes i a tots, i al cap i a vostès Sres. i Srs. consellers que aprovem aquesta reserva d'esmena pel present i pel futur del nostre país.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Padeny.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos...

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí gràcies Sra. síndica.

El nostre vot serà el mateix que vam adoptar en la comissió, votarem no. Podem entendre la necessitat de tenir més dades, tenir més informes, de dur més informes, tot això ho entenem. El nostre posicionament no és fer canvis de partides al pressupost, si no estan fonamentades objectivament. Jo no sé si per aquesta quantitat n'hi ha prou, més o menys, per tant no.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

Abans de començar la meva argumentació, si em permet Sra. síndica l'indicaré que estic aquí defensant o argumentant la nostra posició respecte aquest agrupament de les dues reserves d'esmena en tant que no només president del Grup Parlamentari Liberal sinó com a representant de la veu dels tres grups parlamentaris en un afany també de no avorir els nostres conciutadans des de casa i d'haver d'anar repetint arguments també ja li avanço que així ho farem a la resta d'agrupaments de reserva d'esmena. Prendrem torns el Sr. Enseñat, el Sr. president del Grup Parlamentari Demòcrata i el Sr. Naudi, el Sr. president del Grup Parlamentari de Ciutadans Compromesos respectivament en totes les agrupacions d'esmena que vindran a continuació.

Dit això Sr. Padreny, gràcies per la seva argumentació. Convindrà amb vostè que estic gairebé d'acord amb tot el que he dit. Potser no entraré en aquesta argumentació tan agosarada que si haguéssim tingut més dades potser haguéssim evitat a la Sra. ministra Riva, hagués evitat l'esfondrament del campanar de Sant Vicenç d'Enclar, ni que fos una atribució a la Sra. Riva. Agrair-li a la Sra. Riva per això també, la ràpida reacció envers les accions que posteriorment, òbviament es podran fer en aquest campanar.

Dit això, Sr. Padreny, tenir més dades per ser, penso que tampoc no és la solució als problemes, sinó fer-ne una gestió ben acurada de totes les dades. I penso que en la seva argumentació, explicada com ho ha fet, ha pogut convèncer-ne molts, inclús a mi mateix. Però pensem que també caldria explicar fil per randa que de dades n'hi ha moltes i que el departament d'estadística ja té una dotació pressupostària considerada més que suficient per recaptar totes aquestes dades i fer-ne justament aquest exercici que vostè reclamava de fer-ne una gestió acurada per tenir tots aquells indicadors, aquells paràmetres, aquella informació perquè el nostre Executiu, cadascun dels nostres ministres que vostè també hi ha fet menció, en pugui fer la gestió pertinent.

Per tant, no estariem d'acord amb aquestes més dades per ser, sinó completament d'acord en fer una gestió acurada i sí que el pressupost i aquesta partida concretament que vostès volien augmentar, doncs ja consta per una banda en 100.000 euros, i per una altra banda per 355.000 euros justament per fer aquesta feina que vostè està reclamant. Amb la qual cosa, aquesta dotació pressupostària que està en el nostre pressupost, justament per tenir consciència de totes aquestes dades, no pateixi que ja s'obtidran i que ja

es gestionaran perfectament perquè el nostre Executiu pugui prendre les millors decisions de la manera més eficaç i més efectiva.

Dit això però, sí que vull fer esment del caràcter perniciosos d'on treu vostè la partida. I aquí entrem una mica en un oxímoron, si m'ho permet, perquè és una contradicció manifesta.

I li ho explicaré i ho explicaré també molt, molt clarament.

Miri, en una d'aquesta reserva d'esmena, que vostès el que fan és dotar amb més pressupost el Departament d'Estadística, lloable, ja li dic per una banda, però aconseguiríem, si s'aprovés aquesta reserva d'esmena, que ja li avanço que nosaltres òbviament, no votarem a favor, l'efecte contrari del que vostè estava manifestant aquí des de la tribuna.

Per què li dic això? Perquè per exemple han tret 65.728 euros de la partida "promoció de l'activitat econòmica de la Secretaria d'Estat d'Economia i Empresa". Part d'aquests diners que vostès treuen, justament tenen com a finalitat la de tenir estudis i propostes d'actuacions vinculades a les tendències de comportament del turisme de compres, és a dir, dades, que vostè reclama. I també estudi i anàlisi de diversos models de dimensió econòmica a escala parroquial. És a dir, més dades.

Vostè està reclamant més dades, però l'únic que fa es treure una partida que es destinaria per trobar dades i altres coses que ara hi entraré per posar-les en una partida que tindria dades.

Per tant, no pateixi que aquesta necessitat de dades ben real, existent, ja es veu més que complaguda amb la partida inicial en aquest Departament de la Promoció de l'activitat econòmica de la Secretaria d'Estat d'Economia i Empresa. Perquè el repte, justament en aquesta partida i li explicaré quins són els diners que s'hi amaguen o quins són els projectes que s'amaguen darrera d'aquestes partides que vostès liquiden, entre les que acabo d'informar-li, es tracta d'acabar de definir aquest nou model econòmic basat en sectors, no només els tradicionals que els hem d'ajudar a impulsar i a reconvertir i a adaptar-se a les noves necessitats actuals, per tant, transformar aquests sectors tradicionals, sinó també, amb els principis de la sostenibilitat de l'aportació del valor afegit d'un entorn d'economia digital, d'un entorn d'innovació, poder promoure aquests nous sectors econòmics.

La proposta pressupostària que vostès, de cop i volta, es carreguen per dotar el Departament d'Estadística de més dades, per tenir justament això que li estic dient. Per tant, cal veure també l'efecte perniciosos de no comptar amb una partida pressupostària que

nosaltres havíem atribuït al pressupost per fer aquesta feina.

Perquè és clar, només hem parlat de què és el que farien vostès amb aquesta partida, més dades, però ja li dic, amb la partida tal com originalment nosaltres l'havíem plasmat en el nostre pressupost, analitzaríem el comportament i les tendències del consum intern. Aquestes dades, que vostè Sr. Padreny feia referència, campanyes de sensibilització per al foment del consum intern, processos administratius i propostes de millora, simplificació dels mateixos per les obertures de comerç, i aquells estudis i anàlisis als quals li feia referència.

És per tot això que no podem compartir, no podem estar d'acord, per una banda, perquè ja recollíem dades amb aquesta partida original, i per altra banda, aquest departament, el Departament d'Estadística té perfectament la dotació pressupostària necessària per complir amb els objectius que marca el pla d'estadística pel període 2018-2022.

També entrar, i ho faré molt per sobre, perquè és un tema eminentment molt tècnic, l'altra partida, vostès per atorgar més diners al Departament d'Estadística, el que feien és disminuir la dotació pressupostària que el pressupost presentat pel Govern atorgava a l'Oficina de serveis de confiança electrònica del Principat d'Andorra.

Aquesta oficina que cada vegada se'n fa més ús des de la societat civil, tant els ciutadans com els empresaris, cada vegada l'estan usant molt més, necessita adaptar-se contínuament a les evolucions i a les directives europees, amb la qual cosa, no dotar de la partida pressupostària justament en aquesta oficina tan necessària, seria parar de soca-rel un projecte que està funcionant i cada vegada amb més èxit. Amb la qual cosa tampoc ens podem permetre, òbviament allò que normalment col·loquialment diríem vestir un sant per desvestir-ne un altre, o desvestir un sant per vestir-ne un altre.

Dit tot això, li he d'informar malauradament, doncs, que les tres formacions polítiques, els tres grups parlamentaris que donem suport a la majoria, doncs, no acceptarem la seva reserva d'esmena.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Costa.

Pel Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Senyores i senyors consellers, les dos reserves d'esmena que ara debatem tenen com a objectiu disminuir dos partides al Ministeri de Presidència, Economia i Empresa, i incrementar les capacitats del Departament d'estadística.

Deixi'm dir d'entrada que compartim la importància i transcendència del Departament d'Estadística i el fet de què segurament en propers exercicis caldrà continuar reforçant les seves estructures, així doncs aquest punt crec que no ha de fer l'objecte de debat perquè sobre el concepte ja estem d'acord. Però entrant més en el detall no compartim les esmenes ja que afecten amb les seves disminucions elements transcendents del ministeri i perquè el Departament d'estadística ja té una dotació adequada per a les necessitats que té per a l'exercici 2020. En concret la primera de les seves esmenes proposa disminuir una partida de 60.000 euros destinada a l'Oficina de Serveis de Confiança Electrònica del Principat d'Andorra (OSCE-PA). Com ja vàrem comentar el dia del debat de les esmenes a la totalitat, aquest Govern vol fer una aposta clara per la transformació digital de l'Administració, i entendre fàcilment que aquest objectiu i suposo que vostè el comparteix, és completament incompatible amb la reducció del pressupost de l'OSCE-PA. L'OSCE-PA és responsable entre d'altres del subministrament de certificats i segells electrònics; la divulgació a l'entorn dels serveis de confiança electrònica; la posada a disposició del programari de signatura electrònica i autenticació amb certificats; l'assessorament sobre l'ús dels serveis de confiança electrònica; la realització del projecte de factura electrònica; la integració de la signatura electrònica; els fluxos interns de l'Administració; la proposta d'adopció de convenis internacionals de reciprocitat de certificacions electròniques. La seva segona esmena proposa reduir en uns 65.000 euros el projecte de promoció de l'activitat econòmica de la Secretaria d'Estat d'Economia i Empresa. Els treballs i estudis que es volien encomanar amb aquesta partida tenien per objectiu incidir en la millora del teixit econòmic andorrà, així per exemple estaven orientats en els àmbits de l'estudi de les tendències i característiques del consum intern així com el seu foment, la simplificació dels processos administratius vinculats a l'obertura de comerços, l'estudi de les tendències del turisme de compres o l'anàlisi de diversos models de dinamització econòmica a escala parroquial. Entenc que convindrà amb mi que són elements d'interès que segurament val la pena mantenir en el pressupost.

Com li comentava a l'inici de la meva resposta estem plenament d'acord amb vostès de la rellevància del Departament estadístic i, de fet, tant el Govern anterior com l'actual n'han fet una de les seves

prioritats. Si analitzem l'evolució pressupostària d'aquest departament veiem que hem passat progressivament de 0,7 milions d'euros al 2014 a 1,6 milions per al projecte de pressupost per l'exercici 2020 i és previsible que en propers exercicis sigui un dels departaments que s'hagi de continuar reforçant.

Deixi'm comentar, estic d'acord amb el seu argumentari de fons i amb el repàs que ha fet dels diferents ministeris de les dades que es podrien proveir o que seria interessant tenir. Encara que vostè convindrà amb mi que en alguns casos evidentment les dades ja les tenim a disposició.

Vostè ha fet un comentari, diria un pèl desproporcionat amb unes reserves d'esmena que tenen un valor de 125.000 euros, és a dir, que tenen un impacte inferior al 7% del Departament d'estadística del seu pressupost sobre els èxits que podríem tenir associats a aquests 125.000 euros.

I també estic d'acord amb el Sr. Ferran Costa en el sentit que més dades són positives però primer les dades han d'estar justificades i han d'estar ben orientades, sinó acumular dades no té interès, i a més a més també les hem d'anar prioritzant i poc a poc les hem de fer créixer amb capacitat, doncs del Departament d'estadística.

Així doncs, estic d'acord amb vostè que el Departament d'estadística és un departament cabdal. De fet la nostra aproximació al Fons Monetari Internacional segurament farà que en els propers exercicis, doncs, encara agafi més rellevància, però entenc que la seva proposta de reserva d'esmena, les seves dos propostes de reserva d'esmena no tenen elements suficientment rellevants perquè puguin estar considerats avui.

Així doncs, recomano o demano als grups de la Cambra que votin en contra d'aquestes reserves d'esmena

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna altra intervenció...

Sr. Padreny.

El Sr. Roger Padreny:

Moltes gràcies Sra. síndica.

En primer lloc clarificar que aquest no és el pressupost que nosaltres haguéssim fet. Nosaltres com bé sap Sr. Jover i com bé sap Sr. Costa, dins de les regles del joc, dins les regles duem a terme les nostres propostes. I per nosaltres la prioritat ara és tenir més dades, fruit del moment històric que vivim. En altres moments

potser la prioritat era una altra, però la prioritat és aquesta.

En aquest sentit, Sr. Costa, vostè citava el turisme de compres. En aquest sentit vull clarificar que dona la casualitat que jo mateix vaig dur a terme un estudi analitzant el pla estratègic del turisme de compres fruit de la meua activitat prèvia abans de ser representant electe.

En aquest sentit, les conclusions de l'estudi no eren proveir més diners, sinó millorar el model de governança, millorar el model de col·laboració publico-privada. Per aquests motius vam prioritzar que en aquest cas concret els diners s'havien de destinar a altres motius, a altres objectes.

Per una altra banda Sr. Costa, crec que vostè porta molt de temps o més temps que jo com a representant electe, i crec que si repassem les paraules que he dit abans de l'atri no feien cap referència a la causalitat directa de les dades amb l'esfondrament, sinó que deia que es podien gestionar millor qüestions com l'esfondrament.

Per una altra banda tenim més dades per ser... ha comentat que tenir més dades per ser nosaltres. No volem més dades per ser, sinó que volem més i millors dades. I això és el que he intentat encarregar-me d'explicar a la presentació inicial.

En aquest sentit, determinats àmbits pel que fa a la justícia, en qüestions per exemple de violència de gènere no tenim dades, en qüestions de desigualtat no tenim dades, i en qüestions d'habitatge no tenim dades.

Moltes polítiques i unes altres que he intentat enumerar les quals millorarien molt l'activitat tant del grup parlamentari com dels companys parlamentaris consellers generals d'altres grups, així també com de la societat civil.

Nosaltres, aquesta partida la posem en qüestions d'estadística, però nosaltres, si fos per nosaltres promouríem altres activitats més importants pel que fa a l'estadística. Crear un model d'institut nacional d'estadística, ara que veiem que es vol crear un model semblant pel que fa a les polítiques d'habitatge, doncs amb estadística. Sabem que hi ha el Consell andorrà d'estadística en aquest país, però l'essència no és la mateixa que la que tenen altres països de l'entorn, però també a nivell internacional més enllà de l'àmbit europeu.

I per una altra banda, nosaltres volem posar molt èmfasi que el que sí que és l'objecte d'aquesta qüestió la pròpia partida que du a terme el Partit Socialdemòcrata, ja que ens estem movent cap a passos que canviaran la realitat del nostre país. I com evidència i els hi explicat abans, la necessitat també

d'altres ministeris, fa més escaient encara en polítiques per exemple internes, com l'habitatge, dur a terme un increment pel que fa als recursos i les partides al Departament d'estadística.

I si parlem del Departament d'estadística i ens anem de l'àmbit de les pròpies dades, aquí no sé si a nosaltres els hi han fet arribar, aquí avui no hi és el Sr. Gallardo que és l'encarregat del Departament d'estadística, però a nosaltres sí que ens han fet arribar fruit de la nostra activitat parlamentària, queixes de treballadors i treballadores del ministeri de les condicions en les quals treballen, de les condicions del lloc de treball, de les condicions de les eines de treball, dels programes, dels ordinadors, etc.

Per tant, no només és una partida que es pugui destinar a dur a terme recerca o provisió d'altres dades que avui en dia no tenim, sinó és una partida que també busca millorar la qualitat d'aquells i aquelles que avui estan duent a terme la seva funció, aquells i aquelles que ens estan donant accés a informació pública.

Per tot, els hi demano senyores i senyors consellers que votin a favor d'aquesta esmena avui. És una esmena que no busca canviar la realitat d'un dia per l'altre, però és una esmena que avui el que busca és millorar la realitat dels gestors del demà perquè tinguin més dades per tal de fer més eficients i eficaces qualsevol política pública.

Moltes gràcies Sra. sàndica.

La Sra. sàndica general:

Gràcies Sr. Padreny.

Alguna altra intervenció...

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. sàndica.

Molt breument.

Em costa veure com vostè està demanant més dades, quan de fet en més de 6 anys hem multiplicat més que per dos els recursos del Departament d'estadística. I francament vostè, crec que barreja models, és a dir, què ha de ser el Departament d'estadística, si ha de guanyar independència o no. Barreja això amb estadístiques concretes, amb eixes de treball, amb condicions de treball.

Bé, crec que algunes de les qüestions de fet que vostè aixeca, segurament hagués estat més útil aixecar-les fa poques setmanes quan el ministre Gallardo va presentar, doncs, el programa estadístic que s'havia d'aprovar per Govern. Segurament hagués estat més adequat.

Aquí el que li puc dir és a nivell de partida pressupostària, és una prioritat per Govern, és una prioritat compartida amb els grups de la majoria, hem multiplicat més que per dos els recursos en els darrers sis anys, i la nostra previsió és que s'hagin de continuar augmentant aquests recursos els propers anys.

Gràcies Sra. sàndica.

La Sra. sàndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Sr. Padreny.

El Sr. Roger Padreny:

Doncs, disculpi Sr. Jover si no ha quedat clar. Jo en la meva introducció inicial parlava que aquest no és el nostre pressupost i tampoc és el nostre model de polítiques d'estadístiques. Si un model de política d'estadística que nosaltres seguiríem és donar-li encara més força a l'actual per molt que s'hagin pogut produir més dades de les que es produïen abans, perquè nosaltres considerem que encara se li ha de donar més importància a aquest tipus de polítiques, que com els hi he intentat mostrar, afecten a qualsevol ministeri del Govern d'Andorra.

I en aquest sentit, creiem dins la capacitat que podem com a legisladors i legisladores, dins la capacitat que tenim nosaltres, creiem que es prioritari apostar en aquest moment dins de les partides que hi ha en el ministeri concret, per donar i produir més recursos a estadística.

Aquesta és la qüestió. Una qüestió és quin seria el nostre model estadístic, que potser i aquí evidenciem que és diferent, i l'altra qüestió són les dades que nosaltres volem que es produeixin fruit de donar més recursos al ministeri d'estadística.

Moltes gràcies.

La Sra. sàndica general:

Gràcies Sr. Padreny.

Acabades les intervencions, procedirem a la votació de les reserves d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no, i deixant el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número 1 que es correspon a l'esmena número 42 de l'informe del ponent de modificació al Ministeri de Presidència, Economia i Empresa.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

A favor 7, en contra 19 i abstencions 0.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número 2 que es correspon a l'esmena número 43 de l'informe del ponent de modificació al Ministeri de Presidència, Economia i Empresa.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 7, en contra 19 i 0 abstencions.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Continuem amb la reserva d'esmena número 3 presentada pel M. I. Sr. Pere López, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. 3, Reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 68 de l'informe del ponent de modificació al Ministeri d'Ordenament Territorial.

Intervé per defensar la reserva d'esmena, la Sra. Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies Sra. síndica.

Doncs, bé, amb aquesta reserva d'esmena el que pretenem és dotar de més recursos el projecte "millores en l'accessibilitat", concretament per augmentar el subconcepte "estudis i projectes d'inversió i conservació i millora d'edificis".

Començaré la meva intervenció amb la definició d'un concepte que entenc que interessa a la defensa

d'aquesta reserva d'esmena que és la igualtat d'oportunitats.

La igualtat d'oportunitats és l'absència de tota discriminació directa o indirecta per motiu de discapacitat o sobre la base de la discapacitat, inclosa qualsevol distinció, exclusió o restricció que tingui el propòsit o l'efecte d'obstacularitzar o deixar sense efecte el reconeixement, el gaudi o l'exercici en igualtat de condicions per a les persones amb discapacitat de tots els drets humans i llibertats fonamentals.

És interessant també palesar que la denegació d'ajustos raonables té la consideració de discriminació per motius de discapacitat.

Aquestes definicions es contenen en la Llei de mesures urgents per l'aplicació del conveni relatiu als drets de les persones amb discapacitat fet a Nova York el 13 de desembre del 2006.

Llei que es va aprovar el passat mes de novembre del 2017. Aquesta Llei enumera quins han de ser els principis generals d'actuació d'acord amb l'article 3 del Conveni relatiu als drets de les persones amb discapacitat.

Per a la defensa d'aquesta reserva d'esmena que debatem, trobo especialment adients el respecte per la dignitat inherent a la persona i l'autonomia individual, la no discriminació, la participació i la inclusió plenes i efectives en la societat garantint el suport i els ajustos raonables per assolir la igualtat de condicions, la igualtat d'oportunitats i, per acabar, l'accessibilitat.

L'objecte d'aquesta Llei que ens referíem, és aconseguir que les persones amb discapacitat gaudeixin dels seus drets i les seves llibertats en condicions d'igualtat, evitant qualsevol tipus de discriminació per raó d'aquesta discapacitat.

Doncs, bé, el 14 de maig de l'any passat del 2019, en aquesta mateixa Cambra assistíem o escoltàvem l'actual cap de Govern en el seu discurs-programa d'investidura en el que es feia una referència explícita en el tema que ens ocupa avui dient als col·lectius com les persones amb discapacitat estaran al centre de les nostres polítiques per tal d'aconseguir que Andorra sigui un referent en inclusió social.

Nosaltres entenem que les intencions estan molt bé però les intencions s'han d'acompanyar de fets i els fets requereixen finançament per poder-los dur a terme.

I aquí és on justifiquem aquesta reconducció de la inversió per tal de millorar l'accessibilitat dels edificis públics principalment, entre d'altres.

Vam sentir en comissió que els edificis públics actualment són tots accessibles. Per a nosaltres

l'accessibilitat no és tenir una rampa que és gairebé un suïcidi fer-la amb cadira de rodes, o que t'hagin d'acompanyar i ficar-te per una espècie de passadís secret per poder accedir allí on tens la necessitat d'accedir. L'accessibilitat per a nosaltres està lligada estretament amb l'autonomia individual. Demanar ajuda ja els asseguro que és una cura extrema d'humilitat però està obligat a fer-ho és la mancança, des del meu entendre palesa, d'una política pública que sigui eficient.

I pel que fa a l'accessibilitat hi ha molts altres àmbits que calen desenvolupar que no només es centren en barreres arquitectòniques -i cito a mode d'exemple: "Millores en sonoritat -per exemple per a persones que són invidents-; informació que sigui accessible per persones que tenen una discapacitat cognitiva...". És a dir, són alguns exemples que el que pretenen és palesar que ens queda molt camí per recórrer encara.

Tenim normativa, hem fet un esforç important de desenvolupament de la normativa que garanteix o que ha de garantir els drets de les persones amb diversitat funcional. Fèiem al·lusió a la Llei de garantia de drets a persones amb discapacitat, Llei d'accessibilitat, Llei de mesures urgents per a l'aplicació del conveni o el propi Conveni per a garantir els drets de les persones amb discapacitat. Però més enllà de tenir normativa entenem que cal implementar-la i, doncs per tant, cal fer un esforç entre tots plegats per no reduir una partida com la millora en accessibilitat per estudiar i per fer projectes que abastin l'accessibilitat més enllà, insisteixo, de les barreres arquitectòniques. Un exemple molt simple però que és molt il·lustratiu: el Servei de Tràmits a Govern tenim un torn automàtic amb una pantalla però, si fos sonor, les persones que són cegues podrien saber quan els toca i no haurien d'estar demanant-ho. Insisteixo, demanar ajuda a les persones que ho necessitem ens fa una cura d'humilitat però haurien de poder permetre com a gestors públics que demanar ajuda sigui una opció i no una necessitat.

És per això que nosaltres pensem que podem redistribuir recursos de la pavimentació de carreteres perquè sovint també ens trobem, tots vivim en aquest país i potser hi ha algunes carreteres que es tornen a pavimentar i que no passaria res perquè esperessin un anyet en tornar-se a pavimentar, i sí invertir en persones que ho tenen més difícil. Des del punt de vista de l'espera individual penso que és bo que recordem que la discapacitat pot ser de naixement, però també en molts i en la majoria dels casos és sobrevinguda, és a dir, un bon dia ens podem despertar i ens vénen i ens diuen: "Senyors, a partir d'ara la teva vida no serà com ha sigut fins ara", i doncs per tant això ho faig palès perquè penso que no podem oblidar que qualsevol de nosaltres ens podem trobar

en un moment donat de la nostra vida en una situació de discapacitat.

Però més enllà de l'esfera individual sí que penso que com a gestors públics tenim l'obligació d'intentar facilitar la via de la gent que ho té més difícil, si més no, això és el que ens obliguen les lleis que hem desenvolupat i en aquest sentit, i és per això que demano als companys d'aquesta Cambra que a dia d'avui votin a favor d'aquesta esmena per tal de, insisteixo, millorar la qualitat de vida de la gent que ho té més difícil.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Salazar.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + UL + Independents, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, gràcies Sra. síndica.

El nostre vot en aquesta reserva d'esmena serà el mateix que va emetre en comissió, és no. Som plenament conscients d'aquesta sensibilitat que s'ha evocat, però com hem dit abans no estem d'acord en fer canvis d'una partida a l'altra sense que hi hagi els corresponents informes i documents que ho motivin.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Aquesta reserva d'esmena proposa reduir aquests 300.000 euros de la partida per la pavimentació de les nostres carreteres i destinar aquests diners a millora de l'accessibilitat dels edificis públics, com vostè comentava. La proposta pot semblar, a primera vista, encertada però quan s'estudia detalladament s'evidencia que aquesta esmena s'ha de fer o s'ha fet sense pensar en els dos elements centrals que la fonamentarien.

Número 1, quants edificis públics -i és una pregunta- no són accessibles a dia d'avui? Són necessaris 300.000 euros per aquest any? O, quines són les obres que s'han de fer?

Número 2, si traiem 300.000 euros per destinar-los en aquest cas, si fes falta, en adequar aquests edificis, es

poden treure de la partida de pavimentació? Sobren aquests diners?

Així ens van voler informar d'aquests dos extrems abans de donar una resposta al grup del PS i vam poder constatar que per una banda el pressupost d'enguany ja contempla la partida per adjudicar les obres per fer accessibles els dos únics centres escolars que encara queden pendents completant l'adequació dels pocs edificis públics que encara no són cent per cent accessibles.

Ja fa molts anys que està en marxa aquest programa de millores en accessibilitat dels nostres edificis i estem satisfets que aquest any tots els edificis de Govern siguin accessibles.

D'altra banda, des dels grups parlamentaris de la majoria recordem que els darrers exercicis ja s'han aplicat destacades reduccions a les partides per la pavimentació, però sempre garantint que la xarxa de carreteres es mantingui en bon estat i es tingui la capacitat econòmica per actuar de manera eficient davant possibles desperfectes, pensant en tots els que utilitzem diàriament aquestes carreteres, però també en els turistes que ens visiten. Evidentment és un tema de seguretat però també d'imatge internacional. No serveix de res apostar per fer desviacions i vials per arribar-hi, si per arribar-hi els turistes han de passar per carreteres defectuoses. La meteorologia hivernal i els extrems atmosfèrics cada vegada més freqüents, escurcen la vida d'aquests paviments asfàltics, per tant, no podem desvestir econòmicament la partida destinada a mantenir la nostra xarxa viària.

En comissió vam exposar tots dos raonaments, veient innecessària l'esmena del GPS. Vam exposar que els últims dos edificis governamentals que necessitaven adequar-se ja estan inclosos en el pressupost que avui votem i que per aquest motiu votàriem en contra de l'esmena.

Dit això, tampoc vam poder sentir en aquell moment en comissió cap argument en relació a quins edificis de Govern necessitaven obres d'accessibilitat. Ens van comentar, i això va ser a l'última reunió, que els hi semblava que a l'Auditori Nacional no era accessible, cosa que vam tornar a demanar i ens van confirmar que sí que ho és. També ens van comentar que la tribuna d'oradors d'aquest Consell General, aquesta des d'on parlo, tampoc és accessible en cadira de rodes... i és cert, però com bé saben Sindicatura ja hi està treballant a més que ni depèn de Govern, ni costaria 300.000 euros.

Per tant, davant d'aquesta realitat seguim mantenint el nostre vot i votarem que no a la reserva d'esmena.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

Pel Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Senyores i senyors consellers, la present reserva d'esmena té com a objectiu augmentar la partida destinada a l'accessibilitat i disminuir la corresponent a les necessitats de pavimentació.

El Govern comparteix la importància de garantir l'accessibilitat als edificis públics. De fet, en els darrers anys i de forma escalonada, s'han realitzat importants millores en aquest àmbit.

A finals del 2019 ja es van adjudicar els treballs dels dos últims centres escolars que quedaven per adequar per un import de 320.000 euros.

En el present pressupost, a part de finalitzar aquestes obres, es contempla també millores a l'Edifici Administratiu de l'Obac i amb aquestes actuacions ja tindriem tots els edificis de Govern que serien accessibles seguint la legislació vigent i les recomanacions de la Comissió d'accessibilitat.

Per assolir l'increment proposat pel PS es proposa disminuir la partida corresponent a la pavimentació. Cal destacar que els darrers anys s'ha fet un important esforç de racionalització de la despesa disminuint de manera molt significativa la despesa de pavimentació de 4,5 milions d'euros al 2018, a 3,2 milions en el projecte de pressupost d'enguany. Tanmateix, també és important destacar la voluntat de Govern de mantenir en bon estat les infraestructures viàries del país per assegurar-ne la seva seguretat i també és rellevant remarcar que les condicions meteorològiques del país, així com el salatge que es realitza a l'hivern, escurcen de manera significativa la vida dels paviments asfàltics.

També cal destacar que aquesta partida associada a la discapacitat no és l'única evidentment, del pressupost per acompanyar a les persones que presenten alguna discapacitat i, de fet, si consideréssim l'anàlisi global de totes les partides doncs, corresponen a la voluntat del Govern i dels grups parlamentaris que li donen suport, hi ha més esforç, es dona més rellevància a les polítiques d'acompanyament a les persones que tenen algun tipus de discapacitat.

Així doncs, compartim l'objectiu de la consellera, compartim l'objectiu del Grup Parlamentari Socialdemòcrata però, considerem que aquesta partida en concret ja està ajustada a les necessitats que tenim.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna altra intervenció...

Sra. Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, en primer lloc i per contestar als grups de la majoria, crec que... Vull tornar a insistir sobre la idea de què per a nosaltres accessibilitat no és només barreres arquitectòniques i que seria molt recomanable que aquesta catalogació legal, algú perdés el temps una estona en agafar una cadira de rodes i anar passejant pels edificis públics, i potser veuríem que on hi ha una rampa que té una pendent que és gairebé un suïcidi, insisteixo, com l'accés al Servei d'immigració, doncs val la pena que ens replantegem el que és accessibilitat, perquè una rampa no només assegura l'accessibilitat, hi ha molta altra feina a fer.

Més enllà d'això caldria també que féssim una reflexió al tomb dels treballadors perquè sembla que només pensem en la gent que han de ser usuaris puntuals d'aquests serveis públics però també pensem que qualsevol treballador pot estar en una situació d'haver d'estar amb una mobilitat reduïda i si fem l'exercici, la gent que hem treballat en diferents departaments de Govern, de pensar si els treballadors amb cadira de rodes podrien treballar en tots aquells espais, estic gairebé segura que tots coincidirem que amb força dificultats. Vull dir, el que sigui accessible un espai de cara al públic però després no es pugui accedir a un lavabo doncs, potser també hem de fer millores en aquest sentit perquè no només els usuaris estan, es mouen en aquests edificis públics, els treballadors, insisteixo, també.

Estic d'acord que hem de millorar les infraestructures perquè els turistes han de trobar unes bones condicions, però potser també valdria la pena que canviessin de xip alguna vegada i pensessin que els primers que hauríem de dirigir els nostres esforços és la gent d'aquest país.

Insisteixo, jo no sé si és cosa meua i a més ho dic sense cap criteri tècnic, però molt sovint jo conduïxo, sóc usuària d'aquestes carreteres i m'he trobat amb carreteres que dic: "Ara ja tornen a asfaltar?". Doncs no sembla que estiguin tan malament. En canvi, sí que és veritat que quan parles amb el col·lectiu afectat, doncs sí que tenen moltes millores a proposar.

Parlàveu de l'Auditori Nacional... Torno a la meua explicació inicial, potser hauríem de concebre l'accessibilitat com una qualitat que ha de permetre l'autonomia individual de les persones. El que hi hagi

una porta de darrera o t'han d'acompanyar perquè puguis entrar amb cadira i després ja veurem on la plantarem, per a nosaltres no acaba de ser del tot accessible, o com a mínim no respon a la idea d'accessibilitat que tenim nosaltres.

En relació a la Comissió d'accessibilitat sí que m'agradaria fer un apunt i és que potser si miréssim que hi poguessin participar més persones amb diversitat funcional veuríem que la discapacitat és diversa, no només hi ha un tipus de discapacitat, em sembla que és l'argument que vaig sentir en aquesta Cambra en la defensa d'aquesta esmena perquè no només, insisteixo, parlen de barreres arquitectòniques, hi ha realitats d'altres que podem afavorir l'accessibilitat de persones amb diversitat funcional que no només tenen un problema de mobilitat reduïda, torno a insistir, amb les persones invidents o amb la gent que té algun tipus de discapacitat cognitiva.

Per acabar ja, no em vull allargar massa, el Sr. ministre ens feia referència de què havien reconduït els diners, que crec que és bo que es parli de quins diners estem parlant. Vull dir, veníem amb un pressupost al 2019 de 266.127 euros i ens hem quedat amb un pressupost pel 2020 de 72.000 euros, per tant, la reducció de la partida és força considerable i entenent que encara ens queda molta cosa per fer, doncs aquesta justificació sí que m'hagués agradat sentir-la del perquè es redueix. Si la justificació únicament pivota en torn de l'argument de què hem decidit centrar-nos més en les polítiques d'acompanyament, m'agradaria tornar a insistir... i disculpin els companys de la Cambra si em faig repetitiva, en el fet de què la diversitat funcional és diversa per ella mateixa i que, doncs per tant, no totes les persones que tenen algun tipus de discapacitat són gent que requereixin un acompanyament. També hi ha gent amb diversitat funcional que el que volen és justament poder fer una vida amb la màxima autonomia individual que requereixi cada vegada menys d'aquest acompanyament. I, per tant, m'agradaria haver sentit algun argument que vagi en aquest sentit.

I acabo aquí perquè no vull fer-ho més llarg i més extens.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Salazar.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Molt breument. Segurament estarem d'acord que els criteris associats a l'accessibilitat doncs poden ser criteris dinàmics i en aquest sentit doncs de ben segur que l'Administració anirà adequant els espais en funció de les millors recomanacions, però aquí el que s'estan seguint són les recomanacions que sorgeixen de la pròpia comissió d'accessibilitat que a més a més la legislatura passada es va editar un manual de bones pràctiques en el sentit de poder tenir els criteris adequats.

Vostè comentava que en aquesta Comissió d'accessibilitat hi havia tan sols persones amb una tipologia de discapacitat, però vénen com a representants, no de la seva discapacitat, sinó de les associacions de les persones amb discapacitat i de les diferents tipologies i entenc que tenen la sensibilitat suficient per poder aportar els elements que no els representen tan sols personalment sinó que poden representar al conjunt del col·lectiu.

Pensi... Li comentava que de fet les polítiques associades amb la discapacitat, des del Govern d'Andorra doncs segueixen incrementant i de manera ràpida. He buscat en tan sols una partida, segur que tindriem l'opció de trobar-ne d'altres però, per exemple la partida associada a l'Escola Meritxell -que deu estar al voltant ja d'uns 8.000.000 d'euros- doncs, ha patit un increment del 2019 al 2020 de més de 332.000 euros.

Així doncs, estem d'acord que és una problemàtica que ens preocupa i que hem de donar el màxim de drets a aquestes persones, acompanyar-los per fer que tinguin el mínim de dificultats possible a desenvolupar la seva autonomia i la seva vida, però crec que agafar de manera aïllada una partida i intentar fer-li moltes coses doncs tampoc... segurament no és el més adequat.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Sra. Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Bé, dos apunts molt breus.

Deia el Sr. ministre que segueixen les recomanacions de la Comissió d'accessibilitat i no estic fent més que posar veu al col·lectiu de persones amb discapacitat quan reclamen més participació en aquesta Comissió d'accessibilitat perquè entenen que, insisteixo, la discapacitat és diversa. Vull dir, això no és una tesi del Partit Socialdemòcrata, és una tesi de la FAAD en primer lloc.

Després, vostè ens diu: "Potser no és la manera amb una reducció."... Bé, jo el que voldria, insisteixo, és sentir quin és l'argument que justifica aquesta reducció de la partida de 266.000 i alguna cosa més d'euros, a 72, potser hi ha alguna dada que nosaltres desconeixem i que justifica que hi hagi hagut una reducció pel que nosaltres entenem tan dramàtica quan hi continuen havent-hi requeriments, insisteixo d'alt col·lectiu, que diuen que s'ha de continuar treballant en aquest sentit.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Salazar.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Molt breument, el Govern no li consta cap queixa per part dels col·lectius amb discapacitat sobre la composició de la comissió d'accessibilitat.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Acabades les intervencions, procedirem a la votació de la reserva d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no i deixant el text tal i com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número 3 que es correspon a l'esmena número 68 de l'informe del ponent, de modificació al Ministeri d'Ordenament Territorial.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 7, en contra 20 i abstencions 0.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Continuem amb el següent grup de reserves d'esmena presentades pel M. I. Sr. Pere López, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Quarta reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 67 de l'informe del ponent, de modificació al Ministeri d'Ordenament Territorial.

I cinquena reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 69 de l'informe del ponent, de modificació al Ministeri d'Ordenament Territorial.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, el Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

Les dues reserves d'esmena que em proposo defensar, afecten a diferents partides d'inversió, totes elles de gran importància pel PS i pel seu grup parlamentari.

Començaré per les partides que tot i que tenen un import menor, no són per res menys importants que les altres.

La primera és la de l'estudi d'un centre de salut mental i centre de dia pels malalts d'Alzheimer. Una demanda que cada any es formula amb motiu del dia internacional, i amb la qual el Govern s'ha compromès repetides ocasions i en concret l'actual cap de Govern, anterior ministre d'Afers Socials ho ha fet en la celebració del dia dels malalts de la malaltia de l'Alzheimer.

Per tant creiem que són uns equipaments necessaris, que són unes demandes absolutament raonables i que és ara i no fent discursos, amb motiu del debat del pressupost en què aquestes s'han de materialitzar.

Per tant, senyores i senyors consellers, segons el seu vot, es tancarà un cop més la porta a un estudi seriós i rigorós perquè l'any 2020 es pugui fer l'estudi per aquest centre, i en el cas que votin contràriament, el Govern incomplirà un any més la seva paraula.

La segona proposta és l'estudi per la definició d'un model pel Museu Nacional i la recerca d'un emplaçament digne per l'Arxiu Nacional.

El bastiment de l'Arxiu i del Museu Nacional són dos projectes, dues aspiracions m'atreviria a dir que any darrere any es veuen desplaçades.

Són dues aspiracions almenys per als consellers del PS. Per exemple, i aquests dies que recuperava el pressupost de l'any 2010, ja en el pressupost de l'any 2010 es contemplava el projecte per la construcció de l'Arxiu Nacional. I també l'any 2010, la llavors ministra, la Sra. Susanna Vela, actual consellera, va crear la Taula Nacional del Museu Nacional, que va presentar les seves conclusions al juliol del 2010, sobre la idea d'una institució, la del Museu Nacional, com espai de coneixement i de fusió de la història d'Andorra i fins i tot va arribar a formular unes

normes, unes indicacions, en relació a les descripcions físiques de l'espai.

Per tant, el Museu i l'Arxiu Nacional són dos espais, dues institucions fonamentals i claus en la conservació del nostre patrimoni i en el relat de la nostra història. Tots els estats tenen un museu i un Arxiu Nacional on poder explicar amb orgull la seva història, ja sigui a les noves generacions com als nombrosos visitants que ens visiten.

Dol veure, i sincerament els recomano una visita a aquells que no ho hagin fet, l'indret en el que es conserven o més aviat dit, es troben avui els documents essencials que han constituït la història del nostre país. I és una llàstima que pel que sembla, un cop més, només els consellers del PS estan disposats a posar en valor el nostre llegat històric, no només per posar-lo en bones condicions sinó a més per posar-lo a l'accés dels ciutadans i dels visitants.

En quant a les desviacions de la Massana i de Sant Julià, no cal dir que són dues inversions necessàries i demanades, tant per la qualitat de vida dels nostres ciutadans com pel tracte als nostres turistes i visitants.

Són dues inversions que crec que no cal dubtar. Per exemple, aquesta fa només una setmana, la cònsol de La Massana en una entrevista en un mitjà de comunicació, demanava doncs que el vial de La Massana comencés a veure la llum.

Avui mateix feia unes altres propostes en relació a horaris escolars, i cito: "...mentre arriba el vial".

De fet, si ho pensem bé, és del tot coherent que en aquest primer debat del pressupost després de les eleccions de l'any 2019, estiguem debatent sobre aquesta qüestió sobre aquests dos vials.

El que no és tan lògic i el que no és tan coherent, és que la nostra esmena pel que sembli, no prosperarà. De fet si mirem els programes electorals, les dues esmenes que proposem, haurien de rebre un vot favorable.

Liberals d'Andorra portava la desviació de la Massana, la desviació d'Ordino, tant al programa de la Massana com al programa d'Ordino.

Ciutadans Compromesos també la portava.

He escoltat aquests dies el debat territorial de la Massana entre el Sr. Naudi i la Sra. Pallarés, explicant el seu posicionament al respecte, i Sr. Naudi no entenc, vistes a més les declaracions reiterades que ha fet la seva cònsol, la cònsol de la seva parròquia, el vot negatiu dels consellers generals de CC.

No entenc aquest vot negatiu en primer lloc perquè el seu vot és contrari al que està demanant la cònsol, i per altra banda, perquè la seva cueta final de quan s'hagi acabat la desviació de Sant Julià, al nostre

entendre pel tripartit, la desviació de Sant Julià ja està acabada. El ministre Torres ens deia l'altre dia que s'acabaran els treballs, no hi ha partida pressupostària, no hi ha més partida pressupostària al anys a venir per la desviació de Sant Julià, i el Sr. Torres feia no gaires dies, m'explicava que al mes de març es preveu obrir ja el nou vial i la rotonda de Fontaneda. Per tant, jo entenc, al no haver-hi partida pressupostària, que pel tripartit doncs la desviació de Sant Julià s'ha acabat i per tant, ara toca començar a parlar de la desviació de La Massana.

Intueixo que el Sr. Pintat i els companys de Terceravia tampoc no seran contraris a fer inversions a la desviació de Sant Julià, perquè entre altres coses, fa pocs dies en una entrevista a la Ràdio i Televisió pública, el cònsol de la parròquia doncs demanava inversions en aquest vial i considerava, com considerem des del PS, que les inversions que s'han fet fins al moment no seran solució pels embussos a Sant Julià.

Embussos a Sant Julià, que com amb tots els programes polítics es portava, són la porta d'entrada a Andorra.

Nosaltres hem defensat l'any passat en les dues eleccions, que cal fer el tercer tram de la desviació, que cal fer el túnel de Rocafort, i que cal fer una desviació directa com a única solució per evitar els embussos a Sant Julià.

I en quant a La Massana. A mi m'ha semblat que en aquests darrers dies s'ha volgut fer com una mena de divisió a la parròquia com si hi hagués una mena d'oposició entre la veu dels comerciants i la veu dels ciutadans que pateixen cada dia les cues.

La nostra proposta ha de començar a construir aquesta desviació, i és una proposta que vol sumar i que és una proposta que és positiva per a Ordino, és positiva per la Massana, és positiva pels comerciants i és positiva pels ciutadans que hi passen cada dia i que pateixen les seves cues.

L'enorme pressió circulatòria avui en dia existent a la Massana, està fent per exemple que un tema que és molt important a la Massana, com és la qüestió de la circulació i dels carrils bicicleta, siguin cada cop menors.

A la zona del telecabina s'estan pràcticament expulsant els ciclistes, i jo els demano si és això el que realment volen.

Ja sé Sr. Naudi que vostè no és això el que vol i que sap perfectament com sabem nosaltres, de la importància que té el sector de les bicicletes a la Parròquia de La Massana, però crec que sincerament no s'ha acabat de pensar del tot bé la qüestió de la desviació de La Massana.

Ja li deia abans, ha de parlar més amb la seva cònsol, ella potser rep més habitualment les queixes de les cues que no pas les que rep vostè.

Avui en dia pràcticament no es pot programar res al centre de La Massana. Gairebé els esquiadors no poden creuar d'una banda a l'altra per anar prendre un cafè o per llogar material per si van al telecabina o van en una altra banda, perquè cada cop que creuen un esquiador o que una bicicleta ha de passar, genera un efecte de cua que la cua arriba ràpidament a la Serra de l'Honor o bé a la rotonda de l'Aldosa per la banda d'Ordino o fins i tot a la Borda de Raubert pujant cap a Arinsal.

I per tant, podria arribar a semblar que gairebé els turistes, els esquiadors, els ciclistes molesten el centre de La Massana. I nosaltres creiem i volem potenciar el sector turístic i el sector comercial a La Massana. I creiem sincerament que l'excés de trànsit en aquella parròquia és avui en dia un veritable problema.

La comparativa que es va fer en els treballs en comissió amb la Parròquia d'Encamp, al nostre entendre no és gens encertada. Les diferències són moltes, moltíssimes.

Per començar, el telecabina està al centre del poble, a diferència d'Encamp. Cal passar per anar a esquiar ja sigui a l'estació de Pal o a l'estació d'Arinsal, cal passar sí o sí pel centre de La Massana, amb o sense desviació.

L'accés a importants nuclis habitats com Sispony, Escàs, els Plans o d'altres cal fer-lo també a través de La Massana.

Per tant, la desviació de La Massana és una racionalització del trànsit. Podrà generar que hi hagi més espais, voreres més àmplies, una circulació més adequada i amb més bona mobilitat per esquiadors i ciclistes i per tant també expositiva per l'activitat comercial a La Massana, sense que en la més mínima incidència que generi un caos circulatori que bloqueja les dues parròquies del nord.

I a més que qui vulgui anar cap a Ordino, i per tant que no tingui cap intenció d'aturar-se a La Massana, pugui fer-ho sense que això compliciti la situació a La Massana.

I en quant al tema del cost, també amb el pressupost de l'any 2010, pressupost elaborat en aquell moment pel govern del PS, ja es contemplava aquesta inversió. El seu traçat està clarament definit al pla d'infraestructures nacionals que està publicat al BOPA. L'estimació del cost que es va fer en aquell moment és d'uns 40 milions d'euros. És una inversió important, és una inversió per altra banda necessària per la circulació a la Parròquia de La Massana, i jo

tindrè ara molt interès en escoltar els arguments dels grups de la majoria.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Miri per no deixar cap mena de dubte, jo li llegiré el que deia el programa a la pàgina 38, en la qual el Sr. Raul Ferré i jo mateix, però també el Sr. Josep Maria Rossell es van presentar i evidentment vam guanyar a la Parròquia de La Massana.

“Cal solucionar la problemàtica de la principal artèria d'entrada de vehicles al país...”. Miri, i la coletilla que diu vostè, “...i un cop estigui això fet, el desviament de Sant Julià, i el pressupost de l'Estat ho permeti, i d'acord amb el pla d'infraestructures, caldrà iniciar la desviació de La Massana”.

I una altra coletilla que vostè no ha dit: “...amb els corresponents enllaços amb el centre del poble, amb el telecabina com està projectat. I en cap cas acceptarem si som escollits que el desviament de La Massana deixi incomunicat el centre del poble”. I acaba dient “..si es fa, fem-ho bé”.

La veritat és que jo crec que no hi ha cap mena de dubte que no només Ciutadans Compromesos sinó els tres grups de la majoria, estem a favor del desenvolupament de les infraestructures, no només viàries, d'altres tipus com pot ser l'heliport, cosa que vostès no estan a favor. I em sorprèn que avui es vulguin fer com els grans defensors del desviament, i ja li dic, no són els únics perquè també som conscients que en el moment en què sigui possible, aquest desviament s'haurà de fer, però ara li donaré uns quants arguments del perquè ara no es pot fer, però jo recordo fa uns anys, quan un ministre que podríem dir que és de Ciutadans Compromesos, tot i que en aquell moment no existia en un govern del Sr. Marc Forné, els Srs. del PS es dedicaven a repartir pamflets per La Massana, per les cues, dient que no es faci el túnel del Pont Pla. Com han canviat les coses no?

Aleshores, a diferència de la Sra. Salazar que fa una esmena molt legítima i que la veritat és que tots la compartim, però el Sr. Jover ja li ha explicat, ja hi ha una partida per fer-ho d'una altra manera, aquesta esmena que vostè fa té una altra vocació. És anar a rascar vots, a veure si algú de La Massana, que segur que són molts, vol el desviament, em vota a mi el PS.

Aquesta és la defensa que vostè fa d'una esmena que no es pot fer.

Primer perquè el cost fa uns quants anys era de 48 milions d'euros. Avui dia segurament rascaria el 70 o potser més. Perquè no oblidem, com és aquest desviament?

Comença a l'actual rotonda dels dos Valires, amb un vial, és a dir amb una passarel·la elevada, i passa entre el pont d'Anyós i l'antic pont d'Anyós. I allí s'ha de fer un túnel, que no són quatre duros. I aquest túnel surt a la parada del darrera de la benzineria i va fins on hi ha l'STA, on es fa una gran rotonda on vostès es van carregar l'Arxiu Nacional, ara que el defensaven, vostès se'l van carregar allí amb el Sr. Franck Gehry, i allí torna a fer una passarel·la i puja fins a les Fontetes. I això amb 10 milions d'euros no es pot fer. I encara que es pogués fer, li diria més, els convenis amb els propietaris no estan tots signats, per tant, encara que hi hagués la partida, encara que el desviament de Sant Julià estigués acabat, encara que tots els 28 ho volguéssim, no es podria fer. Seria ficar uns diners per fer el que vostè fa, un brindis al sol.

També li diré una cosa, fer aquest desviament per nosaltres va enllaçat amb un projecte més global. Aquest desviament es farà, però aquest projecte més global passa per la pacificació del centre del poble, passa per la creació de zones verdes al centre del poble, passa per l'impuls de l'ambientació comercial, passa per allò que diu vostè, la política de baixa volada, que són fer voreres a la resta de pobles de la parròquia, perquè La Massana, Ordino i la resta de parròquies no només són cotxes, també són persones que caminen, els que vostè diu que no poden creuar. Passa per millorar els carrils bici, passa per potenciar el cicloturisme, i evidentment si fem aquesta vorera que vostè pràcticament se'n reia l'altre dia, fins a d'alt de tot d'Arinsal, passa per potenciar també l'accés al parc natural del Comapedrosa. I tot això permetrà dinamisme de l'eix comercial de La Massana, que tots tenim clar que s'ha de fer.

Li he de dir, segurament a desgrat del PS, que amb el Sr. Torres i les cònsols de La Massana, amb les quals sí que parlem, es farà també una prova pilot com hem fet durant aquest any 2019, i ha funcionat molt bé i ha solucionat una petita part del problema, que ha sigut el desdoblament dels carrils de baixada de La Massana, amb la qual cosa als matins, una part de la cua, que era la cua que hi havia a la rotonda d'Anyós fins a la Serra de l'Honor, s'ha eliminat. Evidentment hi ha més congestions de trànsit, no només a La Massana, en més llocs, però aquest ja s'ha eliminat.

Amb el departament d'Ordenament Territorial i Mobilitat del Sr. Jordi Tores es va acordar conjuntament amb les cònsols, una prova pilot que

consisteix en fer onades temporals en les quals en les hores punta i sense excedir la velocitat permesa, tot el tram de l'eix central de l'avinguda Sant Antoni estarà sincronitzat per semàfors, que tots a la vegada es posaran verds i tots a la vegada es posaran vermells per deixar passar els vianants que vostè diu que no poden passar.

Per tant, posem un exemple, si durant dos o tres minuts es posen tots els semàfors verds en hora punta, el trànsit fluirà, i llavors hi haurà una estona perquè els vianants creuin, i així anirà fent durant aquella hora, hora i mitja que dura la gran congestió a la Massana.

Ens preocupa no només La Massana, els altres punts negres del país. Volem avançar en millors infraestructures, però deixi'm que li doni unes dades que estan a la web d'estadística.

Per La Massana passen pel Prat del Colat entre 120 i 150.000 vehicles mensuals, que són molts i que es poden trobar amb puntes de retenció importants. I per Ordino, per la caserna de bombers n'hi baixen 160.000.

Però és que a la pleta d'Engolasters n'hi passen entre 290 i 371.000. Això a vostè no li preocupa perquè no li deu portar vots o perquè ja han guanyat a Escaldes.

Per FEDA en passen 405.000. Això tampoc preocupa no?

O per Canillo en passen els mateixos que per la Massana, entre 120 i 160.000.

I davant d'aquest alarmisme ens preguntem i ens preocupa aquest desviament, i s'acabarà fent quan les arquees de l'Estat ho permetin i quan els altres desviaments més cabdals estiguin acabats, ens preocupa que vostès que sempre defensen aspectes com la mobilitat sostenible, com el transport públic... aquí només parlen de cotxes i de fer carreteres. I molts quilòmetres de carretera en aquest cas, sobrevolant el riu. I en canvi no volen prendre la prudència de tenir, per exemple, l'estudi acabat un cop estigui la fase 1 de Sant Julià acabada, de veure si els dos carrils de baixada funcionen o s'ha de procedir cap a una segona fase.

Ens preocupa que vostès vulguin anar a fer-ho tot de pressa i corrents quan per exemple l'estudi del pla de salut mental dictaminarà durant aquest any les necessitats d'aquest centre que vostè diu. Però primer s'ha de fer l'estudi. O el departament del Ministeri de Cultura determinarà durant aquest any, no només el relat cultural del nostre país pel museu, sinó també les necessitats de l'arxiu. Però vostè ja vol presupostar l'arxiu.

Aleshores jo només em quedaria amb una idea, que nosaltres ho volem fer, evidentment, però amb més

pausa i amb més serenitat per tenir aquelles dades que demana el Sr. Padreny, i amb aquelles dades poder fer les coses assenyadament, perquè l'avenç i el progrés tots el volem, però potser si païm bé la informació, païm bé les dades, es podrà fer encara millor, i amb més seny.

M'he permès durant aquests darrers dies encomanar, donat que ha creat aquest alarmisme i no em vull fer propietari ni jutjar si és molt o si és poc el que es tarda o el que les persones han d'estar dins del seu cotxe. Cadascú sap el que val el seu temps, cadascú sap si té ganes o no de tardar ics minuts per baixar de la Cortinada a Sant Julià, de baixar d'Andorra a la frontera, per baixar d'Arinsal a Escaldes. Cadascú sap on treballa, sap on viu i el valor de cada un amb el seu temps el té cada un amb el seu temps i amb això no m'hi poso. I és molt legítim que una persona consideri que tarda massa en baixar, doncs, per exemple a la capital, i això li molesta. Però el número de cotxes ja hem vist quins són, estan a l'estadística.

Però podem pensar que hi ha algun element extern que a més a més ho compliqui? Hem demanat un estudi i hem cronometrat 157 trams viaris, certificats, i li donaré perquè ho pugui llegir.

D'aquests 157 trams viaris que hem cronometrat per una persona jurada, per exemple de la rotonda d'Erts a la Dama de Gel en diferents dies en diferents hores, tant sigui a les 7 del matí, a les 8 del matí, a les 10 del matí, a les 7 de la tarda, a les 6 de la tarda, a les 8 de la tarda -no hi entro amb els minuts per no allargar-me- el dia que més ha tardat han sigut 17 minuts. Ja dic, no vull considerar si és molt o és poc. El dia que menys ha tardat aquest cronometratge són 9 minuts d'Erts a la Dama de Gel.

De la rotonda del riu Runer al quilòmetre zero, 19 minuts, 21 minuts, 18 minuts, 14 minuts. Això no li deu preocupar. Però és l'eix principal del país.

Del quilòmetre 0 al riu Runer, 15, 17, 21, són més i és per on entren tots els turistes i per on marxem tots de viatge.

Però això veig que no entra per vostès a la discussió.

D'Ordino a Escaldes, per exemple, passant per Anyós, 12, 11. De pujada, 11, 11, 11. D'Ordino, per exemple a la rotonda d'Anyós, 8 minuts, 7 minuts. De la Rotonda d'Anyós a la Dama de Gel, 4 minuts, 3 minuts.

I em podria allargar fins a 157 trams cronometrats per una persona jurada que n'ha fet vídeos en horari laboral, en hora punta i en hora avall, perquè tot estigui representat.

Quan tot es mou entre els 9 i els 15 minuts, insisteixo, no em vull fer propietari del temps de ningú, ni dir si la gent té temps o no per fer o per estar o per romandre

al cotxe mentre baixa, però poso sobre la taula perquè tinguem dues dades, Sr. Padreny, que són els 100 i escaig mil cotxes que passen per la Massana, versus per exemple els 400.000 que passen per FEDA.

O els minutatges que les persones que han d'estar per anar d'un punt a un altre del país i que al final n'hi ha de pitjors que aquest.

Però insisteixo, de la mateixa manera que fa una estona defensava en una reserva d'esmena, que la trobo molt legítima però que el Sr. Jover ja ha dit que és un tema que la partida ja està en un altre lloc, aquí hi ha una esmena que clarament no toca, perquè no està en els convenis, perquè no tenim els diners per fer-ho, i perquè ara per ara hi ha altres prioritats, com la principal entrada al país.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Naudi.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, la nostra votació a aquestes dos reserves d'esmena serà la mateixa que vam fer en la comissió i serà d'abstenció. No serà d'abstenció per dir on se destinen els diners, serà d'abstenció perquè una part d'aquestes està en coherència amb les esmenes que hem presentat nosaltres que anàvem a disminuir entre partides del pressupost d'enguany i plurianual, 101 milions d'euros.

Perquè per fer inversions, la primera cosa que s'ha de fer, és tenir estalvi. Per fer inversions s'han d'establir prioritats, i quan es fa això, i es munten així els pressupostos, s'actua amb pressupostos que van dirigits a l'interès nacional. En canvi el pressupost que tenim avui, no va dirigit a això, perquè de partides i partidetes de ficades, diríem que correspon més a un interès partidista.

Per a nosaltres, una de les esmenes era eliminar el projecte de l'heliport. No va prosperar i enteníem que era una forma de fer estalvi. L'altra era eliminar el projecte del museu de l'automòbil. Està duplicat. Hi ha 14,5 milions d'euros.

Si es volen destinar diners, s'ha de saber on es destinen i establir les prioritats. Si mirem les fitxes d'inversió del llibre de Govern podem veure que quan es parla del projecte de salut mental, hi ha diners per estudis i projectes. Per dir que en posarem més o menys, creiem que no és l'objectiu.

Quan es parla de la desviació de la Massana a les fitxes del llibre d'inversió hi ha diners per fer els estudis i

projectes. Si no s'han fet els estudis i projectes, quines quantitats de diners voleu destinar-hi? Primer feu els estudis i projectes!

Quan es parla del Museu Nacional, és que aquí el que es vol fer, doncs, s'explica a les fitxes d'inversió, és un concurs d'idees, i a partir d'aquí ja es veurà.

Per tant, aquesta és la lògica.

Quan passem al vial de Sant Julià, això ja arriba a ser incompreensible. Per aquesta fase del vial des del 2012 està en quasi a tots els pressupostos que s'han vingut fent fins ara i no s'ha dut a terme.

Aquesta fase, pel que hem pogut veure en tots els pressupostos, ha anat canviant a cada pressupost, es parla aproximadament d'entre 25 i 28 milions d'euros.

Nosaltres creiem que aquesta fase és vital, i no ens satisfà que es digui "ara que s'ha acabat una fase més a la principal porta d'entrada del país, es vulguin fer proves pilot perquè encara no tenim clar com aniran les coses".

Nosaltres el que farem és una demanda d'informació preceptiva per saber exactament com està. I a la vista d'això el que no posarem és un crèdit extraordinari.

Per tant, la nostra posició en aquestes reserves d'esmena és abstenció. Abstenció perquè van a reduir dos projectes, que un fa més de 9 anys que no vola i de moment encara en tenim els dubtes, i l'altre, pel museu de l'automòbil, no les fitxes d'inversió compleixen la legalitat.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Pel Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Senyores i senyors consellers, les dos reserves d'esmena que ara debatem són relativament complexes ja que disminueixen i incrementen diferents partides. Intentarem de manera ordenada anar argumentant perquè des de Govern considerem que aquestes esmenes no són oportunes.

Primer, el PS proposa eliminar les partides corresponents a l'heliport nacional, tot i que el Govern ja ha anunciat en diverses ocasions que l'heliport nacional no es construirà a les Tressoles continuant considerant que aquesta infraestructura és necessària i pot aportar un important valor afegit al país. Per aquest motiu, el projecte de pressupost preveu pel 2020 partides per a realitzar els estudis necessaris per a trobar la ubicació idònia per aquesta

infraestructura. També s'inclou un plurianual pel 2021 a fi de poder licitar si escau les primeres fases constructives de l'heliport abans d'acabar l'any.

Amb l'eliminació d'aquest projecte i la disminució dels plurianuals corresponents al museu nacional de l'automòbil el PS proposa d'incrementar la partida ja existent per a la construcció d'un centre de salut mental. Comentar-li que a l'estiu el Ministeri de Salut tindrà enllestit el Pla integral de salut mental. Aquest diagnòstic és imprescindible per a poder definir les necessitats d'infraestructures així com llençar un estudi del projecte de centre residencial de pacients crònics de salut mental que necessitaríem. Aquest estudi, de fet, ja està contemplat pressupostàriament pel 2020 i les partides corresponents a la construcció d'aquest centre s'hauran d'incloure, en funció dels resultats de l'estudi obtinguts, en el pressupost del 2021.

Les esmenes també proposen l'increment de les partides associades al museu i arxiu nacionals. Pel que fa al Museu Nacional, el pressupost 2020 ja inclou una partida que ha de permetre definir el relat que hauria de plantejar aquesta infraestructura. En funció dels resultats d'aquest treball es coneixeran amb més detall les necessitats exactes de la infraestructura i es podran incloure en pressupostos d'exercicis posteriors. De la mateixa manera, emprant els recursos propis de l'Administració s'està realitzant un estudi acurat de les necessitats i de les dimensions tant de l'arxiu històric com de l'intermedi i en base a aquests treballs es podran conèixer exactament les necessitats d'espais i pressupostar en posteriors exercicis.

Finalment, les esmenes també preveuen incrementar el finançament de les desviacions de Sant Julià i de la Massana. Pel que fa a Sant Julià cal destacar que en les properes setmanes es finalitzarà el tram 1 que inclou la part sud de l'avinguda Francesc Cairat. A partir d'aquí, i gràcies a una esmena de la majoria en coordinació amb el Ministeri d'Ordenament, es realitzarà un estudi de la mobilitat de tota la zona. Si els resultats no són els esperats s'inclourien en pressupostos posteriors els crèdits necessaris per al desenvolupament de la fase 2 que inclou el túnel Rocafort. Pel que fa referència a la desviació de la Massana, el Govern ja disposa de les partides suficients per a realitzar els projectes corresponents però en l'actualitat encara no es disposa de tots els convenis necessaris per a l'obtenció del terreny necessari a la seva elaboració i així doncs no és necessari tenir partides pressupostàries actualment actives.

També caldria destacar que ja s'han dut a terme actuacions temporals, que hi ha la previsió de consolidar-les a la zona de la rotonda d'Anyós.

I també comentar-li que tot i que estem d'acord amb la majoria dels projectes que vostè, doncs, decideix o té la voluntat d'incrementar les partides, no amb la manera d'articular-los, pensem que no és ni l'objectiva ni la coherent.

I deixi'm acabar amb un petit comentari. El Partit Socialdemòcrata sempre s'ha mostrat més aviat crític amb les infraestructures viàries. I de fet acabem de defensar una reserva d'esmena on es rebaixava una partida de pavimentació. Em sembla difícil que si aprovéssim les esmenes que vostè proposa fossin coherents amb la reserva d'esmena just anterior.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Altres intervencions...

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Començaré per la qüestió de l'Arxiu i del Museu Nacional. En primer lloc per dir que el Sr. Naudi ha dedicat pràcticament tota la seva intervenció, tot i que hi havia molts temes, a la desviació de la Massana. Potser s'ha notat una mica massa que vostès són principalment un grup parroquial i que a vegades els hi falta una mica de visió nacional. Aquí estàvem parlant de varis projectes i vostè s'ha focalitzat a allò que li preocupa i després arribarà al punt concret de la desviació de La Massana.

El tema de l'Arxiu Nacional que vostè diu que el Govern tindrà l'estudi del diagnòstic fet. Miri, l'any 2010, com deia abans en la meua intervenció, ja hi havia un emplaçament per l'Arxiu Nacional. L'Arxiu Nacional anava just a una de les rotondes que s'havien projectat a la desviació de la Massana, en la rotonda que hi ha just a la zona d'entrada cap al poble, una d'aquestes entrades que vostè li preocupa, una rotonda que hi ha una mica abans d'arribar a la Farga Rossell i de retorn al poble de la Massana. Allà s'havia planificat un equipament per l'Arxiu Nacional.

Com deia abans, els treballs del Museu Nacional també van està fets per la ministra Vela en aquell moment i fan part de la documentació que hi ha al Govern, perquè es va crear una taula nacional i es va deixar tota una feina feta.

Que després de 9 anys que DA governa, doncs, encara estiguin pensant, dimensionant i mirant com hem de fer, on hem de fer l'Arxiu Nacional i quin tipus de Museu Nacional hem de fer, és realment bastant

preocupant. És realment bastant preocupant i bastant decebedor.

Els hi deia abans, potser els hi podem organitzar un dia una visita als indrets on es conserven els documents essencials de la nostra història, potser alguns de vostès ho coneixen, potser d'altres no hi han estat mai. Jo crec que és una visita altament recomanable. Si algun dia tenim una accident o hi ha alguna qüestió, doncs, segurament tots ens acabarem posant les mans al cap. I com deia abans, la feina està feta almenys per part del PS, des de l'any 2010. Vostès hi continuen donant voltes, però quan un porta 9 anys governant, penso que ja és hora de començar a fer balanç i assenyalar els fracassos notoris, i en aquest cas aquest és un fracàs més que notori.

Quant al tema del centre de salut mental. Abans m'hi referia Sr. Esport. Jo he assistit tot sovint al dia que se celebra la diada internacional de les malalties d'Alzheimer i vostè com a ministre d'Afers Socials s'hi ha compromès que jo recordi, com a mínim, tres vegades en el tema del centre de dia per a les persones amb malaltia d'Alzheimer. És clar, que ara els seus grups parlamentaris, els grups parlamentaris que donen suport, votin en contra d'una partida per incrementar l'actual dotació, perquè al nostre entendre és innecessària i està centrada bàsicament a l'any 2021, doncs, és bastant contradictori en allò que vostè ha defensat en anys anteriors.

Quant al tema de la desviació de la Massana, Sr. Naudi, jo crec que no ha de defugir d'estudi. Jo penso que avui és un dia per ser honest i per dir que vostè o vostès, els consellers de CC no volen aquesta desviació i que no escolten moltes demandes que hi ha en aquest sentit. Jo m'he llegit el seu programa i diu "un cop estigui acabada la desviació de Sant Julià, un cop el pressupost de l'Estat el pugui d'això, ho hem de tirar endavant".

La desviació de la Massana a l'entendre del tripartit està acabada. Vostès ja no han previst cap partida pressupostària al futur. Vostès creuen que la solució, la costosa solució que s'ha emprat per l'actual Govern, amb la cartera, amb el vial que passa pel càmping Pla i la rotonda a Fontaneda serà la solució. Nosaltres pensem que no serà la solució. Però vostès ja no han volgut acceptar. De fet estan votant que no a la mateixa vegada, no a la desviació de Sant Julià, i no a la desviació de La Massana.

Com li deia abans, tot i que han fet córrer informacions, al nostre entendre, no certes sobre el cost d'aquesta infraestructura, estem parlant de poc més de 40 milions d'euros. Aquest túnel de la Serra de l'Honor no és un túnel pas enorme, és una zona que cal travessar, però no és una gran distància la construcció d'aquest túnel, i després el vial té un

traçat que és més aviat pla pel que és la part de baix de la Massana. És una infraestructura que quan la van projectar l'any 2010 tenia un termini de construcció de 4 anys. Per tant, una infraestructura de poc més de 40 milions d'euros, 3 o 4 anys, estem parlant d'una mica més de 10 milions anuals. Per tant, no és res que el pressupost de l'Estat no pugui suportar, si mirem que el pressupost de l'Estat està als 440 o 450 milions d'euros.

Però, com deia, i a més penso que convé anticipar-se i avançar-se. És a dir, la previsió que la pressió demogràfica a les parròquies de la Massana i d'Ordino vist els preus dels lloguers a les parròquies centrals pugui encara incrementar en els propers anys, no és una previsió que sigui descabellada. I per tant, és un escenari que pot passar i, per tant, l'actual pressió de trànsit, si no s'hi fa res, doncs, acabarà sent encara més important en els anys a venir.

Després, Sr. Pintat, sincerament, no acabo d'entendre molt el seu posicionament en un debat que penso que és molt important a la seva parròquia. Li feia referència abans al seu excompany conseller fa uns dies, Sr. Majoral i actual cònsol de la parròquia, demanava més impressions fa unes setmanes en una entrevista que se li va fer a la ràdio i televisió pública. Hi ha alguna entrevista que se li ha fet també a l'inici del seu mandat doncs, també ho ha demanat. Jo penso que la seva participació en aquest debat hagués hagut de ser més activa. Ara ens diu que presentarà un crèdit extraordinari. És clar, no és massa conseqüent votar en contra, o abstenir-se, o dir que això no toca i després dir que fa falta més inversió a La Massana i que presentarà un crèdit extraordinari. Jo crec que des de l'oposició potser té més sentit treballar les esmenes pressupostàries perquè a més vostè, que no és pas partidari del dèficit públic, doncs aquest crèdit extraordinari s'haurà de finançar amb l'endeutament i, per tant, jo crec que és més un joc de definir quines infraestructures són prioritàries i quines no, i a l'hora de triar nosaltres ens hem posicionat clarament amb el tema de la desviació de Sant Julià i amb la desviació de La Massana.

Després deia el Sr. Naudi que, és clar, posar una partida pressupostària quan no es tenen tots els convenis o tots els acords, que és fer volar coloms, jo insisteixo, el traçat és plenament reconegut, està aprovat al BOPA, però és clar, que ens ho diguin vostès que han pressupostat *Clouds*, heliports, i múltiples inversions durant els darrers anys amb partides multi, multi milionàries que això no està bé... Doncs, home, em sembla que és bastant, bastant, bastant fort! És a dir, vostès han ficat... Vostès perquè han donat suport a la majoria, però l'actual majoria ha posat partides pressupostàries enormes; de fet, l'heliport continua al pressupost. Nosaltres el volíem

treure, no pas perquè no compartim que potser Andorra necessita un heliport, però primer hem de definir quin tipus d'equipament volem perquè encara ningú mai ens ha explicat si és un heliport pel turisme, si és un heliport de rescat, si és un heliport pel transport de mercaderies. És a dir, en vuit anys... en nou anys com deia abans de Govern de DA ens han parlat de quatre o cinc emplaçaments... cinc potser ja: Patapou, la Comella, Engolasters, Tresoles i ara d'un altre que es comença a parlar però que ningú ha definit clarament com ha de ser aquest equipament.

I ja per acabar en aquesta intervenció -a no ser que hi hagi algunes rèpliques més. Jo crec que fent aquest repàs que he fet aquests dies amb motiu d'aquests debats pressupostaris des de l'any 2010, i veure com hi ha projectes com l'Arxiu Nacional, el Museu Nacional que fa anys i anys que se'n parla i que entren i surten dels pressupostos. Com deia abans, el tema de l'heliport, de les inversions del *Cloud* i d'altres, i mirant de ser positiu i no ser crític, únicament amb una evidència que la política d'inversions no es pot considerar que hagi estat massa reeixida, li proposo Sr. Espot i li poso la mà estesa, que potser tots plegats ens assentem per treballar en un pla nacional d'inversions. És a dir, hi ha coses a les que fa deu i dotze anys que li estem donant voltes, un dia entren del pressupost i un dia surten. Les actuacions que s'han fet a Sant Julià no sé que és el que li fa riure. Jo crec que jugar amb els diners dels ciutadans, a fer estudis i a fer inversions fallides no és precisament per posar-se a riure. És a dir, hi ha tota una sèrie de projectes que han sigut clarament fallits, com deia abans, no em vull situar amb la crítica, vull situar-me en un escenari positiu, constructiu, per tant, li estenc la mà, li estenem la mà per assentar-nos, per parlar d'aquestes qüestions com estem parlant de les desviacions i que els projectes siguin reeixits, perquè si finalment amb tot el que s'ha fet a Sant Julià doncs, encara continuarà sent insuficient i encara haurem de fer la inversió que realment era necessària que és la del túnel de Rocafort, algú també haurà de donar explicacions sobre tots els diners que s'han invertit i que finalment no han tret les cues en aquest indret?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Naudi...

Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, només per una precisió i en aquest cas és el Sr. López que demana la meva posició.

Escolti, la meva posició o la posició de Terçeravia ha estat molt nítida i molt clara al llarg de tota aquesta legislatura, començant per presentar una proposició de llei de dèficit zero i dient que per dotar partides, la primera cosa que s'ha de fer és tenir els corresponents informes i saber el que costa. Quan es parla del tram de Sant Julià jo veig que des de l'any 2012 aquí s'està passant de 25 a quasi 30 milions d'euros. Per tant, no ha de fer una demanda d'informació, i el que han fet amb aquest pressupost és eliminar-hi 100 milions d'euros... Quan s'eliminen aquestes quantitats es pot començar a prioritzar les inversions, i entenem que és una prioritat i que aquesta prioritat la comparteix tota la Cambra.

Però a part d'això, és molt difícil ficar un partida de sis, per dir que he ficat una partida de sis, i perquè faig un joc polític... Si al final el pressupost l'acabarem votant! Que quedi clar.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Tan sols tornar a destacar alguns dels elements associats a la reserva d'esmena i al posicionament que té el Govern.

Som plenament conscients de la problemàtica que tenen tots els ciutadans que han d'accedir a les Valls del Nord i que en certs horaris es troben que el trànsit no és el fluid com hauria de ser i amb desavinences i, en aquest sentit la desviació de La Massana continua sent una infraestructura prioritària per a nosaltres però les coses s'han de fer amb els passos lògics.

I aquí diria que hi ha dos elements: primer un, associat abans de tenir les partides corresponents a desenvolupar l'obra, hem de tenir els convenis adients, després haurem de desenvolupar els estudis. Pels estudis vostè sap que ja hi ha les partides corresponents i a mesura que tinguem tots aquests elements doncs pressupostarem l'obra civil.

I també un altre element que han posat sobre la taula en altres ocasions és... evidentment l'accés al país és una prioritat. En aquest sentit doncs ja hem desenvolupat diferents obres a la desviació de Sant Julià, ara finalitzarem aquest primer tram, desenvoluparem l'estudi de mobilitat per veure quin impacte pot tenir aquest primer tram, si es pot suavitzar la problemàtica que tenim de l'accés al país, i si no es soluciona ajustant la mobilitat doncs,

evidentment, prioritzarem el segon tram i el pressupostarem per l'any vinent.

Pel que fa referència a les infraestructures culturals és una miqueta el que li estava comentant, a part de què les dades que vostès van poder deixar al 2010 que podien ser incompletes i segurament obsoletes, doncs els passos que hem de seguir són els lògics i el Govern actual té el compromís, i a més a més ho ha expressat públicament, associat amb el Museu Nacional i amb l'Arxiu Nacional i s'han de fer els passos lògics, i primer hem de saber... De Museu Nacional n'hi ha de moltes tipologies, i vostè ho sap, quin relat volem explicar? Com el volem explicar? i en base a això sabrem quina infraestructura necessitem i farem els passos següents; i per l'Arxiu Nacional de la mateixa manera optimitzant els tècnics que tenim al propi ministeri doncs, s'està dictaminant quines són les necessitats concretes d'espai i en base a això doncs també podrem pressupostar sabent els elements molt més concrets.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Diré una mica el que estava dient abans, és a dir, Sr. Jover que vostès ens diguin que hem de seguir els passos lògics a l'hora de fer una sèrie d'inversions quan vostès que s'atribueixen després aquesta bona gestió pressupostària, aquestes liquidacions que són inferiors als dèficits que presenten quan fan el pressupost que l'únic que demostra és la seva ineficàcia i la seva inoperància en la política d'inversió, és a dir, perquè no han retallat pas ni han estalviat pas en despeses de personal, en despeses de funcionament, en despeses financeres, ni amb les transferències corrents. Allà on es produeix l'estalvi que fa la diferència -un estalvi per dir-ho d'alguna manera- és a dir, la diferència més aviat entre el pressupost que vostès presenten i el pressupost que vostès liquiden és a les inversions, i aquí podríem fer un repàs de les inversions que han pressupostat els darrers vuit anys, les partides pressupostàries que han posat sense tenir projecte, i deia abans, no em vull tornar a situar en un escenari de crítica sinó que em situo en un escenari positiu i de proposta perquè potser, com deia abans, no només amb nosaltres potser també amb els cònsols, també s'ha de parlar amb els cònsols. És a dir, per molt que el Sr. Naudi ara deia que ell parla amb la cònsol de La Massana, ells voten que no i la cònsol de La Massana

està demanant que es faci el vial de La Massana. Aquí també s'han retallat partides pressupostàries d'altres equipaments o del museu a Encamp i potser no s'ha acabat d'informar a la cònsol d'Encamp que dels grups de la majoria s'havien retallat aquestes partides.

Que vostès ens parlin de què una voluntat política... perquè el que estem debatent avui és una voluntat política, és una voluntat política de tirar endavant més inversions a les desviacions de La Massana i de Sant Julià, com vostès volien amb l'heliport, amb el *Cloud* i altres partides que han consumit els pressupostos i que al final no s'han fet, que al final això també té un cost per a l'activitat econòmica, és a dir, perquè preveure 50 o 60 milions d'inversió i acabar-ne liquidant 20 o 30, això també produeix un perjudici més enllà de tota una sèrie d'equipaments que no veuen la llum, de tota una sèrie de projectes que no es materialitzen. Per tant, no ens vinguin a dir ara que no es pot portar una partida pressupostària.

Si vostès no tenen prou consens per decidir si ara és el moment de tirar endavant, o no, el vial de La Massana o d'Ordino, jo crec que està clarament visualitzat que no hi ha unitat i que hi ha discrepància en relació a aquesta inversió, i nosaltres tenim tot el dret a manifestar les nostres prioritats polítiques i a manifestar-les i és el moment del debat del pressupost, el moment perfecte per poder-ho fer.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Intervinc per al·lusions, no per arguments, perquè ja li hem explicat. Sí volem el desviament de La Massana però, primer, calen els calers. Segon, calen els estudis que estan en el pressupost d'aquest any. Tercer, no estan acabats els convenis. Sense els convenis no es pot fer, i li diré més, pot passar que algun conveni canviï el traçat, i si canvia el traçat, canvia el cost. Que si vol m'hi jugo alguna cosa amb vostè: s'acostarà més als 70 que als 40... Em sent el què li dic? S'acostarà més als 70 que als 40. No sé d'on els treu, potser pujant impostos.

El desviament, igual que moltes altres infraestructures és una prioritat per a nosaltres, però dins de les prioritats hi ha unes que van davant de les altres i som conscients de les molèsties que ocasiona el trànsit a totes les persones... a totes, de totes les parròquies. Però, els diners que hi ha són els que són i quan els estudis estan acabats és quan es pot començar a fer

l'edifici de Salut Mental, l'Arxiu, el Museu, els desviaments, etc., etc. Però no es pot ficar el carro davant dels bous, Sr. López.

Miri, a diferència de vostè, que vostè no ha parlat amb els cònsols per entrar la Llei electoral, nosaltres sí que parlem amb les nostres cònsols... sí que parlem amb les nostres cònsols i evidentment que igual que nosaltres diem que aquest desviament serà necessari, és necessari i que algun dia quan més aviat possible s'ha de fer, la diferència és que vostès entren una llei electoral i no ha parlat amb cap dels set cònsols d'aquell moment. Aquesta és la gran diferència! I amb la Sra. Molné i la Sra. Sansa parlem i molt sovint, fem més que això, treballem moltes coses plegats. I li acabo de posar una qüestió sobre la taula, una solució que pot alleugerir un dels problemes que és fer les onades temporals mitjançant aquests semàfors que el Sr. Hanson... perdoni, el Sr. Torres...

(Se sent riure)

Perdoni, Sr. Torres, que el Sr. Jordi Torres Falcó ficarà a disposició a la Parròquia de La Massana perquè es facin aquestes obertures de dos, tres minuts de tots els semàfors verds amb hora punta perquè el trànsit flueixi ja sigui de baixada de pistes, de pujada de pistes, per anar a treballar, per anar a portar els nens a l'escola. Una altra mostra de ganes de buscar solucions als problemes reals de les persones, i n'he posat una que és factible, que és fàcil de fer, igual que vam fer a la baixada de La Massana amb els cons des de la rotonda d'Anyós al túnel dels Dos Valires.

I poso una segona, els semàfors que es ficaran de forma provisional.

Li fico la tercera, la demanda de la cònsol de La Massana d'esgraonar les entrades a les escoles.

Estem treballant, no amb bosses de diners multimilionaris com vostè vol fer de grans brindis al sol, sinó idees imaginatives, factibles i eficients que poden ajudar a aportar solucions a les persones de les Valls del Nord. I no ens preocupen només les persones de les Valls del Nord sinó que ens preocupen les de totes les parròquies i per això la nostra prioritat és acabar amb l'entrada del país.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Naudi.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

M'ha semblat Sr. López que el que comentava és que històricament doncs, segurament les partides que es

definien pels diferents anys, les anualitats i els plurianuals no tenien aquest component lògic. Bé, jo crec que si s'han comès errors pels diferents colors polítics que ens ha tocat governar en aquest sentit, doncs, no és una excusa per no intentar ser rigorosos de cara al futur, i en aquest sentit crec que hem de treballar en aquesta línia.

M'ha sorprès que ens proposés un Pla nacional d'infraestructures quan fa poques setmanes o pocs dies doncs, a tancar la porta a un pacte d'estat de salut. Bé, la capacitat de diàleg que comentava el Sr. Carles Naudi amb les diferents institucions veig que és variable en funció dels seus interessos que pot presentar en cada moment.

I després li puc negar, i li avançaré una dada provisional, però li puc negar que s'utilitzi el pressupost del Ministeri d'Ordenament del Territori i la seva liquidació per obtenir un bon resultat pressupostari. En aquest sentit li avanço que el pressupost del 2019... -dades provisionals, és a dir, m'haurà de permetre un cert marge d'error-, estarem fent una liquidació comparat al pressupost inicial al voltant d'un 95%.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Molt breument en relació al que deia el Sr. Naudi. Jo tinc aquí l'entrevista que es va publicar en un mitjà amb la cònsol de La Massana, que deia: -titular de l'entrevista: "Algun tram de la desviació ja aniria bé que es pogués anar avançant.". Per tant, jo crec que està clara i la voluntat en aquest sentit i les dificultats de trànsit existents. Jo conec bé també la Parròquia de La Massana i sé perfectament, i hi ha molta gent aquests dies, que se n'ha parlat molt del vial i de la desviació, que m'ha escrit, que m'ha fet arribar els moments. Jo penso que avui es feia una proposta de canviar els horaris escolars mentre el vial arriba, insisteixo, en aquestes declaracions, jo penso que d'entrada és una proposta que pot ser molt complicada però sí que demostra que hi ha un problema de trànsit que no és pas puntual com vostè ens volia fer creure fa un moment sinó que és un problema de trànsit constant.

Quant al que deia el Sr. Jover, miri, jo crec que barrejar les coses no té cap mena de lògica i de sentit. Nosaltres estenem la mà a fer un Pla nacional d'inversions. Hem estat parlant avui, com deia abans,

de projectes que fa deu, dotze anys que entren i surten del pressupost i que no van a diferent lloc. Segurament tenim informació asimètrica o no compartida entre tots, i vostès tenen l'opció de dir si el volen, si l'accepten o si no l'accepten, el que no ens poden posar és una pressió de dir: "O *accepteu el nostre* o no *acceptarem el vostre*". La proposta està llençada i vostès tenen l'opció d'agafar-la, o de no agafar-la.

Ho he dit abans, podríem fer un repàs de les inversions que vostès han pressupostat en aquests vuit o nou anys i quines han reeixit i quines no han reeixit, però jo crec que més que entrar en aquest debat fem una proposta en positiu per veure totes aquestes qüestions que són importants pels ciutadans i quins equipaments són necessaris en aquest sentit.

Nosaltres ja vam explicar en el seu moment el seu posicionament en relació a la proposta del pacte d'estat de salut, però el que no puc entendre és aquest joc de pressió. És a dir, cada un llença una proposta i cada un dona la resposta que cregui. Jo no li faig cap mena d'amenaça ni li faig cap mena de... és a dir, que "Si no accepta aquesta no li acceptaré una altra", jo crec que vostè si ha dit això crec que ha interpretat molt malament el que és el joc democràtic de les propostes que des del seu grup es poden fer i que uns les poden acceptar o no les poden acceptar, i després ja ens mirarem les liquidacions. Però vostè sap perfectament que quan hem pressupostat les partides de funcionament aquí no hi ha hagut estalvi i que l'única diferència que hi ha entre els pressupostos presentats i els liquidats són les inversions, perquè al final sobre el funcionament hi ha molt poc a dir, és a dir, els salaris són els salaris, els contractes són els contractes, els manteniments són els manteniments i els interessos són els interessos i el que s'ha de transferir a les diferents institucions dona molt poc marge de maniobra. Per tant, la diferència entre el que es presenta i el que finalment s'acaba liquidant han sigut les inversions, i vostès han pressupostat moltes inversions de molts diners que finalment no s'han fet i que han sigut fracassos bastant notoris per això crec que la proposta d'un Pla nacional d'inversions, evidentment per les grans inversions, entenem que és una proposta raonable que vostès evidentment acceptaran o no acceptaran segons el seu criteri.

La Sra. sàndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. sàndica.

Molt ràpidament, ja tindrem el moment de debatre sobre la liquidació pressupostària i de fer els comentaris escaients, però n'estic segur que les dades finals variaran poc de les que li he comentat i veurà com no s'ha utilitzat el Ministeri d'Ordenament del Territori en aquest sentit.

Quan li comentava o li assenyalava la sorpresa que podíem tenir amb aquesta proposta sorgida de nou aquí d'un Pla nacional d'infraestructures o d'un pacte sobre les infraestructures, és una miqueta per coherència perquè en el sentit de què un dels elements que vosaltres vau retreure del pacte nacional del pacte d'estat de la salut era que eren elements propis de l'Executiu que eren elements propis de l'execució del Pla de Govern i que vosaltres doncs, consideràveu que no era el vostre rol de participar en aquest sentit. Entenc que les infraestructures també és un element propi de l'Executiu però ja li diré, i el cap de Govern m'ho acaba de comentar, nosaltres pel fet de què vosaltres no us hagueu sumat al pacte d'estat de salut no negarem, no tindrem la mà estesa en altres projectes. En aquest sentit, n'estic segur que val la pena que el titular corresponent de Govern o amb el propi cap de Govern tinguem converses polítiques per veure si té sentit, o no, aquesta novetat que vostè acaba de llençar. La mà estesa del Govern -i crec que les diferents forces polítiques que ja estem així ho hem demostrat històricament- doncs la tenim i tenim aquesta capacitat de diàleg, i en aquest sentit doncs caldrà entrar en els detalls i veure si ens en hi podem trobar i si podem tirar endavant unes polítiques de consens conjuntament en aquest àmbit.

Gràcies Sra. sàndica.

La Sra. sàndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Hauríem d'anar acabant....

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Molt, molt ràpid.

Només per dir-li que, al nostre entendre, una feina parlamentària molt important és aprovar els pressupostos i a demostració del que estem fent avui, és tota aquesta votació d'infraestructures que entren, que surten del pressupost. I aquesta és una feina purament de consellers, evidentment el Govern té la iniciativa de presentar el Projecte de Llei del pressupost però els consellers hi poden fer esmenes, hi poden aportar. I a més ja li deia abans, facin l'exercici d'agafar les inversions dels darrers deu i dotze anys, que en aquest país s'han pressupostat i quines s'han

regit i quines no s'han regit. Nosaltres havíem pressupostat, avui n'he parlat, la desviació de La Massana ha estat pressupostada des de l'any 2010, l'Arxiu Nacional estava pressupostat l'any 2010, i encara som a l'espera d'aquests projectes que són importants.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Acabades les intervencions, procedirem a la votació de les reserves d'esmena votant sí a la reserva d'esmena o no i deixant el text tal i com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número 4 que es correspon a l'esmena número 67 de l'informe del ponent, de modificació al Ministeri d'Ordenament Territorial.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 7, en contra 16 i abstencions 4.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número 5 que es correspon a l'esmena número 69 de l'informe del ponent, de modificació al Ministeri d'Ordenament Territorial.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 7, en contra 16 i abstencions 4.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Continuem amb la reserva d'esmena número 6, presentada pel M. I. Sr. Pere López, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

6, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 96 de l'informe del ponent, de modificació al Ministeri de Salut.

Intervé per defensar la reserva d'esmena, el Sr. Carles Sánchez.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies Sra. síndica.

Aquesta reserva d'esmena té per objectiu reconsiderar la possibilitat descartada en comissió d'augmentar en 59.000 euros el subconcepte 48290-Ajuts a les famílies que conté la quantitat destinada al funcionament del servei d'atenció domiciliària.

És per això que anunciem que en la reserva d'esmena tal qual s'ha presentat, conté un petit error. Allà on hi diu el subconcepte, Ajuts a les famílies, efectivament 48290 del projecte 3121 Projecte 0031, Atenció a persones i famílies, hauria de dir: el subconcepte, Ajuts a famílies 48290 del Projecte 3121, Projecte 0181, Serveis socio-sanitaris.

La quantitat final també quedaria modificada sent la inicial de 2.706.018,61 euros i resultant-se la final de 2.765.018,61 euros. Estic segur que mitjançant transacció podrem resoldre aquest petit error.

Tornant a l'esperit de la reserva d'esmena, es tracta de reconduir la pràctica totalitat de la partida destinada a la dotació del fons publico-privat de l'habitatge, i dic la pràctica totalitat perquè la partida no la volem eliminar, tenint en compte que la mateixa és ampliable.

Reconduir-la com deia a la dotació del servei. En essència es tracta de dotar el SAD de més recursos. Per què fem aquesta proposta? Des del seu traspass dels comuns al Govern el 2017, el SAD ha patit alts i baixos fruit de l'adaptació de la nova estructura governamental al treball a les parròquies. Vora tres anys després, els usuaris han augmentat.

L'objectiu del servei és principal, atendre les persones depenents en el seu entorn, evitant el seu ingrés en un centre socio-sanitari. La tasca doncs no és fàcil, som un país de dimensions reduïdes i no ens podem permetre un fracàs en l'atenció domiciliària.

El mateix ministre, el Sr. Filloy reconeixent la compareixença del 16 de desembre del proppassat 2019, la necessitat de reforçar el servei en personal, efectius, salaris i formació i hores d'atenció. Nosaltres

hi estem d'acord i aniríem més enllà, però no es pot tenir tot.

Aquest reforç no obstant entenem que requereix de més recursos, doncs amb aquesta reserva d'esmena els hi oferim.

Reconeixem que no són amb la quantitat que a tots ens agradaria, però també creiem que poden procurar aquest reforç que reclama.

I no és tant com voldríem perquè la metodologia d'esmena pressupostària fa que en un àmbit com el d'affers socials, on totes les partides són especialment necessàries, és difícil extreure'n grans quantitats d'unes per dedicar-les a les altres, ja que establir la prioritat entre una necessitat i una altra requereix d'un judici ponderat.

És per això que tot i poder reubicar partides, les línies polítiques del pressupost són difícilment modificables.

Hem escollit la partida relativa a la dotació del fons publico-privat perquè entenem que amb la capitalització anunciada pel Govern el 18 de desembre, es podran atendre les necessitats a les que anaven destinats els 60.000 euros inicials.

Em permeto recordar per anar acabant la meva intervenció que en l'atenció domiciliària no podem fracassar. Fer-ho seria injust, doncs els poders públics tenim l'obligació de no deixar ningú endarrere, i de facilitar l'accés als recursos que dotem tots, dia rere dia.

50.000 euros per reforçar el SAD, això és ni més ni menys, senyores conselleres, senyors consellers, el que aquesta reserva d'esmena ofereix.

Els hi demano doncs que hi votin a favor, en el benentès de dur a terme la rectificació transaccionada que els hi anunciava a l'inici de la meva presentació.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents...

El Sr. Josep Pintat:

Bé Sra. síndica, què fem ara? Clar perquè aquí estem parlant de transaccions, dient que s'han equivocat, que no és la partida, llavors no sé què fem, ni sé el què votem. Si hem de votar el que estava aquí, nosaltres farem el mateix vot que vam fer a la comissió, és no.

Som plenament conscients que el SAD se l'ha de dotar de recursos i es necessiten. Fer aquest moviment de 59.000 euros, almenys que hi hagi un error, és que no sé a què treu el cap. Per tant, no sé el què fem.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

El Sr. Pintat demanava, què fem?

Jo entenc que ens tocava votar la reserva d'esmena. Ara bé, també entenent que tots ens equivoquem, sí que es fa difícil de gestionar quan hom es prepara les intervencions amb les argumentacions correctes, tenint en compte justament les dotacions pressupostàries de quina partida ballen a quina altra partida ballen, que lamentar que sigui en plena sessió de ple aquí a la Cambra, que ens haguem de posar a transaccionar per errors de forma, aspectes que no s'han preparat interiorment i que on rau justament el debat de totes aquestes esmenes, seria en comissió. Per tant, lamentar que això no ho haguem pogut fer en comissió i de tota manera entrar en la seva reserva d'esmena explicant el nostre parer i tal com deia abans, representant a les tres forces parlamentàries que donen suport a Govern, creiem que vostès cauen en una doble contradicció. Una doble contradicció, una perquè justament la partida pressupostària que vostès augmenten, l'augmenten simbòlicament amb un simple i escaig 2%, la qual cosa ratifica que aquelles polítiques que des del Ministeri d'Afers Socials s'estan tirant endavant, vostès hi estan d'acord. Perquè el que fan és un impacte mínim, ben mins ja li dic de menys d'un 2%, amb unes polítiques que nosaltres decididament tirem endavant. La qual cosa, donem la benvinguda a aquesta observació perquè el que estan fent de manera implícita, és donar suport a les polítiques que el Sr. Víctor Filloy està encapçalant des del seu ministeri.

Aquesta seria una primera contradicció. L'altra i més important encara, és que tot d'un legat vostès esborren aquesta partida no del tot. Deixen aquests 1.000 euros per l'Institut nacional de l'habitatge.

Molt bé, estarem d'acord que vostès han dit que no se l'havien carregat per dir-ho d'una manera col·loquial del tot, perquè donàvem per assentat que amb la dotació addicional dels fons generats per Avatel, doncs, quedaven més que coberts. Però jo els hi vull explicar, ja que vostès s'atribueixen massa vegades - massa vegades- doncs, el monopoli de certes polítiques, jo li he de recordar que l'Institut nacional de l'habitatge farà tota una mena de polítiques indispensables i que penso que en debats anteriors en aquesta Cambra, els nostres conciutadans ens han

reclamat. Polítiques que no podem deixar córrer. I per tant, polítiques que nosaltres volem donar suport amb aquests 60.000 euros que han de servir per fer els estudis pertinents per tirar endavant aquest institut de l'habitatge.

Polítiques que si les traiem, nosaltres pensem que ens deixen coixos d'un organisme que ens serveixi per planificar les polítiques públiques de l'habitatge al nostre país, inclosa l'elaboració dels plans estratègics de l'habitatge al Principat d'Andorra.

També, funcions d'aquest institut, els hi recordo, és promoure tant de manera directa, però també sobretot de manera indirecta, l'habitatge de protecció pública. També promoure operacions de remodelació i rehabilitació d'habitatges. També gestionar el patrimoni del sòl destinat a l'habitatge al país.

Sr. Padreny, també portar a terme estudis i publicacions en matèria d'habitatges. Dades, les que vostè reclamava anteriorment. Aquí les hi tornem a veure.

Garantir la protecció dels consumidors i usuaris d'habitatges i la transparència del mercat immobiliari. També gestionar, executar, coordinar i difondre les ajudes i prestacions que hi ha disponibles. També celebrarem, Sr. ministre i Sr. cap de Govern aquesta oficina recentment inaugurada que penso que és de gran utilitat i també una reclamació dels nostres conciutadans.

Per tant, polítiques que es poden fer també des de l'institut politico-privat.

I també definir un sistema d'indicadors, una altra vegada les dades, que he mencionat anteriorment, que permetin conèixer la situació de l'habitatge en temes tan quantitius com qualitius.

Per tant, convindrà amb mi que vostè, ja sé que diuen que hi ha fons per altres bandes, per crèdits ampliables, però nosaltres pensem que aquesta dotació clara i concisa determina de manera palesa la intenció de l'Executiu per tirar endavant, d'una vegada per totes, aquest Institut de l'habitatge que tant falta fa.

Amb la qual cosa ja li dic, ens anticipem i de manera òbvia, no podem donar suport a la seva reserva d'esmena per aquesta doble contradicció. Una, perquè vostès ens estan ratificant en les polítiques que fem des del Ministeri d'Afers Socials, i per altra banda, perquè creiem que és indispensable, i per això nosaltres el tirarem endavant, farem aquest Institut nacional de l'habitatge del Principat d'Andorra i per la qual cosa ens cal aquesta previsió pressupostària que havíem indicat en el pressupost general.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Costa.

Pel Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Deixi'm començar per sorprendre'm, i ja veureu que em sorpren dos vegades en aquest sentit, però de l'error. És a dir, jo sóc el propi que m'equivoco molt sovint i jo crec que això no és un problema. Però és clar, si ens equivoquem amb l'esmena, entenc que en el treball en comissió amb els propis tempos de treball, doncs, s'hagués hagut de detectar aquest problema. I pel que em comenten els companys parlamentaris, doncs, no es va fer esment d'aquest error, en els treballs en comissió. Llavors és estrany i tampoc no ajuda a què tots plegats ens puguem preparar la nostra argumentació o els nostres posicionaments polítics al voltant d'aquesta reserva d'esmena.

Tot i això, amb la informació, doncs, que se m'ha facilitat des del ministeri competent i sabent una miqueta de quines partides estem parlant, crec que puc defensar la posició del Govern, i en aquest sentit, doncs, no canviarà la versió que teníem inicialment, perquè les partides són relativament similars en alguns conceptes.

Llavors la meua segona sorpresa. Em sorprèn que... de fet és la reserva d'esmena que més m'ha sorprès perquè pretén disminuir una partida de 59.000 euros, deixant-la tan sols a 1.000 euros la partida destinada al fons publico-privat per augmentar una altra partida que ja està dotada en 2,7 milions d'euros.

Evidentment que Govern no comparteix aquesta esmena, però la sorpresa ve per un altre motiu. Tots estareu d'acord amb mi que la llei del pressupost és, segurament, la principal eina política per poder marcar des del Govern les seves prioritats, i per part de l'oposició per mostrar les seves discrepàncies d'una banda, però també de l'altra, a partir de les esmenes presentades mostrar les seves pròpies prioritats.

En els darrers mesos el PS no ha parat de mostrar el seu desacord amb les polítiques d'habitatge, molt lícitament, desenvolupades per Govern i en fer èmfasi en la problemàtica existent dels lloguers. És paradigmàtic i espero que la ciutadania en prengui consciència, que l'única esmena del PS associada amb l'habitatge sigui retallant-ne una partida!

Tan sols hi puc veure dos possibles raons o bé tot el soroll mediàtic que genereu no és més que això, soroll, i de fet no és una problemàtica que a vosaltres us preocupi o, segurament, i el Sr. conseller, doncs, en la seva argumentació, doncs, em fa pensar que és el cas,

que sí que us preocupa però no teniu solucions concretes a aportar.

Des de Govern la problemàtica de l'habitatge de lloguer ens preocupa i ens ocupa i som conscients de la complexitat de la problemàtica, i treballem en una bateria d'accions amb horitzons temporals diferenciats. A la Llei de mesures urgents aprovada a finals d'any s'hi ha sumat l'obertura de l'Oficina de l'Habitatge que es va fer aquesta setmana o el Projecte de llei de l'Institut Nacional de l'Habitatge i del fons publico-privat que de manera imminent aprovarà Govern.

Més enllà dels imports reduïts associats amb aquesta esmena, demanem, evidentment que la Cambra, doncs, no hi doni sortida, i a més a més, crec que també és important dir, reinterpretant el seu error i la seva reserva d'esmena que el servei d'atenció a domicili, de fet, és una de les prioritats d'aquest Govern, com ja ho va ser de l'anterior. Vostè sap que l'antic ministre titular, doncs, ja va fer tota una sèrie de modificacions per homogeneïtzar el servei, per fer que el servei fos de qualitat a totes les parròquies amb la mateixa tipologia d'accés. I el ministre Filloy, de fet el que està fent és continuar en aquesta línia, i a part, doncs, d'anar fent les visites per entendre com funciona exactament aquest sistema per mostrar-se proper a les persones que en són, tant els propis treballadors com els usuaris, també el que està fent és tirar endavant una política de consolidació de les places associades a aquest servei.

La nostra preocupació per aquesta temàtica és evident. La partida pressupostària que s'hi destina de 2,7 milions és evident. Però no podem entendre com l'única esmena que presenten associada a l'habitatge és retallar una partida.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Altres intervencions...

Sr. Sánchez.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, hi ha vàries coses sobre la taula. En primer lloc els hi demano disculpes pel procediment de transacció directe aquí al ple. A la comissió no es va voler transaccionar, doncs, ahora tampoc si sabem que es tracta d'una esmena que caurà a la comissió, doncs, farem la reserva d'esmena i si hi ha algun error, la transaccionarem, doncs, aquí.

Jo els hi deia que estava segur que es podria fer. No sé quan d'irregular és el procediment, però en tot cas, els hi demano disculpes aquí. Ha pogut resultar un procediment més que estrany.

En segon lloc, el Sr. Costa és clar, parlava de l'Institut de l'Habitatge de les seves funcions. D'això nosaltres, bé, en determinat moment tenim una política diferent, perquè entenem que el registre de la propietat i altres elements que hem posat sobre la taula en moltes ocasions serien més eficients. Però és clar, no hem deixat sense diners a l'Institut de l'Habitatge.

Nosaltres els 59.000 euros s'extrauen de la partida del fons publico-privat. I en la meua intervenció ja s'havia explicat per què es fa així. Perquè el 18 de desembre es va anunciar una dotació milionària d'aquest fons. Aleshores, aquests 60.000 euros dedicats a l'estudi s'entenen que es poden cobrir d'una altra manera. I on podien anar aquests 60.000 euros? És una quantia no gaire elevada, però sí que poden reforçar aquells aspectes del SAD que calen reforçar i que així es va reconèixer en compareixença.

Aleshores, la nostra voluntat no era pas deixar la política d'habitatge buida de diners. Que d'altra banda també, si no estem d'acord es pot comprendre que tampoc puguem compartir-la.

De fet, amb el fons publico-privat no era un debat que volgués entrar, doncs, es tractava de parlar del servei d'atenció domiciliària, d'augmentar-lo pressupostàriament. Però bé, insisteixo, el punt no és un problema tenint en compte que s'ha anunciat una partida... perdó, bé una aportació de 10 milions d'euros al fons publico-privat. S'entén que aquests 60.000 en estudis pel fons queden coberts.

En segon lloc, no hi ha cap incoherència. Ho he dit també en la meua intervenció.

La metodologia de treball pressupostari de què disposem aquí les consellers i els consellers generals permet fer trasbalsaments de partida a partida, permet també eliminar-ne però en cap cas augmentar-ne. És un pressupost que marca les línies del Govern i sobre aquesta plantilla nosaltres treballem; crec que sobre aquesta plantilla hem treballat.

I el segon factor que anunciava que es tracta del pressupost d'Afers Socials. En quin punt? És clar, podem extreure diners dels ajuts a pagar el lloguer, no? En quin punt podem extreure ajuts d'unes altres partides que... entenem que per a nosaltres aquest pressupost és de mínims, nosaltres ja ho havíem anunciat en roda de premsa, requeríem un pressupost amb altres prioritats que es bolqués sobre la qüestió dels afers socials i sobre la qüestió de l'habitatge. També havíem proposat altres fórmules, ha entrat una proposta de llei, no som aliens a aquesta

problemàtica. Però, sobre un pressupost que ja ens ve fet doncs, en quin punt podem canviar d'una banda a una altra ingressos que van destinat a les famílies, que van per ajudar-los no només a les famílies sinó també a les associacions que també fan un paper en aquest sentit.

Aleshores, la incoherència no la veiem. La qüestió és més simple perquè són 59.000 euros que per extreure'ls no succeirà res, no es perdrà la cobertura per pagar els estudis del Fons publico-privat i que s'afegeixen al Servei d'Atenció Domiciliària per cobrir i per reforçar aquells punts que es puguin cobrir i reforçar, que crec que n'existeixen.

Aquest és l'objectiu de la meua intervenció. Aleshores jo torno a insistir a les conselleres i als consellers, es tracta d'una maniobra molt simple que no és pas incoherent amb l'esperit ni de les seves propostes sobre l'habitatge, ni inclús de les nostres.

El que els hi proposo és simplement canviar aquests 60.000 euros cap a la partida del Servei d'Atenció Domiciliària.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Sánchez.

Alguna altra intervenció...

Sr. Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

Sr. Sánchez, si em permet vostè insisteix en què no hi veu la incoherència. Jo li he intentat explicar des de la tribuna el que als ulls nostres és una no incoherència sinó una total incoherència. Vist que no ho he aconseguit no intentaré tampoc ara convèncer-lo una altra vegada, però sí m'agradaria posar els punts damunt les is i que els nostres conciutadans com a mínim escoltessin per què des del nostre punt de vista la seva reserva d'esmena és una incoherència i una incoherència total... una incoherència total! I li deia per un doble motiu, per un motiu pel que vostès fan una transferència d'uns 59.000 euros que òbviament ajuden... ajuden més, però són simplement pur maquillatge... pur maquillatge en forma d'un simple 2% amb una partida manifesta que explícita el pressupost del nostre Govern que calen mesures decidides per ajudar. I, per tant, el Servei d'Atenció Domiciliària, com li explicava el ministre de Finances, ha estat i és una prioritat del Govern i això ho demostren els 2,7 milions d'euros d'aquest pressupost que vostès passen a engreixar amb un simple 2% addicional.

Per tant, el que està fent vostè amb la seva esmena és, per una banda ratificar les polítiques del nostre Govern, li agraïm i, per altra banda, també com li recordava el Sr. ministre de Finances el pressupost és l'eina política per excel·lència, és l'eina on reflectim tots els grups polítics les nostres prioritats envers aquelles mesures que calen per tirar endavant una societat i ajudar als nostres conciutadans, i nosaltres de manera clara i decidida posem una partida específica per la creació d'aquest Institut de l'Habitatge que vostès, com deia abans, de cop i volta es carreguen literalment i la deixen amb uns tristos 1.000 euros. És una voluntat política, és una expressió, una manifestació per deixar palès una voluntat explícita d'uns partits envers els altres. Ha quedat claríssim que el Grup Parlamentari Demòcrata, el Grup Parlamentari Liberal i el Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos volem donar suport clarament a aquest missatge del nostre Govern i que vostès, el Grup Parlamentari Socialdemòcrata amb una manera també peculiar i sense antecedents en aquesta Cambra, posant aquesta transacció estranya avui aquí en el Ple, expliciten davant dels nostres conciutadans que vostès com a eina política del pressupost es carreguen l'Institut de l'habitatge.

Per altra banda és d'alegrar, si ho he interpretat bé, de què vostès -quan ha dit que no entrarà a discutir cap de les funcions que jo li he nomenat- doncs ja ens agrada, ja ens anticipem a un debat futur en el qual ens podrem estalviar feina i és que totes aquestes possibles funcions i més que han de contemplar aquest Institut de l'Habitatge vostès ja hi estan d'acord, com a mínim això és el que he entès jo de les seves paraules, ja va bé que no ens anticipem i que estiguin d'acord amb les polítiques del nostre Govern, del Govern tripartit els quals els tres grups parlamentaris nosaltres donem suport.

És per això, ja li dic que segurament no hauré aconseguit convèncer-lo a vostè de la incoherència de la proposta, però sí que m'agradaria que els nostres conciutadans entenguessin quines són les prioritats totals i absolutes d'aquest Govern tripartit.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Costa.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Triar una partida per incrementar-la i una partida pressupostària per disminuir-la no és un element neutre, i l'excusa que vostè utilitza d'utilitzar una

partida que és ampliable no em serveix. El Ministeri d'Afers Socials té nombroses partides que són ampliables i, a més a més, algunes d'elles amb el requisit d'obligació per part del Govern de nodrir-les si hi ha persones, usuaris que presenten els requisits associats a aquell ajut.

Si vostè volia fer aquest exercici l'hagués entès i l'haguéssim pogut debatre, però no és el cas. Vostè ha triat l'única esmena que fa referència a l'habitatge per part del PS, està associada a carregar-se gairebé completament una partida associada al Fons publico-privat. També li agraeixo que després amb la seva argumentació doncs sembla que potser vosaltres no hi estareu tant en contra en el Fons publico-privat i en l'Institut Nacional de l'Habitatge. Li agraeixo perquè és veritat que és una mesura que tant el ministre Filloy com jo mateix i el propi Govern empenyem amb moltes ganes, pensem que no serà la solució al problema de l'habitatge, vostè sap que és un tema molt complex on hem de sumar una bateria d'accions, però és un element més que pensem que pot ser molt útil, i saber que el Partit Socialdemòcrata com a mínim ho veurà amb bons ulls d'inici, doncs també és un element que considero interessant.

Però, evidentment el missatge polític que vostè avui està llençant crec que és clar per tota la Cambra i crec que també serà clar per tota la ciutadania.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Sr. Sánchez.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies Sra. síndica.

Amb el Sr. Costa... Jo tampoc he pogut convèncer-lo perquè la retirada dels 59.000 euros és del Fons publico-privat, no de l'Institut de l'Habitatge. Ara bé, haguéssim també hagut d'extreure la partida de l'Institut de l'Habitatge i no hagués passat res, no patiríem d'incoherència. Però, en aquest sentit -i troncant amb la resposta del Sr. Jover-, és clar, nosaltres per què ens plantegem extreure-la del fons publico-privat? Perquè el fons publico-privat s'havia convertit bàsicament en una marca, en una marca que cada vegada que s'interrogava al Govern sobre la seva política d'habitatge es "treia a passejar", per dir-ho així.

Hem vist les notícies, hem vist anuncis, hem vist diferents promeses que es van allargant en el temps, la darrera arriba la imminència de la llei, del reglament o de la regulació d'aquest fons, però els primers encuriosits som nosaltres per saber què és

aquest fons publico-privat de l'habitatge. Hem vist que se'l dotava abans de què existís pròpiament. Després en compareixença si se'ns ha dit que aquests 60.000 euros eren per assessorar la seva creació, però fins ara no el tenim. On és el fons publico-privat? Quins seran els incentius pels privats? A quin preu faran aportacions? Quines seran les seves funcions, etc., etc.? Nosaltres traïem els diners d'allà perquè veïem que allà no hi havia res.

Insisteixo, deixem la partida, podríem haver-la eliminat però volem saber com funciona això.

Després, la quantia... Sí, són 50.000 euros són pocs diners, però en una plantilla de 30, 31 persones, 2 contractacions poden ajudar, poden reforçar aquest servei.

Bé, ja dic el missatge polític en aquest sentit és un i és que era la millor manera de reforçar el Servei d'Atenció Domiciliària, i era la manera menys difícil i amb la que creiem que vostès també hi estarien d'acord.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Sánchez.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

El fons publico-privat doncs no hi puc estar d'acord amb vostè, l'hem explicat diverses vegades com l'anàvem orientant. Vam explicar en quina legislació s'emmarcaria, quina tipologia d'inversors es buscarien públics. De fet ho hem explicat en un debat amb el Sr. Pere López i la Sra. Rosa Gili, associat amb una proposició de llei que van presentar. També diria que vam tenir alguna intervenció associada al Fons de reserva de jubilació on es va tornar a colar la temàtica del fons publico-privat. I el compromís que vam agafar des de ja fa temps i que el mantenim és, primer trimestre del 2020, nosaltres entrem el projecte de llei que té dues funcions: crear l'Institut Nacional de l'Habitatge i un capítol està associat amb els elements legals que es necessiten per tirar endavant el fons publico-privat

Tindrem l'ocasió de debatre-ho molt aviat i espero doncs que tindrem la sort de tenir doncs un partit socialdemòcrata que busqui el consens en una temàtica tan important com l'habitatge. Però em sap greu, m'he de repetir. El missatge que vostès estan llençant avui aquí amb l'única esmena associada a l'habitatge, sigui de retallar una partida, em sembla que no és l'adequat.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Acabades les intervencions procedirem a la votació de la reserva d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no i deixant el text tal i com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número 6, que es correspon a l'esmena número 96 de l'informe del ponent, de modificació al Ministeri de Salut.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 7, en contra 20 i abstencions 0.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Procedirem a fer una pausa de vint minuts. A les set reprendrem la sessió.

Se suspèn la sessió.

(Són les 18.37h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 19.08h)

La Sra. síndica general:

Seguim amb el següent grup de reserves d'esmena, presentades pel M. I. Sr. Pere López, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

7, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 104 de l'informe del ponent, de modificació al Fons de reserva de jubilació.

8, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 105 de l'informe del ponent, de modificació al Fons de reserva de jubilació.

I 9, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 112 de l'informe del ponent, de modificació a l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, el Sr. Joaquim Miró.

El Sr. Joaquim Miró:

Sí, moltes gràcies Sra. síndica.

Bé, les dos primeres esmenes en les quals es demanarà una reducció van en el pressupost del Fons de reserva de jubilació.

La primera la qual exposaré, que és la número 8, representa l'esmena número 105, es demana una proposta de reducció d'1.275.000 euros en concepte de comissions i carteres gestionades.

Bé, a l'inici de la legislatura ja vàrem entrar una pregunta sobre els resultats dels fons gestionats pels bancs andorrans i les gestores estrangeres. Aleshores vam manifestar el nostre desacord tant en la manera d'invertir els fons com sobretot els costos que representava la gestió externa.

Trobem excessiu pagar sobre 4.275.000 euros un total de 4.700.000 euros per gestionar el 76% dels actius que representen uns 1.300 milions d'euros.

Sobretot perquè molts d'aquests actius financers han estat subscrits a termini i que al final la gestió només representa una mera custòdia.

Veiem també que alguna d'aquestes inversions per part dels gestors, estan fetes dins de productes financers que pertanyen als mateixos gestors, qual cosa fa que aquests mateixos gestors tenen una doble remuneració.

Recordem que el fet de pagar molt per aquesta gestió, tampoc és garantia de cap bon resultat. Recordem que l'any 2019 es varen perdre o al final es van deixar de guanyar 50 milions d'euros.

Si comptem aquestes comissions pagades i el cost de la mateixa gestió de l'exercici 2019 i el pressupostat pel 2020, ja sumem quasi bé 10 milions d'euros. I si agafem des de l'any 2014 quan es va crear aquesta nova manera de gestió dels fons de reserva, arribaríem sobre uns 25 milions d'euros. Fent un càlcul molt fàcil, podem veure que en els propers 10 anys des de l'inici d'aquesta manera de gestionar, ens haurem pogut arribar a gastar quasi 50 milions d'euros en comissions i despeses de gestió.

Convindran tots amb mi que són molts diners de les nostres pensions per gestionar una cartera.

Amb una quantitat propera a 1.350 milions d'euros, unes entitats bancàries pagarien d'entrada una quantitat per l'únic fet de dipositar els diners en les seves entitats.

Ja els hi vam proposar fa mesos quan en aquella intervenció en seu parlamentària, si volien assentar-nos per trobar una altra manera de gestionar aquests diners. Com ha fet abans el company Pere López, el mateix que ho ha demanat per un pla nacional d'infraestructures, podríem intentar fer el mateix pels

fons de pensions i així al final arribar a un pacte d'Estat per aquestes pensions.

Nosaltres com a exemple proposaríem que en lloc de tenir-ne dos, tenir tres o quatre experts assalariats dins de l'òrgan de gestió del Fons de reserva que potser sortiria més a compte.

Tots els estudis ens demostren que les reserves de jubilació s'esgotaran en un futur pròxim. La nostra esmena va només en l'esperit de l'estalvi i la preocupació, per uns factors que ens poden portar a una fallida a llarg termini del nostre sistema.

Sé que vostès al final em diran que aquestes comissions que es paguen estan dins d'uns estàndards internacionals, però continuem pensant que són molt cares pel resultat que ens donen.

Proposem doncs en aquesta primera reserva d'esmena de reduir-los d'1.275.000 euros del pressupost del Fons de reserva de jubilació.

La segona, que en veritat era la primera, que és la número 7, proposen reduir 50.000 euros el subconcepte d'estudis de treballs tècnics del pressupost d'aquest mateix Fons de reserva de jubilació.

En aquest concepte, sí que aquí els hi demanaria una mica més d'explicació perquè en la memòria presentada no he sabut trobar en què correspondria aquesta despesa.

El 2019 es van pressupostar o es van executar 283.283 euros, i aquest any 2020 es preveu 54.000 euros de més per un total de 337.283. Com he dit en la memòria, ens ha costat o a mi m'ha costat trobar la justificació per aquests estudis, la qual cosa fa que demanem una reducció de 50.000 euros per deixar-lo si fa no fa com l'any 2019.

I finalment en la reserva número 9, que aquí estem al pressupost de l'AREB, en el qual proposem reduir a 300.000 euros el concepte de treballs realitzats per assessoraments jurídics en el seu pressupost.

Dins de les despeses generals, ens expliquen en la memòria per un total de 851.692.000 euros que corresponen a despeses per assessoraments jurídics.

En la memòria presentada només s'explica que aquesta és la despesa més important per fer front a eventuais demandes derivades en els casos BPA, i cito en la mateixa memòria: "Finalment la despesa més important en la que incorre l'AREB, en aquest capítol i en la totalitat del pressupost és la despesa referida a treballs realitzats per empreses d'assessorament jurídic, consistents en la previsió que la mateixa experimentarà una reducció d'eventuals demandes de tercers derivades principalment del procés de resolució de BPA. El sumatori d'aquest capítol presenta com ja he dit, un resultat de 851.988 euros."

Ja hem fet diverses preguntes durant aquesta legislatura trobant que aquest concepte era excessiu, alhora que creiem, -aquí també no sé si al final la informació que tinc és verificable o no,- que els casos de judici d'assessorament pel tema BPA, podria ser que una de les partides estigués dins del mateix pressupost de BPA, en el qual nosaltres hem demanat diverses vegades els comptes i que no se'ns han donat fins a la data.

També ens sobta finalment, que dins del projecte de pressupost en la seva introducció i cito: "Es diu que l'agència ha pressupostat per a l'exercici 2020 una despesa estimada de 592.000 euros en assessoraments legals principalment destinats a defensar els interessos de l'agència i el patrimoni de l'Estat andorrà davant d'eventuals demandes de tercers.

Aquí se'ns diu que són 592.000 quan el que veiem al final és que són 692.000. És a dir 100.000 euros de més. Potser he fet un error, però surten 692.000 després comparat en el que ens diu a la memòria.

És per això que demanem en aquest mateix cas de reduir de 300.000 euros aquesta partida.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Miró.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Lauredana + Independents alguna intervenció...

Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat: (2.40'.36")

Sí, gràcies Sra. síndica.

Com he anat fent fins ara, les nostres votacions seran en funció de les que es van fer a la Comissió de Finances, per tant, pel que és a la reserva d'esmena número 7, votarem que no perquè no tenim suficients dades objectives de si s'ha de pujar 50.000 o no. Per tant, votarem no.

Quant a la reserva número 8 vam votar abstenció i continuarem votant abstenció. El tema de les pensions, precisament, és un dels temes que ens preocupa, el tema de la gestió de la carretera, doncs, també és un tema que preocupa. Des del Govern ja s'està plantejant un possible pacte d'Estat i crec que serà el moment de poder veure-ho i de valorar-ho.

També sé que hi ha una possible compareixença del president de la CASS juntament amb el Sr. Cinca per explicar aquesta situació. Per tant, seria el moment de valorar-ho.

Però precisament són d'aquest tipus de reserves que han fet que nosaltres, haguem retirat totes aquestes quanties del pressupost, perquè realment quan hi ha aquests reptes sobre la taula, no es pot anar

alegrement amb pressupostos expansionistes. I és important per mi, ja, l'estalvi que ho mirin. Perquè tots aquests informes que havíem pogut veure de la pròpia branca general o de la CASS que posava en evidència que, al final és l'Estat que haurà de fer front amb els seus pressupostos. Això és l'últim informe que vaig poder veure de l'any 2016, si no es prenen aquestes mesures.

Per tant, entrar a dir si això és molt o poc, ens abstenim. Ho veurem dins d'aquest marc.

I l'altra que era la que feia referència a l'AREB, doncs, sí. Els comptes de l'AREB, i després en parlaré, el Tribunal de Comptes no té els comptes i no pot emetre una opinió del risc que s'incorre perquè no s'havien lliurat els comptes de BPA. Això és el que està dient l'informe, diguem-ne, del Tribunal de Comptes de l'any 2017.

Per tant, és una situació que ens preocupa. Si aquesta ha de ser la quantitat per litigi o no; això tampoc ho sabem i com que tampoc ho sabem si és una mesura, diguem-ne, objectiva, per pujar o baixar una partida així, doncs, també ens abstenim.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Votem ara tres reserves d'esmena per les quals calen dos arguments diferents. Començaré amb les reserves d'esmena 7 i 8 -que pretén treure diners del fons de reserva de jubilació- i deixaré pel final la número 9 -que vol rebaixar el pressupost de l'AREB.

En primer lloc, en relació a la reserva d'esmena número 7, els senyors del GPS redueixen en 50.000 euros el subconcepte "Estudis i treballs tècnics del Fons de reserva de jubilació". Tal com es pot llegir a l'avantprojecte de pressupost, la dotació econòmica és necessària per a dues raons, per dues coses.

Per una banda, per a la contractació d'un expert que formarà part de la comissió gestora i que serà nomenat per l'Autoritat Financera d'Andorra, l'AFA. Però també ha de servir per completar la implementació de tota l'estratègia d'inversió del fons de reserva de jubilació, que ha d'afrontar un context complex de baixos tipus d'interès i constants reptes econòmics i socials. En aquest punt, és indispensable que la comissió gestora tingui capacitat per encomanar estudis i assessoraments relacionats amb la selecció o

no de determinades inversions, així com poder comptar amb consultors especialistes per mantenir els actuals criteris responsables d'inversió.

El fons de reserva de jubilació ha fet una destacada tasca els darrers anys i així ho demostren les xifres positives dels comptes, amb uns ingressos superiors a la inflació en el mig termini. S'ha guanyat que li donem plena confiança en les seves necessitats pressupostàries. No seria just, per part de l'oposició, criticar-lo en un futur per la seva gestió, quan són ells els que li volen retallar les eines que li permeten seguir en la línia positiva que ha encetat. Recordem que el fons gestiona les futures pensions de tots nosaltres, per tant, millor no jugar-hi.

En segon lloc, pel que fa a la reserva d'esmena 8, també lligada amb el fons de reserva de jubilació, i que proposa reduir en 1,2 milions d'euros el subconcepte "Comissions Carteres Gestionades": som davant un greu error del grup socialista. Perquè no hi ha cap partida al pressupost del fons de reserva de jubilació sota aquest concepte. No l'hem trobat perquè no existeix.

Els hi dèiem en comissió que suposàvem que es referien a la partida "Serveis Bancaris". Les justificacions d'aquesta partida ja s'havia debatut i explicat anteriorment en aquest Consell.

Miri, sembla que vulguin complicar el bon funcionament del fons de reserva de jubilació. I nosaltres hem de refermar que externalitza tres quartes parts de la gestió de la seva cartera d'inversions, a través de mandats de gestió i amb les seves corresponents comissions. S'ha pressupostat, en aquesta gestió, una partida 345.000 euros inferiors a la del 2019. Com ha recordat el Govern moltes vegades, el rati entre despeses i actius ha anat disminuint els darrers cinc anys: s'ha passat del 0,35% al 0,24%. Percentatges que són molt competitius i molt inferiors amb d'altres fons internacionals de característiques similars. Amb aquestes evidències, reiterem que tenen la nostra confiança per seguir gestionant aquesta partida pressupostària.

En tercer lloc i ja acabant, passaré a argumentar el no a l'última reserva d'esmena que ara votem, la número 9: el PS proposa reduir 300.000 euros el pressupost de l'AREB, concretament a la capacitat de l'AREB a defensar-se als tribunals.

Aquí volem destacar la tasca de contenció de la despesa que ha anat fent l'AREB des de la seva posada en funcionament, per acabar de dimensionar-se com a una agència estatal. Pràcticament ha reduït a la meitat el seu pressupost, però mai -mai- sense deixar de funcionar de manera correcta i responent eficientment a la tasca encomanada, com poden ser

les resolucions de traspassos de clients de BPA a Vall Banc.

Però, recordem, en l'actualitat encara hi ha una setantena de processos judicials oberts relacionats amb l'afer BPA. Són uns processos que sembla que s'allargaran en el temps. I s'han d'afrontar amb totes les garanties, també econòmiques. Aquí ens trobem davant d'un tema d'Estat i, per tant, d'interès de país. Aprovar aquesta reserva d'esmena significaria que l'AREB no tindria capacitat per fer front a les despeses de totes aquestes causes judicials i, per tant, posaríem en risc el propi sistema.

Per tant, per tot l'exposat, votarem en contra de les tres reserves d'esmena.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

Pel Govern, Sr. Jover.

Senyores i senyors consellers, la present agrupació d'esmenes fan referència al fons de reserva de jubilació i a l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries, AREB. Deixeu-me començar per lloar la tasca que estan realitzant ambdues institucions en els seus àmbits respectius.

La primera esmena preveu reduir la partida 22760 del pressupost del fons de reserva de jubilació de 50.000 euros. I la segona, que també fa referència al fons de reserva, presenta un error formal, com ja ha comentat el conseller Enseñat, del PS ja que proposen disminuir la partida 34910 que de fet no existeix. I suposem que volien fer referència a la partida 22601 que té per epígraf "Serveis bancaris" i inclou les comissions bancàries que vosaltres anomenau "Comissions Carteres gestionades".

Dit això, les dos esmenes tenen com objectiu reduir les despeses d'aquesta institució. Per aquest motiu cal ressaltar que fins i tot amb un patrimoni creixent el Fons realitza un innegable esforç de racionalització de la despesa que per exemple s'observa en una disminució de la despesa corrent prevista pel 2020 un 2,46% per sota de la del 2019.

Per la partida concreta a la qual fa referència la primera esmena el fons ens ha facilitat les explicacions escaients per justificar la partida de 337.283 euros que inclou principalment les remuneracions associades als membres de la comissió gestora i a la continuació de la implementació de l'estratègia inversora del fons de reserva. Cal comentar que aquesta implementació és especialment complicada en un context de baixos tipus d'interès.

Entrant en el fons de la segona esmena, la de les comissions bancàries, diria que és un tema que ja hem tingut ocasió de debatre en el si del Consell amb els companys del PS, i em sap greu dir-ho, però tornant a emprar els arguments que ja hem utilitzat altres vegades, l'esmena del PS no té cap mena de base objectiva.

El Fons de reserva externalitza aproximadament el 75% de la seva cartera d'inversions de més de 1.300 milions d'euros. Aquesta externalització realitza a través de mandats de gestió que fixen la tipologia d'inversions i quins són els requisits de gestió. Les despeses associades amb aquesta gestió estan pressupostades pel 2020 amb 3.3 milions d'euros, una partida 345.000 euros inferiors a la del 2019, tot i l'increment del patrimoni gestionat. De fet si tenim en consideració el rati entre despeses i actius gestionats el percentatge ha anat disminuint progressivament els darrers 5 anys passant del 0,35% al 0,24% previst pel 2020. Aquests ratis són molt competitiu si ens fixem amb ratis d'altres fons que siguin fons internacionals tot i tenir sovint un volum inferior. Per aquests motius, la reserva d'esmena proposada pel PS ens sembla poc assenyada i contraproduent per a garantir el bon funcionament del Fons de Reserva de Jubilació.

Em permeto subratllar una de les declaracions que vostè acaba de fer i de subratllar-la en positiu. Vostè comenta la situació de dificultat en la que es pot trobar el sistema de pensions, de fet el Sr. Pintat també hi ha fet referència i com és ben sabut estem treballant per construir aquest pacte d'Estat on espero poder trobar els consensos amb les diferents forces polítiques de l'arc parlamentari perquè la temàtica bé s'ho mereix.

Finalment, la tercera reserva d'esmena fa referència a l'AREB. Aquesta institució s'ha vist sotmesa a nombrosos litigis judicials com a conseqüència de l'afer BPA. Aquests litigis, 109 l'any 2017, necessitaven de l'escaient assessorament legal per a defensar els interessos de l'Estat. Actualment, continuen oberts en primera o segona instància 67 processos judicials. L'AREB ha fet un esforç de racionalització d'aquesta despesa passant dels 1,1 milions d'euros al 2019 als 692.000 d'enguany. Aquesta partida que ha disminuït gairebé un 40% no tan sols inclou la defensa en els contenciosos sinó també una partida -i és la que vostè trobava a faltar- de 100.000 euros d'altres assessoraments legals associats per exemple a noves resolucions de traspassos de clients entre BPA i Vallbanc. Per aquests motius, penso que l'esmena del PS posaria en risc la bona feina que s'està realitzant des de l'AREB i de retruc dels interessos de l'Estat.

Així doncs des del Govern demanem que no es prenguin en consideració les tres reserves d'esmena.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Altres intervencions...

Sr. Miró.

El Sr. Joaquim Miró:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Potser nosaltres mateixos hem fet un error, jo mateix he fet un error, i evidentment demano disculpes però al final l'error és un error de semàntica on s'havia de posar dins de la partida pressupostària. Al que nosaltres ens referíem des del primer moment evidentment era en aquesta quantitat de 3.300.000 euros -no me'n recordo ben bé- que es paguen com a comissions per gestionar aquest Fons de reserva a través de bancs andorrans i d'entitats de fora.

Torno a repetir el mateix que he dit abans, crec que molts d'aquests fons estan plaçats a termini i que l'únic que estan fent aquestes entitats és la custòdia perquè hi ha molts que ens els vam estar mirant i que poden acabar al 2023, al 2024, etc., etc. És per això que pensem que una reducció podria anar bé dintre d'aquestes partides.

Al Sr. Pintat que ens ha dit que en l'esmena número 7 pensava el mateix que nosaltres i en la número 8 que també estaria d'acord amb el tema del pacte d'Estat però que no es poden pronunciar perquè no tenen informació; el que ens passa a nosaltres és exactament el mateix.

I referent a l'AREB que nosaltres continuem pensant que és una nebulosa, evidentment el dia que tinguem tota la informació podrem donar-li la raó al Sr. ministre, que ja estarem ben contents de fer-ho, però fins que no arribem a tenir tota la informació ens serà difícil de poder-ho fer.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Miró.

Altres intervencions...

Acabades les intervencions procedirem a la votació de les reserves d'esmena votant sí a la reserva d'esmena, o no, i deixant el text tal i com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número 7 que es correspon a l'esmena número 104 de l'informe del Ponent de modificació al Fons de Reserva de Jubilació.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si vol procedir a efectuar el recompte, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 7, en contra 20 i abstencions 0.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número 8 que es correspon a l'esmena número 105 de l'informe del Ponent de modificació al Fons de Reserva de Jubilació.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 7, en contra 16 i 4 abstencions.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

I reserva d'esmena número 9 que es correspon a l'esmena número 112 de l'informe del Ponent de modificació de l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 7, en contra 16 i 4 abstencions.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

I finalment, seguim amb la darrera reserva d'esmena presentada pel M. I. Sr. Pere López, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. 10, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 113 de l'informe del Ponent de modificació Andorra Telecom, SAU.

Intervé per defensar la reserva d'esmena, el Sr. Jordi Font.

El Sr. Jordi Font:

Gràcies.

Bé, primer de tot voldria agrair a tots els partits aquí presents, que estan tots ells preocupats per la coherència del PS, ho he sentit a dir com tres o quatre vegades aquesta tarda, us ho agraeixo; intentarem guardar la nostra de coherència però no us preocupeu que crec que no l'hem perduda.

Dit això, també he de manifestar que per a mi és un respecte molt important tractar aquesta esmena vista la quantia de l'esmena: són 15 milions d'euros, realment és una quantia molt, i molt, i molt important, i a mi em fa molt respecte quan parlo d'aquestes xifres, no estic acostumat a manejar aquests volums. Si féssim un paral·lelisme correspondria als beneficis d'alguns dels bancs andorrans, és a dir, pel que vam veure publicat en aquests últims temps. Doncs, és una xifra molt important.

Després també voldria fer una apreciació que suposo que aquesta sí que generarà polèmica i després me la rebatreu -però bé, ja es tracta d'això en aquest Consell-, i és que el ser director general d'Andorra Telecom és un xollo... és un xollo espantós! Perquè quan mires el compte de pèrdues i guanys i veus el que el Consell d'administració en el pressupost de pèrdues i guanys pretén autoritzar a nivell de la gestió, és a dir, autoritza a una empresa que té tot el producte venut -perquè el té tot venut amb possibles variacions, ben cert, però que el té tot venut-, de fer uns guanys de 19 milions d'euros, és a dir, un 20% de les vendes. És clar, si això s'ho hagués de guanyar amb unes hipotètiques vendes, diries: "Bé", però com que aquestes vendes són ja assumides, jo penso que això ha de ser un xollo.

I evidentment això també ens complica una miqueta la vida al moment de saber si realment la prestació de serveis que fa tota l'entitat STA és l'òptima, o no, perquè és clar és difícil d'apreciar. Jo no dic que no sigui el cas però és difícil d'apreciar si els mitjans que emprem per fer aquesta facturació són suficients o són excedents, perquè clar com que el producte ja ha dit

que està sempre venut, bé jo ho veig una mica complicat i anacrònic.

Clar, aquests beneficis vulguis que no sobre les vendes són el 20%. Si totes les empreses els hi asseguressin una xifra d'afer i un benefici ja d'entrada del 20%, doncs Déu n'hi do. Per això dic que deu ser un xollo ser president o director general de l'STA.

Però anem al moll de l'os que és el que ens preocupa. Nosaltres hem fet una retallada d'una partida que en els comptes és la... no voldria equivocar-me perquè hi ha susceptibilitats sobre les partides avui, la 75.000 que diu: Distribució de beneficis a Govern, que la quantia que surt en el pressupost és de 27.959.759 euros, i proposem de reduir-la de 15 milions i deixar-la amb la quantia restant, que si no ens hem equivocat en el moment de redactar l'esmena, serà de 12.959.779 euros.

Per què volem reduir aquesta partida? És a dir, nosaltres em penso que no és la intenció de posar-nos en la necessitat o no que tingui Govern, en aquest cas, -després podríem parlar-ne d'altres casos-, la necessitat que tingui Govern de rebre aquests 15 milions per fer funcionar el país. No és aquest l'objecte d'aquesta esmena. Vagi per endavant això perquè no és que vulguem retallar ni minvar les capacitats de Govern de tenir suficientment diners, en aquesta esmena. Després podríem parlar d'altres esmenes.

Clar, aquí el problema està en què al nostre entendre Andorra Telecom és una empresa monopolista amb exclusiva d'un servei públic de l'Estat. Aleshores, quan jo i els socialdemòcrates en general entenem servei públic, entenem que donar un servei públic per una empresa d'aquestes característiques, perquè no és una concessió a tercers sinó que és una empresa monopolista i exclusiva de l'Estat, i amb capital 100% de l'Estat. Bé, podríem fer una excepció de Mútua Cable de Sant Julià que parteix una mica l'exclusivitat aquesta. Però bé, a mi em sembla que és insignificant dins del mercat. Jo diria que l'objectiu o l'objecte social d'aquesta empresa hauria de ser donar el millor servei però al millor preu, només faltaria, perquè per això se li dona l'exclusiva i per això se li dona el monopoli. Jo ho entenc així, i els "sociates" ho entenem així, no. Però clar, aquí segurament hi haurà divergències i possiblement hi veureu una discrepància, perfecte, no hi ha cap problema, estem aquí per discrepar.

I amb això no vull dir que el servei no sigui bo. És a dir, el servei que està donant Andorra Telecom, jo penso que tothom coincidiria aquí que és bo, molt bo. A veure, no cauré en aquella història que fem sovint aquí, que tenim el millor servei d'Europa i del món. No, tenim un bon servei, segurament podria ser

millorable però tenim un bon servei. D'això no me'n queixo, els hi agraeixo a tota la gent que hi treballa i realment tenim un bon servei. Però després tenim un altre handicap amb aquesta qüestió de tenir una partida que es diu: Distribució de beneficis a Govern amb un servei públic. És que estem negociant un acord amb la Unió Europea, amb el qual pretenem defensar unes especificitats andorranes. I una d'elles, he sentit dir per aquí varies vegades que sembla ser que Europa ja ens l'acceptaria, que seria la qüestió de no obrir a la competència els serveis públics. És a dir que com que tenim unes especificitats que són un territori petit, que rebem aquí al país 100 vegades més de persones de les que som, etc., etc., tenim una sèrie d'especificitats. Defensant tot això, jo penso que la Unió Europea no ens obligarà a obrir el sector a la competència perquè segurament aquesta competència faria que el servei empitjorés i segurament no seria la manera de rebaixar els costos.

Jo penso que si badem, aquesta història que estem fent ara de fer servir Andorra Telecom com una agència tributària 2, perquè és clar, ja li autoritzem d'entrada a fer uns beneficis superiors als que els hi tocava per prestar el servei que ha de prestar, i els hi autoritzem això, incloent-hi una partida que serà per redistribuir a l'Estat, jo penso que aquí ens estem equivocant.

L'objecte d'aquesta esmena és aquest. Penso que seria trist que això ens ho hagués de refregar a la negociació amb Europa, que suposo que sortirà. Jo penso que ens hauríem d'anticipar. És a dir que si el Govern necessita 15 milions amb l'esperit d'aquesta esmena avui, si el Govern necessita 15 milions suplementaris per fer funcionar l'Estat, té les eines necessàries, té un sistema fiscal, perquè clar, això ja ve d'abans del sistema fiscal, que li permet fer la recaptació necessària per fer funcionar l'Estat. I no cal desvirtuar una empresa monopolista amb exclusiva de servei públic, i fer-li fer de recaptadora d'impostos per després redistribuir-los a l'Estat. Aquest és l'esperit.

Jo penso que s'ha de treure aquesta partida, treure aquests 15 milions, ja veieu que no els traiem tots de cop, ha de ser un procés que hem d'anar caminant cap aquí, i jo diria que el lògic, si creiem amb el servei públic, millor servei al millor preu, això ho hauríem de redistribuir amb tots els usuaris i rebaixar el cost de tots nosaltres d'aquest tipus de servei.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Sr. Font, doncs ja estem al cap del carrer, pagar més impostos. Ara li he confirmat el ministre, la recaptació d'IRPF a Andorra és de 30 milions d'euros. Si vostè diu, no, no Andorra Telecom baixi tarifes, vol dir que aquests 15, si ho passéssim a IRPF, hem de passar de 30 a 45. Hem d'augmentar un 50% l'IRPF per cobrir els comptes amb la seva teoria.

Jo crec que s'ha deixat de dir una cosa. Ha dit que era un monopoli, que era un servei públic i universal.

Andorra Telecom a més a més, cosa que no fan les low cost aquestes que ens emmirallem: "Uauh quina oferta, mòbil, internet, per quatre duros que fan als països veïns".

Andorra Telecom dona cobertura a tot el país, Andorra Telecom ha portat xarxa de fibra òptica a tot el país. Això no ho fan les low cost. Andorra Telecom a més a més, és segurament una de les empreses per no dir la més, amb més talent, amb professionals capacitats a nivell tecnològic del país, i és també un pol d'atracció, i és el nucli d'un clúster tecnològic, d'un clúster d'emprenedoria, com pot ser el cas del Niu, que no podem deixar perdre.

La seva proposta significaria dels 84 milions d'euros que ingressa Andorra Telecom, si no vaig equivocant, tenint en compte que 24 vénen del roaming, significaria baixar un 25% les tarifes. Significaria com he dit pujar un 50% l'IRPF per equilibrar els comptes. Aleshores crec que entrem en un fals debat de dir que ja tenen el producte venut. Andorra Telecom no és només línies de telèfon. A Andorra Telecom hi treballa una sèrie de persones altament capacitades perquè estan desplegant productes com la centralita virtual, com els canals de veu per centraletes IP, les intranets per empreses, els negocis que necessiten wifi d'alta capacitat o internet d'alta capacitat pels seus clients, també ho instal·la Andorra Telecom. Andorra Telecom ofereix serveis de seguretat anti pirateria, anti fishing, anti intrusió, que una operadora normal dels estats veïns no ofereix.

Andorra Telecom no oblidem, quan parlava de servei universal, porta la TDT i la ràdio a totes les cases d'Andorra. Quan ens assentem al sofà i posem la tele, la veiem perquè la senyal ens l'aporta Andorra Telecom. I quan estem al cotxe, amb aquestes cues que deia el Sr. López, escoltem la ràdio gràcies a Andorra Telecom. No a les low cost que sembla que puguin abaratir tant el preu. I a més a més ofereixen molts serveis per les empreses, que els paguen cars. I per tant el que vull dir és que Andorra Telecom no té la seva feina feta. Andorra Telecom sí que té un monopoli, però ha de sortir a vendre i s'ha d'espavilar per fer pujar els ingressos i per fer que tots tinguem

telèfon a la butxaca, a casa, internet al mòbil, internet a casa, internet a les empreses, o quan anem de passeig pel carrer, tinguem cobertura tres o 3 o 4G, o ara ben aviat 5G.

Des d'aquest punt de vista Andorra Telecom té aquest component, que no només els andorrans i andorranes, sinó també els turistes, una petita part de tota la facturació que genera una petita part de tota la facturació que generen empreses, persones, particulars amb el seu mòbil, amb la seva línia, amb la seva quota d'abonament a la televisió digital i els turistes que ens visiten amb el roaming, de tots aquests 84 milions d'euros, al final una part la recupera el propietari que és l'Estat, que som tots, i l'Estat el dedica amb aquelles polítiques que són necessàries acabar de cobrir amb uns ingressos que vénen, evidentment, d'un servei mono polístic que és el d'Andorra Telecom.

I en aquest sentit, des que Andorra Telecom és societat anònima, no li ha fet cap mal passar el 100% dels dividends, que no dels beneficis, a les arques de l'Estat, sinó que, a més a més, els fons propis des d'un punt de vista dels actius financers de la tresoreria d'Andorra Telecom ha augmentat en 60 milions d'euros, si no recordo malament, des de l'any 2015 que es va crear la societat. I Andorra Telecom en una EBITDA o, per dir-ho clarament, amb uns beneficis aproximats de 40 milions d'euros anuals, té per fer les dues coses.

Com ja se n'ha discutit en altres ocasions, reinvertir entre 15 i 20 milions d'euros en millorar la infraestructura, en millorar els servidors, en millorar... darrerament s'han fet els routers, millorar el programari. Podem entrar a discutir si 15 o 20 milions és molt o és poc, en tot cas està dins els ratis d'una operadora de la mida d'Andorra Telecom que ha de reinvertir per mantenir-se al dia. I per tant, s'inverteix aquests 15 o 20 milions en modernitzar la seva pròpia infraestructura amb tot els que necessita la companyia. Queden aquests altres diners, que vostès ho van rebaixar en 15, per reinvertir en la nostra societat en polítiques d'educació, de cultura, de medi ambient, amb el que sigui que decideix el propietari d'Andorra Telecom, que som tots i que en aquest cas està representat pel Govern d'Andorra en el seu consell d'administració.

I em sembla que és una bona mesura si ho vol veure des del prisma de la redistribució dels diners perquè qui més qui menys n'està fent ús i, per tant, és com un impost indirecte, acaba revertint en la nostra societat.

I per tant, ens sembla una bona mesura una societat que és de tots els andorrans i andorranes que els diners que en fa de benefici, puguin revertir entre tots, en aquelles coses que són més importants i, en aquest cas,

que considera el Govern que són més importants. I això, des del nostre punt de vista és molt més fàcil si vol vostè des d'un punt de vista pràctic, metòdic de recaptació, si vostè vol dir que és una agència tributària 2, que no pas augmentar o canviar els models d'IRPF, que nosaltres, ja m'ha sentit dir-ho moltes altres vegades, pensem molt més en models competitiu, no només perquè aquí, com vostès han dit algunes vegades, hi ha alguns que paguen poc i haurien de pagar més i d'altres que potser paguen massa, sense oblidar que hi ha un mínim exempt de 24.000 euros i fins a 48 el 50% també està exempt. Si no per ser atractius que vinguin a instal·lar-se empreses i professionals a Andorra, perquè Andorra competitivament, des del punt de vista fiscal és atractiu. I això és un valor que no hem de perdre.

Aleshores, si ara posem per cas, optem per baixar les tarifes un 25% dels andorrans, andorranes, dels residents perquè sigui més barats, i no oblidem, hi ha sobre la taula una proposta de resolució per millorar les tarifes per aquells casos que sigui necessari que les tarifes disminueixin.

Però tornem al cas, si baixéssim les tarifes, com vostè m'ha semblat entendre que reclama, perquè no cal redistribuir 15 milions d'euros, sinó que el que vostè diu, aquests 15 milions amb impostos, perquè fan falta, llavors com que vostè vol baixar les tarifes perquè tots paguem una miqueta menys de mòbil, de tele, d'internet, etc., s'hauran de buscar per un altre lloc.

Què passaria llavors en el cas que la companyia comencés anar malament? Què hauríem de fer? Començar a acomiadar professionals? Començar a entrar en un bucle perillós? O què passaria, com m'ha semblat entendre, si se'ns obligués, cosa que nosaltres no desitgem, a obrir la competència? Perquè vingui una lowcost! Una lowcost que s'ho troba tot fet. Les infraestructures fetes, la xarxa de fibra òptica passada, antenes a totes les muntanyes d'Andorra. Llavors arribes aquí, lloguen el que ja està muntat, i va, tarifes barates.

Però el servei universal i mono polístic, però recordo universal, algú l'ha de donar, i en aquest cas l'està donant Andorra Telecom. Andorra Telecom és una empresa que és competitiva i, per tant, aquest marge de maniobra amb unes tarifes que siguin moderadament baixes per continuar donant aquests serveis, però a l'hora donar uns beneficis que revertixen amb tota la societat, amb aquesta metodologia que ja coneixem de repartiment dels dividends cap al nostre país via el Govern, a nosaltres en sembla que és més òptima que no pas pujar l'IRPF o l'impost de societats.

Jo li diria d'una altra forma. Les tarifes d'Andorra Telecom estan ajustades a un model de companyia com el que és Andorra Telecom, que no és una low cost. I per tant, com que és incompatible amb aquest model low cost, el que no ens sembla oportú és baixar les tarifes i pujar impostos per fer el model que vostè reclama.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Naudi.

Per part del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laureiana + Independents, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, com he anat fent durant tota la sessió nosaltres mantindrem el vot que vam exercir a la comissió que en aquest cas va ser abstenció.

Entenem que tenim clar que sense aquests dividends el pressupost nacional no s'aguanta, perquè el volum de despeses és més important. Però també tenim clar que retirar això, seria generar més dèficit. Per tant, ens abstenim.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sr. Pintat.

Pel Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Abans de començar amb els propis elements de defensa o d'argumentari sobre la reserva d'esmena, sí que em permeto agafar un dels comentaris que vostè ha fet, insinuant una miqueta que potser estan sent una miqueta massa primmirats en petits errors de partida. Jo diria que al final les partides pressupostàries cadascuna té el seu sentit i ens fa que la feina sigui més fàcil de saber quina és la vostra voluntat política en funció de si esmeneu un element o un altre.

Jo diferenciaria, doncs, el cas del Sr. Miró que durant el treball en comissió, doncs, ja es va identificar aquest error, i tots ens hem pogut preparar la nostra feina i al final, doncs, crec, fer de servidors públics amb totes les garanties.

Quan aquesta partida no se'ns identifica fins al propi dia del ple, doncs, se'ns fa més difícil. Llavors, jo crec que no estem sent excessivament primmirats, tan sols estem demanant de poder fer la nostra feina, com vosaltres, amb el màxim de condicions possibles.

I en aquest sentit, diria que no és un element que sigui obligatori, però sí que segurament formaria part d'una miqueta d'elegància parlamentària, és que l'argumentació o la motivació amb la qual defensa l'entrada d'una esmena sigui, diria, similar a la que després es porti al ple la reserva d'esmena. I si faig referència a la reserva d'esmena que ara estem treballant que era l'esmena 9 que vosaltres vau presentar, doncs, de fet la motivació és molt diferent. I crec que val la pena que en faci una lectura, perquè és que realment ens allunyem de la majoria d'element, de la majoria, potser alguna la podríem salvar, que vostè ha defensat ara. I no dic que siguin millors o pitjors les motivacions, però ens complica bastant la vida de fer la nostra feina com a membres del Govern o membres del Parlament.

Vostès, doncs, el que proposen és de disminuir aquesta partida de distribució de dividends de 15 milions d'euros. I la vostra motivació el que dieu és: "S'està mirant d'equilibrar de forma fictícia el pressupost general del Govern en base a un recurs que li és aliè, com són els resultats d'Andorra Telecom, tan via la distribució del 100% dels resultats com amb aportacions extraordinàries addicionals. S'està minvant de forma progressiva les reserves d'Andorra Telecom. I aquest tema entenem que és perillós vistes les diferents circumstàncies com ara. Queixes i deficiències del servei d'Andorra Telecom que requereixen de més inversió. Futur incert dels ingressos de roaming en els propers anys. Necessitats d'oferir un servei no només de qualitat, sinó que a més a més sigui competitiu tant per als empresaris com pels ciutadans. Necessitat i moció aprovada pel consell per realitzar tarifes més adaptades a la realitat social que viu el país."

Sr. Font, té poc a veure amb el que vostè ara ha comentat. Un gran element del seu discurs, per exemple, ha estat associat amb l'acord d'associació. No veig ni una sola referència amb la motivació que us acabo de llegir amb aquest element.

Segurament ens complica una miqueta la vida com a parlamentaris o membres del Govern de treballar amb aquestes condicions.

De totes maneres, doncs, li faré l'argumentari que crec que en alguns elements, doncs, és vàlid i que després podem rebatre en els altres torn de rèplica.

De fet, vostè m'ha sorprès amb la motivació, però de les esmenes que heu presentat reserva d'esmena és la que menys em sorprenia perquè diria que entra dins de la tònica habitual.

Així doncs, l'esmena proposa reduir la distribució de dividends d'Andorra Telecom en 15 milions d'euros i aquesta matèria ha fet l'objecte de nombrosos debats parlamentaris i malauradament no tinc cap mena

d'esperança de convèncer els companys de la bancada -jo en dic socialdemòcrates perquè si no el seu cap de files em crida l'atenció-, però si que els hi agraeixo l'ocasió per poder insistir en alguns conceptes que poden ser d'interès per als ciutadans.

Primer de tot, Andorra Telecom està dotada d'importants reserves que garanteixen fer front a qualsevol tipus de despesa sobrevinguda, això és un element a tenir en consideració. Després, també és important destacar que la distribució de dividendes es fa a posteriori d'haver decidit les inversions que s'han de realitzar. En aquest sentit, el nivell d'inversions que realitza Andorra Telecom està per sobre de la mitja del sector i continua garantint que l'empresa pública continuï essent puntera des d'un punt de vista tecnològic.

En la motivació de l'esmena el PS es fa referència a la resolució del Consell que demanava a Govern de revisar les tarifes bàsiques d'Andorra Telecom. Això no sé si ja ara ho heu vist que era un error o tan sols heu canviat d'interpretació, però era un error de fonament i, a més a més de bastant calat, i haig de dir que em sorprèn per la seva part ja que al pressupost 2020, el que estem discutint ara, s'inclou la distribució del benefici del 2019. Així doncs, per molt que els canvis de tarifes afectessin els beneficis ho faran durant l'any 2020 i així doncs es traslladaria a la transferència de Govern prevista pel pressupost de l'any 2021.

Senyores i senyors consellers, com heu pogut veure aquesta esmena no té massa sentit si l'analitzem des de la vessant d'Andorra Telecom, però encara en té menys -i aquí potser hauríeu de donar alguna explicació- si l'analitzem des de la vessant de Govern. Vostès volen eliminar 15 milions d'ingressos de Govern i hi ha tres opcions evidents si vostè no me'n dona alguna més: incrementar el deute de l'estat en 15 milions, disminuir la despesa en 15 milions o incrementar els ingressos en alguna altra via per un valor de 15 milions. Si decideixen reduir la despesa, quines partides vostè considera oportú retallar per un valor de 15 milions d'euros? Considerant que aquesta transferència no és finalista podem considerar que amb la proporció de despeses de Govern traient aquests dividendes, aquests 15 milions d'euros, de fet estariem disminuint en uns 2.2 milions d'euros la despesa en Educació, 2.2 milions d'euros en Salut, 1 milió d'euros en la despesa d'Affers Socials i 1 milió d'euros en la despesa d'Interior i Justícia. És això el que voleu? O potser el que voleu és generar més ingressos? En aquest sentit no hi ha masses invents a fer, el que hauríem de fer és incrementar algunes de les figures impositives que tenim. I com ja ha comentat el conseller Naudi, segurament passaria per

incrementar l'IRPF o l'impost de societats i més o menys la proporció seria passar d'un 10 a un 15%.

I això segurament és el vostre model però des de Govern no el compartim, i per aquest motiu demanem que la Cambra no recolzi aquesta esmena.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Altres intervencions...

Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Bé, quan ens equivoquem ens equivoquem, no? És evident que les motivacions que vam emprar per presentar l'esmena a la comissió són una miqueta diferents sinó molt de les que estic argumentant però, jo crec que les que estic argumentant tinc tota la llibertat d'argumentar-les avui, aquí i només faltaria, no?

Llavors, jo estic molt tranquil en aquest aspecte, i crec que el que els he volgut transmetre ho han entès perfectament, no solament vostè Sr. ministre, sinó el que ho ha entès millor és el company Naudi perquè ha basat tot el seu discurs en dos coses... a basat tot el seu discurs en dues coses, una en fer-me dir el que no he dit -que això és la seva especialitat però, bé, jo ja li reconec i ho fa molt bé i li accepto; i l'altra és amb posar més èmfasi en una cosa que jo he volgut ser lleuger que és amb les qualitats de la nostra empresa de telecomunicacions. És evident que tenim una bona empresa, i de *low cost* no en vull cap jo, no la necessito, no demano això, jo l'únic que demano és que l'empresa de Telecom continuï com fins ara, que continuï invertint en recerca, que sigui bona, que funcioni, que tal... i l'únic que demano és que no faci sobre beneficis per repartir al Govern, sinó que els beneficis els reparteixi als usuaris i que baixi les tarifes. Que el Govern té necessitat de 15 milions? Jo ja ho entenc, és evident, per fer funcionar una màquina et fa falta un pressupost. El que passa és que aquesta màquina que té unes característiques especials perquè té una situació mono polística, insisteixo, i exclusiva doncs, aquesta no li fa falta augmentar aquestes tarifes. Li podria fer un descompte important als usuaris que és per això que existeix aquesta màquina.

Quan el Sr. Reig va crear l'STA en el seu moment va ser per donar servei als usuaris d'aquest país, no va ser per guanyar diners en aquell moment, i jo me'n recordo encara de quan ho va crear. Aquí anàvem tots amb una sabata i una espadanya i aquell home que va ser un visionari doncs va crear una societat perquè tinguéssim un servei que estigués a l'altura i que ens

permetés progressar... i ho hem fet! I aquesta companyia ha progressat i cada vegada està donant millor servei. Perfecte, només faltaria! Ara, no entenc per què l'hem de fer servir de màquina recaptatòria? I després no em parli d'impostos directes i indirectes que penso que s'ha barrejat una miqueta els pedals perquè si ho pagues llavors...

Llavors, Sr. ministre, jo ja li reconec i me n'excuso. L'argumentació està fora de l'argumentació que havíem escrit però penso que aquesta argumentació i sobretot la del tracte amb el Consell d'Europa, l'hem de tenir present, l'hem de tenir amb estudi perquè quan agafarem la postura de negociar el nostre acord d'associació amb ells ens ho demanaran, és a dir, ells estaran d'acord possiblement en dir: "*Aquesta especificitat us la podem respectar*", etc, però quan vegin que això no és una màquina per fer el millor servei al millor preu i és una màquina per recaptar, llavors ens diran que posem competència, sinó, de què?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Altres intervencions...

Sr. Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Crec, Sr. Font, que aquí hi ha senzillament dos models diferents. Posem una sèrie de coses i de bases sobre la taula que estem d'acord en com funciona, que està molt bé, que ha de ser puntera, per tant jo insisteixo, per a nosaltres el model és una fiscalitat competitiva, que sigui atractiva, que també té la seva part social, per tant, no apostem per la pujada d'impostos; i d'altra banda, li torno a dir, si vostè creu que aquests 15 milions s'han de treure de la facturació d'Andorra Telecom perquè vostè diu que és una Administració tributària encoberta i s'han d'aplicar en la fiscalitat dels andorrans i andorranes, és un model que no compartim; o hi ha un altre model, com li acaba de dir el Sr. Jover, que aquests 15 milions si no els volem revertir en pujar impostos -que insisteixo, no volem-, s'hauran de passar a tenir més endeutament o s'hauran de treure de certes prestacions econòmiques, socials o mediambientals.

Per tant, per arribar al cap del carrer i no donar-hi més voltes, el seu model és baixar els ingressos d'Andorra Telecom i pujar la pressió fiscal, no és el nostre.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Naudi.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Un parell de coses, si volem impactar amb les tarifes ens estem equivocant d'element vist que el pressupost del Govern tracta, com ja li he dit, els resultats que s'han obtingut amb les tarifes i amb el resultat de l'empresa de l'any anterior. És a dir, ens estem equivocant segurament d'eina.

Després, jo no ho comparteixo en varis sentits. Jo crec que el que li hem d'exigir a la companyia és el millor servei possible i vostè estic molt d'acord amb els termes que ha utilitzat i crec que són equilibrats, és a dir, la companyia dona un bon servei però sempre hem d'exigir més, sempre hem d'anar cap a un millor servei, completament d'acord amb vostè; i després crec que el que hem d'exigir són tarifes competitives, és a dir, que el ciutadà pel fet d'estar en una situació de monopoli com està aquí a Andorra doncs, no tingui tarifes abusives, tarifes que puguin complicar-li tant si és per ús personal o per empresa encara més, doncs, la competitivitat o l'accés a aquest tipus de productes. En aquest sentit ja sap que Andorra Telecom s'ha compromès, a més a més, a estudiar una nova tipologia de tarifes o un nou accés a tarifes per persones que poguessin tenir dificultats.

Jo crec que més enllà d'això, no estic d'acord en rebaixar les tarifes per dos motius: primera, aquest resultat que estem obtenint d'Andorra Telecom en part es basa en el *roaming*, i el *roaming* tots sabem que hi ha una tendència internacional a què aquests ingressos per *roaming* vagin baixant, així doncs, si nosaltres traslladéssim tot el benefici en aquest sentit vist que estructuralment l'empresa tindrà una disminució del benefici en els propers anys per culpa d'aquest element que va més enllà de les nostres fronteres, el que hauríem de fer llavors és anar pujant, tenir increments de tarifa, que evidentment llavors la societat segurament tindria molt més mal a pair que no pas continuar amb una situació com fins ara que és competitiva amb la que ens podem trobar amb altres països; i l'altra, perquè a mi ja m'està bé que aquesta empresa tingui productes d'accés per a persones que puguin tenir dificultats però que amb els altres productes sigui competitiva, i això segurament és un concepte diferent entre les dos bancades. El cafè per a tothom, a mi no em convenç. El que hem de fer és generar recursos allà on puguem sense castigar ni a les empreses ni als nostres ciutadans i utilitzar-los amb aquella gent que ho necessita més, amb aquelles polítiques que nosaltres creiem que hem d'apostar. Ja

sigui com li he dit, educació, afers socials, justícia i interior o totes les altres partides. Així doncs a mi, no em sento en cap cas amb una mala situació el fet d'utilitzar el 100% dels dividendes després de les inversions i sense condicionar la política d'inversions Andorra Telecom amb assegurar que l'Estat té els ingressos suficients per tirar endavant les polítiques que li pertocuen.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Totalment d'acord Sr. ministre, és la responsabilitat de l'Estat d'assegurar els recursos per fer funcionar l'Estat, és el que li volia contestar en el Sr. Naudi.

Però amb el que no estic d'acord és amb què vostè em parli de competitivitat i de tarifes competitives. Per què? Perquè una tarifa sigui competitiva, has de tenir una competència i poder-la comparar amb la competència.

Vostè diu competitives perquè suposo que deu fer una comparativa amb països veïns, que és molt lloable. Però això no és competitivitat perquè les condicions dels països veïns no són les mateixes.

L'essència del nostre país és completament diferent de l'essència d'aquells països. Primera perquè allà les empreses no són mono polístiques, s'han de barallar entre elles.

Segon perquè el roaming que vostè m'ha citat, que representa només el 50% de la facturació, no, és la meitat del que venem de producte a la gent d'aquí d'Andorra. Aquest roaming tampoc fem res per tenir-lo, és inherent a la tipologia del país, ho he explicat abans. Nosaltres que tenim una població de 70.000 habitants, rebem aquí en aquest país de 7 a 8 milions de turistes o d'excursionistes, perquè ara s'ha de fer la diferenciació, i tota aquesta gent consumeix dades perquè quan està dins de "l'air du temps", com diuen els francesos, d'anar sempre amb el telèfon, de consumir dades i tal. I les consumeixen aquí al nostre país, i aquesta gent, és això el roaming, no?

I aquesta davallada del roaming, que ja ens l'estan exigint en els tractats internacionals, però també tenim un roaming al revés, és a dir els andorrans quan anem a fora, si es miren els comptes d'Andorra Telecom, també Andorra Telecom paga una quantitat de roaming a les empreses de fora, però clar, nosaltres som 70.000, i ens visiten set a vuit milions de gent. Doncs aquesta és una característica específica de la nostra situació. No som comparables

amb cap altre país en aquest aspecte per dos coses: perquè la companyia és mono polística i perquè tenim aquestes característiques que són inherents al nostre país.

Bé, doncs això sí, però vostè no em digui, i aquí sí que diferim- és que recaptar a través del pagament de la factura del telèfon, no és el mateix que una imposició.

Bé, doncs jo ho trobo una imposició perquè si pots tenir aquest servei a millor preu i l'Estat perquè necessita aquests diners, -que no discuteixo que no els necessiti, això és un altre debat, aquest el podem tenir un altre dia-, doncs li carrega allà aquesta part per destinar-la a salut, a sanitat, al que vostè vulgui, és evident, d'acord. Doncs això és una imposició, i aquesta imposició no està bé que la faci una empresa que està destinada no a recaptar sinó a donar serveis de telecomunicació.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sr. Font, estic d'acord amb vostè. La comparativa segurament no és la més adequada. Sap per què Sr. Font? Perquè si vostè va en una regió de l'Ariège o en d'un altre lloc, Catalunya, Espanya, amb una densitat demogràfica baixa, el servei que li aportarà el lliure mercat, serà molt pitjor del que té qualsevol racó d'Andorra. I això també s'ha de posar en l'equació. És a dir, nosaltres tenim tarifes competitives si les comparem amb companyies que no siguin low cost de capital, amb servei de capital. I això en qualsevol lloc del Principat. I miri que la nostra orografia és complicada. Doncs això és perquè aquesta comparativa doncs té raó, no es pot utilitzar tan fàcilment, però més a favor d'Andorra Telecom.

També miri, retorno a una cosa que vostè ha comentat abans i que no havia reprès. Vostè ha començat al seva intervenció inicial també posant, no en dubte ni molt menys, però una mica la figura del director general d'Andorra Telecom amb la facilitat de la seva feina segurament.

Quan és una operadora que gestiona el petit el volum que gestionem al país, i ha d'anar a buscar condicions adequades pels nostres ciutadans quan es desplacen internacionalment, doncs pot imaginar-se que la força de negociació que tenim és molt petita. I vostè doncs ha vist com tots nosaltres, i n'hem pogut gaudir i em gaudim, que les condicions de telefonia i els costos associats quan sortim del país, estan baixant de manera molt ràpida. I això és gràcies no tan sols a la

figura del director general sinó de l'equip que encapçala i de la bola de negociació que estan fent.

I després tampoc no puc estar d'acord amb l'element de figura impositiva que vostè vol comparar entre les tarifes i l'impost. I a més a més vostè, en el seu propi relat, fa que és important veure la gènesi.

Nosaltres no posem unes tarifes d'Andorra Telecom dient que necessitem 15 milions d'euros i a veure quina tarifa hem de posar per garantir un mínim resultat de posí per sobre de 10 milions d'euros. No, el que fem és que la companyia faci la feina que li pertoqui, que desenvolupi aquelles tarifes que consideri que són competitives, que dona un bon servei en les diferenciacions que puguin haver-hi entre tipologia d'usuaris i després si hi ha un resultat positiu, i aquests darrers anys hi és, i sobretot gràcies com li he dit al roaming, doncs ens n'aprofitem? Sí per fer polítiques d'estat com les que fem.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Vostè m'està donant voltes en una cosa que no l'acabo d'entendre. Vostè em diu que els guanys són una conseqüència, això seria en una empresa normal. Però jo aquí tinc el pressupost del compte d'explotació i aquí ja es fa una previsió de 20 milions de beneficis i ja es té preestablerta la facturació no?

A veure, no és un sistema com una empresa normal i corrent en la qual tu t'has d'anar a guanyar les garrofes i el que és una hipòtesis certa és el producte de les teves vendes. Aquí el producte de les teves vendes el tens assegurat justament per la característica de monopolística, pot haver-hi una variació que la gent digui que els hi està sortint massa car i estalvien una miqueta. Però tothom té telèfon i tothom necessita de televisió i tothom necessita d'internet, i a més ho fan bé, i ens en felicitem. I evidentment que tenim un bon servei, i no cal anar a comparar l'Ariège, que quan te'n vas a Barcelona, d'aquí a la Seu ja se't talla la connexió. Vull dir, sí que tenim un bon servei, ja ho reconec, i si el podem millorar, millorem-lo. I no escatimem recursos per millorar el servei, el que no serveix de res és convertir aquesta companyia amb una empresa recaptatòria. I això no pot ser, per molt que l'Estat sigui la propietària, ja ho entenem això, clar que sí que és tota de nosaltres. Però perquè el senyor que té consum de... les empreses mateixes que estan consumint, suposo que aquí no he pogut trobar

el detall de què és el consum de les empreses al costat del que és els particulars.

Bé, doncs les empreses ja deuen pagar els seus impostos en el compte que li toca, ja sigui per beneficis, pel que sigui, però no ha de perquè pagar-ho amb els telèfons. I a més és que no ho podrà justificar com un impost, m'entén el què vull dir. És una despesa però no és un impost. Llavors aquesta història no està ben treballada i ja veureu i sinó el temps ens ho dirà, quan anirem a negociar l'acord d'associació, això serà un escull, i ja ho veureu. No vull ser "pajaro de mal agüero" com diuen els castellans, però n'estic convençut.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí gràcies Sra. síndica.

Tan sols un element en referència a l'acord d'associació que és veritat que no n'havíem parlat abans.

Primer jo crec que no hem d'anticipar els resultats de la negociació. Després crec que justament el que hem de demostrar és que aquesta situació de monopoli en què es troba Andorra Telecom, és un element bàsic per poder aportar un servei de qualitat al nostre país i la universalitat del servei.

I després explicar que justament no en fem un tracte abusiu. I segurament serà un dels arguments, un dels elements que haurem d'utilitzar més amb la Unió Europea. I demostrar que a nivells comparables tenim tarifes comparables a altres països de la Unió Europea. I que els nostres ciutadans no estan mal servits o abusats per la companyia nacional. I que aquesta companyia nacional en canvi li dona tota una sèrie de serveis que si fos companyia privada no hauria d'aportar. Però ja li dic, em sembla que segurament no és ni oportú a la Cambra parlamentària debatre ja de la posició que haurem de tenir com a país, ja no faig govern sinó com a país, associat a un sector tant important com pot ser el de les telecomunicacions i que n'estic segur que en fòrums més tancats tindrem ocasió de parlar-ne durant els propers mesos i anys.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Anem acabant Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Ja acabo.

No voldria anticipar res, però he llegit bastant i l'actitud que ha adoptat la Comissió Europea de cara als serveis públics, ha estat amb preocupació dels súbdits i dels ciutadans. I el que ha volgut, ha obligat als estats justament a obrir i a la competència els serveis públics, perquè tinguin aquesta cosa que ja tenim nosaltres, que és el millor servei al millor preu. Totalment d'acord, però és que no l'estem donant el millor preu. I estem carregant un impost ocult a sobre i aquest és el problema.

La Sra. síndica general:

Acabades les intervencions procedirem a la votació de la reserva d'esmena votant sí a la reserva d'esmena o no, i deixant el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena número 10 que es correspon a l'esmena número 113 de l'informe del ponent de modificació Andorra Telecom SAU.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 7, en contra 16 i abstencions 4.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Acabat el debat i votació de les reserves d'esmena, procedirem a debatre les altres parts del text.

Pel Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Senyores i senyors consellers, després del debat a les reserves d'esmena ara ens toca fer el debat al conjunt del text del Projecte de Llei de pressupost de l'exercici 2020. Un debat que de fet ja vàrem realitzar en part els passats 12 i 19 de desembre quan vàrem aprovar el marc pressupostari i es van debatre les emenes a la totalitat del projecte de llei del pressupost, respectivament. Així doncs, em permetreu que avui de manera molt més breu em centri a destacar alguns

dels eixos principals del pressupost i de posar de relleu la diferent concepció del país que té el Govern i la majoria parlamentària que li dona suport i els grups parlamentaris de l'oposició.

Tanmateix, senyores i senyors consellers, abans de parlar del projecte de pressupost del 2020, deixeu-me que us informi de les dades provisionals que tinc referents a la liquidació del pressupost 2019. Com ha anat passant en els diferents exercicis en mandat demòcrata, gràcies al rigor en la gestió pressupostària, la liquidació dels comptes serà millor del previst en el pressupost inicial. En aquest sentit, ja us puc informar que el pressupost de l'any 2019 es tancarà amb superàvit de gestió i de caixa. Amb les dades provisionals de què dispo i, encara seran objecte de lleugeres modificacions, la liquidació pressupostària apuntaria a un superàvit de gestió d'aproximadament 15 milions d'euros i un superàvit de caixa d'aproximadament 2 milions d'euros. Així doncs, el resultat de la liquidació pressupostària serà uns 15 milions d'euros millor que el previst inicialment. És el setè any consecutiu de pressupostos amb superàvit de gestió, després de més de deu exercicis consecutius de dèficits. Set anys on els demòcrates en solitari o en coalició han tingut responsabilitats de Govern. Per aquest motiu, quan el Govern presenta el projecte de pressupost per l'exercici 2020 amb dèficit, però amb l'objectiu d'assolir un superàvit en el moment de la seva liquidació, entenc que té com a mínim una certa credibilitat.

Senyores i senyors consellers, el projecte de pressupost del 2020 presenta una previsió d'ingressos de 447 milions d'euros i unes despeses de 470 milions d'euros amb un dèficit de caixa previst de 23 milions. Aquests paràmetres s'encabeixen en el marc pressupostari recentment aprovat i compleixen amb els requeriments que marca la Llei 32/2014 de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal. La previsió d'ingressos és prudent i té en consideració la previsible evolució dels principals indicadors macroeconòmics estimats pel departament d'estadística i de l'evolució de les liquidacions provisionals dels ingressos pressupostaris de l'exercici 2019. Cal destacar que complint amb el compromís polític establert per Govern i els grups parlamentaris que li donen suport, no es preveu ni per l'exercici 2020 ni per la resta de la legislatura cap increment del tipus nominal de les diferents figures impositives que aquí ens ocupen, de l'impost general indirecte, del impost de societats o de l'impost sobre la renda de les persones físiques. Si analitzem la xifra global dels ingressos i de manera coherent amb les bones perspectives econòmiques pel 2020 es pressuposten 447,1 milions d'euros d'ingressos

corrents el que representa un 0,47% més en relació amb els ingressos pressupostats per l'exercici 2019.

Senyores i senyors consellers, pel que fa a la despesa, el pressupost del 2020 preveu una despesa corrent de 390,8 milions d'euros que representa un increment del +3,1% respecte a l'exercici anterior i una despesa de capital de 79,5 milions d'euros augmentant la partida de l'any anterior en un +0,95%.

Com ja vàrem dir en el moment de la defensa de l'esmena a la totalitat, el projecte de pressupost pel 2020, és un projecte equilibrat que conjuga la sostenibilitat financera dels comptes públics amb la voluntat de promoure el creixement equilibrat de la societat andorrana. El pressupost 2020 conjuga la necessitat de cercar noves oportunitats pel desenvolupament econòmic del país amb la ferma voluntat de consolidar les altes quotes de benestar social i de cohesió social de què gaudeixen els nostres ciutadans. Un model de societat que ha de tenir tots els mecanismes necessaris perquè ningú no sigui deixat de costat.

L'obertura econòmica encetada al 2012 i que s'ha de reafirmar en la participació en el mercat interior que preveu l'acord d'associació amb la Unió Europea que estem negociant, ha de permetre generar noves oportunitats pels ciutadans i les empreses del país així com atreure inversió estrangera de qualitat que vingui a enriquir el teixit econòmic andorrà. Per consolidar aquesta obertura, caldrà apostar per la competitivitat d'Andorra, i això passa per a fer esforços tant des del sector privat com des del sector públic. És també en aquest sentit que hem d'entendre la inversió en més de 4 milions d'euros que realitzarà Govern per a fer un pas endavant significatiu en la transformació digital de l'administració. Aquesta transformació no tan sols hauria de permetre de tenir una Administració més eficient, sinó també de donar un millor i més àgil servei als ciutadans i a les empreses ajudant-los al seu torn a poder ser més competitius.

El pressupost 2020 mostra clarament l'aposta per la diversificació i l'obertura de l'economia, però ho fa recolzant-se amb els sectors tradicionals de l'economia com ho demostra per exemple el pes específic que continua tenint la promoció del turisme ja sigui a través del propi pressupost de l'Administració com a través del transferit a Andorra Turisme. També m'agradaria destacar que la promoció del turisme també passa per la valorització del patrimoni natural i cultural del país. En aquest sentit es important assenyalar que a partir dels fets ocorreguts el passat desembre amb l'esfondrament del campanar de Sant Vicenç d'Enclar, s'han presentat des dels grups de la majoria i en coordinació amb el ministeri responsable de la Cultura una bateria d'esmenes al pressupost amb un triple objectiu:

reconstruir el campanar esfondrat, reforçar les tasques de vigilància i manteniment dels béns d'interès cultural i dotar pressupostàriament tota una sèrie d'intervencions al museu Casa d'Areny-Plandolit.

Però el pressupost també busca a reforçar els pilars de l'Estat del benestar incrementant la despesa en educació, salut, afers socials i justícia i interior o continuant l'aposta pel medi ambient i la transició energètica ja endegats la legislatura anterior. Hem de mantenir els elevats nivells de qualitat de vida del país perquè tenim aquest deure envers els nostres ciutadans i perquè també és un dels principals reclams que tenim per a atraure talent de fora.

Senyores i senyors consellers, quan parlem de l'increment de les partides d'afers socials també hem de parlar de l'obligació que té el Govern i aquesta Cambra a donar respostes a les principals problemàtiques dels nostres ciutadans. S'hi va referir el cap de Govern en el seu discurs de cap d'any i ja hem tingut l'ocasió de parlar-ne en aquesta Cambra en diverses ocasions. En l'actualitat, una de les principals problemàtiques dels nostres ciutadans és el de l'accés a l'habitatge de lloguer. Des del Govern i els grups que li donen suport estem convençuts que no existeix una única solució, sinó que la millor resposta passarà per una suma de diferents polítiques complementàries. En aquest sentit, cal destacar la Llei 23/2019 de mesures urgents en matèria d'arrendaments d'habitatge i per millorar el poder adquisitiu, el Projecte de llei de creació del institut nacional de l'habitatge i de creació del fons publicoprivat que aprovarà Govern de manera imminent i que comptarà amb la participació d'Andorra Telecom i de comuns, podent mobilitzar en el curt termini més de 10 milions d'euros. També cal comentar les partides pressupostàries de 4,2 milions d'euros per a la construcció d'habitatge social assolides a partir d'una esmena coordinada amb la majoria parlamentària, els ajuts a l'habitatge i els ajuts a l'emancipació dels joves.

Com us he comentat a l'inici el debat del pressupost també serveixen per contraposar diferents models polítics que en un cas és visualitzen a través del propi projecte de llei del pressupost i en els altres a través de les esmenes presentades.

En el cas de Terceravia, les esmenes presentades són monolítiques de retallada sistemàtica de la inversió i persegueixen diria un doble objectiu d'una banda formal i de l'altre més conceptual. Terceravia crítica la informació formal que acompanya el pressupost i fa especial èmfasi en la informació de suport aportada a les inversions previstes. Accepto la crítica i, tot i que la tipologia d'informació que s'aporta a les fitxes d'inversió és la mateixa des d'abans que demòcrates arribés al Govern crec que hi podem fer millores. Aprofito per comentar que la llegibilitat i

transparència del pressupost en general ha de millorar. Per aquest motiu us vull informar que en col·laboració amb la Secretaria d'Estat d'Igualtat i Participació Ciutadana estem treballant per apropar el pressupost del 2021 i el seu procés de generació a la ciutadania i fer-lo més entenedor. També reafirmo el meu compromís en presentar els pressupostos, seguint les recomanacions i metodologies de l'UNICEF, donant visibilitat a la inversió pressupostària en l'àmbit de la infància.

Des d'un punt de vista conceptual les esmenes de Terceravia cerquen garantir el dèficit zero en els pressupostos inicials. L'objectiu és lloable, però si em permet la contundència entenc que és un exercici d'estil estèril.

Com ja li he avançat pel 2019, i les liquidacions dels set exercicis anteriors així ens ho confirmen, presentant dèficits moderats en els pressupostos inicials són capaços de tenir liquidacions amb superàvit.

En canvi en el seu model l'Estat no tindria capacitat d'inversió. En aquest sentit, sense ser exhaustius proposàveu d'eliminar la majoria de millores en infraestructures viàries, el multifuncional, el Museu Nacional de l'Automòbil, l'Heliport Nacional, els camins rals, les millores en refugis, la depuradora del Pas de la Casa, millores en diferents edificis públics incloent: escoles, edificis administratius, edifici de la Policia, edifici dels Bombers, dependències de la Duana, eliminació de... el procés d'eliminació o el projecte d'eliminació de l'amiant de Ràdio Andorra, projectes d'eficiència energètica i 3 milions d'euros del projecte de transformació digital. Com podeu veure l'acceptació de les seves esmenes portaria al bloqueig de la inversió de Govern.

Finalment, també m'agradaria afegir que si vostè hagués guanyat les eleccions amb el programa polític ben dotat d'inversions que tenia s'hagués trobat en el dilema de, o no fer-les, o no poder complir amb el eix principal en el que vostè ha bastit l'oposició al projecte de Llei del pressupost que avui debatem, la voluntat de que els comptes inicials de l'Estat no presentin dèficit.

Si ara analitzem la proposta política que s'identifica a través de les esmenes presentades pel PS al Projecte de Llei del pressupost, trobem més diversitat i de fet les seves esmenes afecten no tan sols Govern i les administracions més estretament vinculades a ell sinó també institucions que haurien de tenir un elevat grau d'independència com l'Autoritat Financera Andorrana, l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries, la Caixa Andorrana de Seguretat Social o el Fons de Reserva de Jubilació.

Però potser el que sorprèn més en les esmenes del Partit Socialdemòcrata és que l'única esmena que hagin presentat en matèria d'habitatge sigui per disminuir la partida destinada al fons publico-privat. Em preocupa que el principal partit de l'oposició no pugui fer aportacions concretes en una de les principals problemàtiques actuals de la ciutadania. De fet, critiquen Govern de manera errònia d'invertir massa en carreteres però les dos esmenes més quantioses que presenten, i que pel seu interès polític o el seu pes polític han fet objecte de reserves d'esmena, són d'infraestructures viàries. Haig de reconèixer que trobo personalment incoherent aquest posicionament polític però també entenc que no és a mi de jutjar-lo.

També és paradigmàtica l'esmena, que també ha fet l'objecte just ara d'una reserva, de la limitació en la distribució dels beneficis d'Andorra Telecom. El PS vol que Govern ingressi molts menys diners quan Andorra Telecom objectivament no els necessita. Però a més, no diu si aquest menyscapte s'hauria de corregir retallant serveis o incrementant la pressió fiscal.

Senyores i senyors consellers, després d'analitzar les esmenes al pressupost que han presentat els grups de l'oposició i escoltant les seves intervencions en el debat a la totalitat del passat desembre, considero que el Projecte de pressupost que avui portem a votació, i que ha estat millorat en el treball en comissió, és un projecte equilibrat, que conjuga la sostenibilitat financera i l'aposta per la competitivitat de la nostra economia amb el reforç de l'Estat del benestar situant les persones al centre de les polítiques de Govern.

Per aquests motius demano el suport de la Cambra al Projecte de pressupost de l'exercici 2020.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit.

El Sr. Carles Naudi:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Abans d'entrar en el si de la matèria de la Llei del pressupost que ja és, com ha dit el Sr. Jover, la tercera vegada que el debatem en el que va de desembre, gener i febrer, cada any ho acostumem a fer i si m'ho permeten, senyores síndiques, voldria agrair, Sr. Hinojosa i a tot el personal de la casa i en especial als secretaris, Erick Garasa i Eulàlia Rich, com ja acostumem a fer cada any, perquè la feina del pressupost no és fàcil i s'agraeixen tots els esforços que

la casa hi ha dedicat. I si em permet també, Sr. Jover, el seu equip encapçalat pel Sr. Babi i totes les persones que hi han treballat que, a més a més, vull recordar que ha entrat en termini i a més a més qui s'hagi molestat a mirar o a llegir la Llei del pressupost i tots els pressupostos de les parapúbliques i societats públiques estem parlant de milers de pàgines. I per tant, pel que respecta al Govern doncs agrair la feina el Sr. Rodríguez, del Sr. Julian, de la Sra. Casas, de la Sra. Dos Prazeres, de la Sra. López i del Sr. Baró, i li prego que en nom nostre, Sr. Jover, els hi faci extensiu aquest graïment i reconeixement.

El Sr. Jover ja s'ha referit a les grans magnituds, a les grans partides, als projectes podríem dir més estrella que presenta el pressupost per aquest any i com han dit els companys del GPS, sempre ho fan anar com volen, avui ens han dit que eren parroquialistes. Doncs, com que el Sr. Jover ha explicat els aspectes d'Estat, jo tornaré a explicar els aspectes... no, tornaré a explicar, no, explicaré els aspectes parroquialistes que fan que Ciutadans Compromesos vulguem donar suport a aquest pressupost que al final és fruit del diàleg i del consens.

Ja quan vostès manaven es va tallar l'aixeta cap a La Massana i hem d'estar molt contents que gràcies al Govern encapçalat pel Sr. Espot i a tot l'arc parlamentari que li dona suport aquest any podríem dir que com a grans novetats comencen a revertir-se d'aquesta tònica que vostès van iniciar i comencen a haver-hi inversions interessants cap a les Valls del Nord i en concret cap a La Massana.

Podríem parlar de les escoles d'Andorra, d'Ordino, de la Seu de la Justícia, de carreteres, però em vull centrar com deia en les coses que el Sr. Raul Ferré ha negociat i que al final fan que Ciutadans Compromesos pugui dir que el que portàvem al programa s'està complint des del primer any de legislatura.

No oblidem aspectes com la voravia que pujarà fins a dalt de tot d'Arinsal fins al Parc Natural del Comapedrosa; no oblidem un aspecte que suposo que ja és l'últim cop, ja fa cinc anys que ho dic des d'aquesta tribuna, la Casa Parramon... La Casa Parramon acollirà, no desvetllarem el què, però acollirà en tot cas dependències estatals que donaran vida a aquell barri, i no només allò sinó que permetrà un accés des del centre del poble a les escoles gràcies a alguna mena d'escala o de rampa que s'hi farà i que farà l'accés als nens molt més fàcil als col·legis.

Aquest pressupost preveu diners per fer l'estudi perquè el desviament de les Valls del Nord, de la Massana i d'Ordino, sigui una realitat perquè a diferència del que volen fer creure hi ha moltes persones que sí que el necessiten. Aquest pressupost

ho contempla i quan els convenis estiguin fets i els estudis fets i estigui acabat el desviament de Sant Julià que és la principal artèria d'entrada al país, es ficarà en marxa aquest gran projecte interessant per les Valls del Nord, al mateix temps que es posa en marxa el que hem explicat abans, tot un pla de dinamització que permetrà carrils bici, que permetrà més parc urbans, zones verdes, dinamització comercial, simultàniament, i això aquest pressupost ja preveu les partides per començar a fer que això sigui una realitat.

No oblidem també que la prova que vam demanar durant les eleccions ha sigut un èxit i ja hi ha la partida per fer el carril doble reversible des de la rotonda d'Anyós fins el túnel dels Dos Valires, i després, des del túnel de Sant Antoni fins el túnel del Pont Pla que es podrà fer reversible en funció de les hores i de cap on hi hagi el trànsit.

Aquest pressupost contempla també les corbes que pugen a Pal. Tots els turistes i totes les persones a Andorra que venen a esquiar a Pal saben que hi ha corbes, que són perilloses i on en tres ocasions ja s'han quedat autocars enganxats i bloquejats allí.

I preveu altres coses com els arrossegalls, la protecció de riscos geològics i en definitiva tota una sèrie d'inversions que, com he dit, fa molts anys es van aturar i ara gràcies a aquest Govern de consens tornen a ser una realitat.

Estem molt contents de la notícia que ens ha donat el Sr. Jover i que avui llegiem als diaris. Hem sigut defensors de què els comptes de l'Estat no tinguin dèficit i ens omple de satisfacció veure que tots els ministeris han fet una feina de racionalització i d'optimització de la despesa i que es presenta una liquidació positiva.

M'agradaria fer un incís perquè hi ha persones que es poden confondre, i evidentment no parlo de cap de nosaltres. El pressupost és el marc general de les bosses de diners que se li donen a Govern per gestionar, i a finals d'any es presenta la liquidació. És a dir, el Govern ve i ens diu -en aquest cas el Sr. Jover-: "Al final he fet 2 milions de superàvit". Per fer 2 milions de superàvit se li ha hagut de donar un marge de maniobra per poder treballar i per poder tirar endavant diferents polítiques socials, culturals, mediambientals, fiscals, etc., etc.

Sr. Jover de veritat li dic i ho sap perquè li fet constar tant jo com el Raul. Ens omple de satisfacció sentir que una vegada més els comptes de l'Estat han sigut liquidats amb superàvit i al final això vol dir entre altres coses per exemple, anar baixant progressivament el deute.

Del deute en parlàvem el dia del marc pressupostari. Devia ser a mitjans de novembre o mitjans de desembre. El deute, la llei ens obliga a estar per sota

del 40%, però és que no només estem per sota sinó que la previsió és que baixi deu punts per sota del límit legal. I a finals de legislatura si no m'equivoco, gràcies amb aquestes gestions positives tindrem un 29,9% d'endeutament, quan es venia de xifres properes al 37 o 38%, si no m'erro.

El mateix passa amb la despesa màxima permesa i amb la despesa de funcionament. La despesa de funcionament encara és més exagerada. Què diu aquest paràmetre? Diu que si el PIB creix un tant per cent, la despesa de l'Estat no pot créixer per sobre d'aquest tant per cent. Doncs no només no creixerà sinó que també al tercer any de mandat, serà de la meitat. El marc pressupostari deia que el creixement previst és del 3,4% a nivell de PIB, de creixement de riquesa nacional, mentre que les despeses de l'Estat de funcionament només creixeran l'1,7%. I això es fa dins del marc d'unes previsions que no fem nosaltres, que fan organismes internacionals com l'OCDE, la Unió Europea, i és amb aquests paràmetres que es fan les previsions. I poden fallar, però altres vegades també ho hem de dir, des d'aquí hem fet previsions més agosarades que després s'han complert les que vostè ha dit.

Per tant, res ens indica que hagi de ser al revés i els encoratjo a seguir en aquest camí, que l'any que ve ens puguin tornar a donar a notícia positiva de que s'ha liquidat amb superàvit.

En definitiva, un pressupost que estabilitzi els ingressos, nosaltres ho hem dit, no veiem l'augment d'ingressos com vostès demanen pujant la pressió fiscal, no ho veiem. Nosaltres veiem pujar els ingressos via diversificació econòmica, via fent créixer la base econòmica que atregui persones que vinguin a treballar, que atregui talent, que doni llocs de treball cada cop més ben remunerats, si pot ser per sobre del que vostès demanen, i això farà que poc a poc la bossa s'ompli gràcies a moltes empreses, molt autònoms, molts professionals liberals que vindran a treballar aquí o els que hi ha aquí encara invertiran més o faran més coses. I tot això sense pujar la pressió fiscal, farà que tinguem més diners per fer més polítiques, per fer més obres, per fer més carreteres, per fer més desviaments. Tot això que ara ens diuen que voldrien fer, ho podem fer, sense pujar els impostos com vostès acaben de demanar amb l'esmena d'Andorra Telecom. I ni només amb això sinó com s'ha demostrat reduint deute. I això permetrà amb aquests pressupostos que són sostenibles, no només econòmicament i fiscalment sinó també cultural, mediambiental, educacionalment, i en definitiva que tots els ministeris hi veuen reflectida quina és la seva línia d'actuació. I aquests pressupostos malgrat ser de certa contenció, permeten que es desenvolupin totes les polítiques que el Govern d'Andorra vol tirar

endavant. I així seguir impulsant una seguretat jurídica que sigui atractiva, que sigui confiable per les persones i per les empreses del país per pujar a poc a poc la recaptació sense pujar impostos, donant una millor competitivitat a les empreses.

Aquest pressupost al qual votarem favorablement com ja vam anunciar en el debat del marc pressupostari, és una eina al servei de la política, és la principal llei on es trasllada la voluntat econòmica al servei dels ciutadans, és una llei transversal i que ens ha d'ajudar sota el nostre punt de vista a augmentar, a fer progressar una economia productiva que generi llocs de treball que han de ser inclusivament, que han de ser competitius, que han de ser sensibles, i que a més a més seran innovadors, no hi ha cap mena de dubte.

Promovent la competitivitat és la manera que tenim també de promoure l'Estat del benestar perquè es recapta molt més sense pujar la despesa.

Per tots aquest motius, amb un pressupost que reculli i cobreix les necessitats dels que més ho necessiten, que reculli i cobreix les necessitats plasmades pel Govern d'Andorra, que ens ajudaran mitjançant tots els projectes de tots els ministeris a mantenir una societat cohesionada, des de Ciutadans Compromesos Sra. síndica hi votarem favorablement.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies Sr. Naudi.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sra. síndica.

Com bé diu Sr. ministre, ja fa dies que fem debats del pressupost, a la totalitat, al marc pressupostari, al pressupost amb la presentació també de la proposició de llei de dèficit zero, que nosaltres ens pensem que és la bona proposta, ja ho vam explicar en el seu dia. L'Estat escull quin nivell de despesa té i a partir d'aquí hi aplica la fiscalitat que correspon.

Ens ha anunciat unes xifres, ja me les vull creure, ja les veurem. Jo només li puc parlar de les xifres que tinc i del que volem.

Per nosaltres fomentar l'estalvi és important i més quan es parlen dels reptes que tots coneixem.

Les xifres que jo conec són que la liquidació de comptes de Govern a 30 de setembre del 2019, -són les últimes que tinc-, el deute es situa en 950 milions d'euros.

De l'any 2011 al 30 de setembre del 2019 el deute ha incrementat en 234 milions d'euros. I si agafa aquesta

data de finals del 2011, és perquè del 2012 en endavant, han entrat tota una sèrie de figures impositives que abans no hi eren. I per tant també podem concloure que com més diners recaptem, més ens endeutem.

Això són els seus números, estan a Govern, estan a Estadística i els hi puc ensenyar. Els demés ja me'ls ensenyarà.

Tot això ha succeït dins d'una conjuntura de creixement econòmic. Els última sis anys hi ha hagut creixement econòmic, o bé no hi ha hagut creixement econòmic? Bé, posem-nos d'acord, i les previsions és que de l'entorn, és que aquesta conjuntura de creixement econòmic de les economies veïnes, potser arriba a una fase de maduresa.

Dins de l'estructura dels ingressos de l'Estat, un 30% depenen pràcticament de la taxa de consum, i això evidencia també una certa fragilitat.

Com he dit abans, tots som coneixedors dels reptes que tenim. Un és el tema de les pensions. Si proposem pactes d'Estat pels temes de les pensions i vista la situació que s'està generant, crec que és bo prioritzar. O es fan pressupostos expansius en dèficit, i quan després es diu que es liquiden a prop del superàvit hi ha un superàvit, el que es diu al Tribunal de Comptes és que quan es facin les previsions, s'ajustin més a la realitat. Podem mirar els informes també.

Quan es parla també que la despesa de sanitat anirà en creixent, doncs també és important que crec que s'hagin generat estalvis. Quan s'està negociant un acord amb la Unió Europea que també comportarà o tindrà les seves implicacions, tindrà uns costos, doncs també crec que és important que hi hagi estalvi. Però vostès presenten un marc pressupostari amb 85 milions d'euros de dèficit perquè és quatre vegades.

És més, tampoc tenen en compte les recomanacions del Tribunal de Comptes. En els comptes del 2017, el Tribunal de Comptes els hi diu molt clar. Recomana que s'aprovi una estructura pressupostària d'obligat compliment que defineixi clarament els comptes pressupostaris per l'elaboració del pressupost. El pressupost 2020 no ho té, i vostès ho reconeixen en les obligacions que fan, i el Tribunal de Comptes no els hi ha donat.

El Tribunal de comptes té una evidència en els comptes 2017, que l'estalvi net, i no estic parlant del dèficit. És a dir, els diners que el Govern pot destinar a autofinançament de les inversions o a nou endeutament, és negatiu. És negatiu amb 621 milions d'euros al 2016, amb 488 milions d'euros al 2017, i serà negatiu en totes les seves previsions que han fet fins l'any 2023, que són les últimes que dispo.

És a dir, ens estem finançant totes les obres o les inversions en deute. I per fer front a això, com poso en evidència el Tribunal de Comptes, formalitzem també una bona part de deute en instruments a curt termini.

El Tribunal de Comptes també ens alerta dels litigis oberts que té el Govern per 452 milions d'euros pel cas BPA.

Com També qüestiona la recuperació del crèdit fet a l'AREB que queda en saldo pendent per 16 milions d'euros degut al procés de la venda VallBanc.

Com Tampoc pot emetre un opinió sobre els comptes diguem-ne de l'AREB perquè no se l'hi lliura els estats financers de BPA.

És més, com li he dit abans, evidencia en l'informe d'aquest any al baix grau d'execució de les inversions, un 60%, crec. De 65 milions que hi havia previstos en aquest any, un 39 o 35.

Per tant, si preveiem i després no executem, després podem dir que tenim dèficits. Però escolti, fixem uns objectius clars d'entrada. Si no volem fer dèficits que és el que vostès no volen fer, doncs fem pressupostos sense dèficits. Ja no li dic amb el tema de la regla d'or.

El Tribunal de Comptes també demana que el projecte de pressupost contingui els comptes consolidats del sector públic. No hi són. Els comptes que hi ha consolidats pel sector públic simplement són agregats, però no hi ha una consolidació com ha de ser.

És més, en una de les fitxes d'inversió veig que el departament d'intervenció, un dels grans reptes que té, és tenir partides perquè puguin de fer de forma automàtica els assentaments comptables, perquè avui dia els fan manuals. I és un dels grans objectius. Per tant, ja aniria sent hora.

Quan vostè em critica que hem fet una esmena, que hem retallat tot el tema, com diu de la digitalització. No, no! Nosaltres hem fet un criteri de prudència. Vostè enllestia en 4,5 milions. Nosaltres ho hem rebaixat, perquè n'hi porten 11 de gastats del que es veu en fitxes d'inversió.

Per tant, si en portem 11 de gastats i avui dia encara no funciona, i ara en fiquen 5 més, doncs, potser val la pena de mirar-s'ho, no?

Sí, després hi ha esmenes que les hem fet, i vostè m'ho ha reconegut, per un tema d'incompliment a la llei. La Llei de finances en el seu article 18 apartat 2.d, diu que les fitxes d'inversions han de tenir les explicacions, els objectius i el càlcul de la despesa de funcionament. Doncs, bé, vostè ho reconeix. Jo ja li accepto que m'ho reconegui. Però la qüestió no és la qüestió que m'ho reconegui, és qüestió que compleixi la llei. No que em digui que m'ho reconeix.

Per tant, les partides que han tret, no tenen explicacions i per això no les han posat. Una que van treure era el tema de l'edifici multifuncional. Ho vam poder transaccionar, perquè posar-hi una quantitat per estudis, més els plurianuals quan encara no s'han fet els estudis ni es disposa del terreny, no té sentit. Quan es va poder transaccionar, doncs, es va transaccionar.

Quan van treure, i ho han tret, també la partida de la depuradora, és perquè no hi ha la fitxa d'inversió. A mi que se'm digui que és compromís amb França, doncs, ho puc trobar molt bé. Però escolti, no han estat pas dient que no compleixi la llei.

Quan s'està traient la carretera o l'enllaç de la carretera general amb Santa Coloma, que no hi ha partida pel 2020 però sí que hi ha plurianuals per una quantitat important, és perquè tampoc no hi ha la fitxa d'inversió.

Quan s'estan posant 21 milions d'euros en temes d'edificis i no hi ha les fitxes d'inversió de les explicacions que demanen que els hi votin? Un xec en blanc? Quan m'ha parlat que hi ha tots aquests reptes a fer front? Doncs, no!

Si quan no es compleix la llei només em sap dir que admet i que em presenta excuses, doncs, no.

Per tant, moltes d'aquestes esmenes van en aquest sentit, i en podem parlar més detalladament. Per tant, vostè ens ha definit en una posició, i nosaltres el definim en una altra posició. Escolti, de la improvisació, de les sorpreses, i anar fent.

Per tant, no ens posarem d'acord. Ja ho hem fet tots aquests últims debats i què vol que li digui? Les esmenes que hem proposat van en el sentit de generar estalvi. No hi ha les corresponents explicacions, estan demanant un xec en blanc, el pressupost té un dèficit, no executen les inversions i el més important, l'estalvi net, que és la capacitat que té el Govern per auto finançar-se -no ho dic jo, però digui-li al Tribunal de Comptes- és negatiu i serà negatiu. Per tant, penso que tenint en compte la conjuntura, els 955 milions d'euros de quantitat de deute que hi ha aquí al país, potser convé anar a l'estalvi, sobretot si es vol afrontar reformes de les pensions i altres temes que hem parlat.

Per tant, per tot l'exposat, votarem que no al pressupost de l'any 2020.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Ferran Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

Acabava la seva al·lusió al ministre portaveu i de finances demanant suport a la votació d'aquest pressupost per a l'exercici 2020. Jo em faria una pregunta retòrica. Aquest és el pressupost del Grup Parlamentari Liberal? La resposta és no! Però no pateixi, perquè aquest és un pressupost com ja vam dir en debats anteriors, més enriquit. És el pressupost d'un Govern tripartit que inclou i engloba aquelles inquietuds, aquelles sensibilitats, aquelles propostes mostrades per tres formacions polítiques que han estat capaces de posar-se d'acord per servir en el millor interès a tots els ciutadans del nostre país.

Per tant, ja li avanço Sr. Jover, que el Grup Parlamentari Liberal, com no podia ser d'una altra manera, donarà suport a aquest projecte de pressupost.

I vull posar èmfasi justament en aquesta part més política, és un pressupost més enriquit, recull moltes més sensibilitats, recull més propostes de les que una sola formació política podia plantejar en el seu programa electoral de manera individual.

A més a més, penso que ha quedat demostrat sobradament en les anteriors ocasions que hem tingut també en aquesta Cambra de parlar tant del marc pressupostari com de l'esmena a la totalitat del mateix pressupost, que és un pressupost realista, que dona resposta a les necessitats del país, que és sostenible i que és realitzable.

Per tant, amb aquests paràmetres estem convençuts que avui amb la més que probable votació d'aquest pressupost, el que estem fent és donar resposta a les inquietuds de les nostres conciutadanes i dels nostres conciutadans.

És un projecte de pressupost perfecte? No! No ho és. D'entrada jo sempre sóc del parer que la perfecció no existeix i que tot és millorable i, de fet, també voldria fer esment de manera important en què el projecte de pressupost s'ha millorat. I s'ha millorat, perquè hem parlat d'elles reserves d'esmena que avui ens proposaven els companys del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, però no hem parlat en cap moment que hi han hagut esmenes proposades pels diversos grups parlamentaris avui aquí presentats i que s'han inclòs. S'han inclòs en el pressupost. No només esmenes que eren presentades pels tres grups parlamentaris que donen suport a Govern, sinó també de les altres formacions presents aquí a la Cambra. Amb la qual cosa, penso que aquesta és la nostra obligació com a consellers generals, donar resposta a les necessitats de les persones, millorar allò que es proposa, tot és perfectible, tot és millorable, i també agrair en aquest sentit les propostes de millores que han pogut ser incloses en aquest pressupost. Propostes

que havien vingut també de la bancada socialdemòcrata i de la bancada Terceravia.

Per tant, val la pena, penso, que els nostres conciutadans sàpiguen que aquest esforç per millorar el projecte de pressupost inicial s'ha fet, i s'ha fet de manera concisa, s'ha treballat i s'han fet aquestes aportacions també des de l'oposició que han estat incloses en el pressupost per trobar un pressupost millorat, respecte del qual parlàvem setmanes enrere en aquesta mateixa Cambra.

Vull fer menció especial també, n'ha parlat el ministre, però penso que són partides importants i inèdites perquè no teníem antecedents en aquest aspecte, una partida de diversos milions d'euros que ha de servir per aquesta transformació digital de l'Administració tant necessària, una transformació que no és pas un capritx que s'adeqüi al segle XXI, sinó que és una necessitat real, real dels nostres ciutadans, dels nostres empresaris i empresàries i de les persones que volen venir al país i que moltes vegades es troben amb certes dificultats perquè la nostra Administració no és prou àgil.

D'aquesta manera, incloent aquesta partida tan important al llarg de tota la legislatura, doncs ens donem per molt, molt satisfets.

També vam dir en el seu dia que aquest pressupost era un pressupost amb més sanitat, amb més educació, més social, i amb més justícia. Sota aquests paràmetres no tenim cap opció que votar i estar a favor d'aquest pressupost.

Pel que fa a l'educació, per exemple, és el pressupost en el que per exemple l'Ensenyament Superior i la nostra Universitat pública rebrà la quantitat més gran de diners de la seva història. Per tant, estem molt a favor de continuar en aquesta línia i això ho veiem com una excel·lent notícia.

També s'incrementa substancialment el projecte d'informàtica a l'escola amb un increment del 29%. Aquesta és la línia penso per a nosaltres i gairebé tots els consellers generals de la Cambra hi haurien d'estar d'acord.

També en Cultura es va continuar potenciant aquesta oferta cultural del país, ho va explicar en el seu dia també la ministra Riba, donar ús al patrimoni cultural com s'ha vingut fent i continuar fent-ho d'aquesta manera, i sobretot posant èmfasi en un tema que havíem reclamat nosaltres diverses vegades i és no descuidar el turisme cultural. En aquest sentit hi ha partides diverses que treballen per millorar l'experiència del nostre visitant. Li diem, Sr. Font, turista o excursionista però, al cap i a la fi, persones que ens visiten. Per tant també, benvingudes aquestes mesures.

També valorem molt positivament en l'apartat de Medi Ambient que es continuïn dotant les partides per al programa RENOVA i per al programa ENGEGA, programes que sempre en anys anteriors ja havíem mostrat el nostre suport. També aqueta aposta clara i decidida per la transició energètica que podem fer des de FEDA, i tal com també en aquesta Cambra s'havia votat per unanimitat la Llei de la LITECC, aquesta llei per assegurar la transició energètica, doncs els objectius d'aquesta llei ens venen acompanyats amb propostes pressupostàries perquè es pugui aconseguir el seu compliment.

També, ja que estem parlant de Medi Ambient, celebrem aquests més de 2.500.000 d'euros per potenciar les pràctiques tradicionals del sector primari al nostre país. El que dèiem en al·lusions anteriors que no hem de descuidar els nostres sectors tradicionals però els hem d'ajudar amb aquelles mesures clares perquè es puguin transformar i es puguin adaptar a les noves realitats del segle XXI.

En l'apartat de Salut, l'Estat continua fent front, com no pot ser d'una altra manera, a les cobertures sanitàries amb una partida de més de 2,4 milions d'euros en aquests sentit.

En Afers Socials dotacions, n'hem parlat abastament avui, de la creació del Fons publico-privat per l'habitatge i també per la creació de l'Institut de l'habitatge. Hem parlat també en anteriors debats d'altres prestacions que inclouen el ministeri, també la que nosaltres portàvem en el programa electoral per l'emancipació dels joves, per tant, celebrem la inclusió de partides d'aquesta mena en el pressupost d'enguany.

El pressupost del Ministeri d'Ordenament Territorial continua apostant per millorar les polítiques de benestar dels nostres ciutadans. Són més de 5 milions els que es destinaran enguany en infraestructures educatives, en infraestructures sociosanitàries 3.500.000, en Justícia i Interior 2.500.000 i en mesures pel medi ambient amb un 4,2 milions. Per tant, també donem tot el suport a aquestes xifres i a aquestes situacions pressupostàries per tirar endavant aquest projectes.

Pel que fa al Ministeri de Presidència, Economia i Empresa en aquest afany de diversificar la nostra economia, en crear aquest ecosistema d'emprenedors amb noves empreses de valor afegit que promocionin la innovació; També projectes de mobilitat sostenible que es veuen inclosos en el pressupost com també nosaltres havíem posat en el nostre programa; també es parla d'Andorra com a reserva mundial de la biosfera. Per tant, veiem incloses partides en aquest sentit en el pressupost amb la qual cosa no podem

estar més que satisfets de poder donar-li suport enguany.

Hem parlat de la simplificació de l'Administració i de la funció pública. Penso que és molt important els esforços que s'han de fer en aquest sentit, per tant, li desitgem a la ministra Pallarés tots els encerts en arguellar la situació pressupostària que ben aviat els nostres conciutadans i conciutadanes puguin gaudir dels resultats d'aplicar aquestes dotacions pressupostàries en forma de projecte dintre del seu ministeri perquè realment penso que és una de les necessitats més punyents en aquests moments, que tenim tots els reptes que potser s'han fet durar massa en el temps i que ara és el moment de manera decidida de donar-hi aquell impuls que tanta falta li fa.

Dit tot això, insisteixo, creiem que és un projecte que dóna resultats i dóna respostes a les necessitats de la nostra ciutadania. Aquest projecte inclou totes i cadascuna de les propostes que les tres formacions polítiques que donem suport al Govern portava en el seu programa electoral? No. Però és que ningú ha dit que en el primer any de la legislatura conjunta totes i cadascuna d'aquelles propostes dels tres programes electorals de les formacions que donen suport al Govern han de quedar resoltes. No seria ni realista ni sostenible, i deixi'm afegir, ni assenyat. Tot això ho podem desenvolupar, li hem dit varies vegades, no pateixi, durant els propers tres anys, Sr. López, que de vegades havia fet al·lusió en què no fèiem els deures.

Com li he dit a l'inici de la meua intervenció el Grup Parlamentari Liberal donarà suport al Projecte de pressupost de l'exercici 2020.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Costa.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Finalitzem avui el debat del pressupost i el primer que voldríem dir és que ho fem una mica tard; avui és 27 de febrer i assumim la responsabilitat compartida. Jo recordo que quan DA va guanyar les primeres eleccions van dir que era inadmissible que el pressupost no estès en vigor a primers de gener, i van dir que vostès es comprometien a presentar el Projecte de pressupost a principis de setembre, vull dir, jo dic coses que vostès van dir i van anunciar a "*bombo i platillo*" que diuen en castellà.

Jo accepto que és una responsabilitat compartida perquè evidentment hi ha un tràmit parlamentari que

també és important i, per tant, que ningú s'ho agafi malament d'entrada Sr. Jover i Sr. Espot. Jo estic dient que tots hem de ser capaços, a més havent-hi una majoria parlamentària que garantitza la seva aprovació per elaborar el pressupost més aviat, per presentar-lo més aviat, per tramitar-lo més ràpid, per esmenar-lo més ràpid, perquè el treball es pugui fer perquè a mi em sembla que és perfectament possible que hi hagi uns millors terminis. Ara falta un procés de sanció per part dels coprínceps, per tant, anant bé la cosa ens n'anirem ben avançat al mes de març pel que sigui, pel que suposa l'entrada en vigor del pressupost.

Escoltant al Sr. Naudi i al Sr. Costa en algunes de les seves intervencions, doncs ens demanàvem si aquest país o aquest pressupost correspon al nostre país o al nostre pressupost. Vull dir, ens pinten una situació tan idíl·lica, una realitat tan perfecta que en algun moment estàvem dubtant si estàvem parlant del nostre país, Andorra.

En quin context s'aprova aquest pressupost? S'aprova en un context on cada dia hi ha més ciutadans preocupats pel tema de l'habitatge; on la problemàtica de l'habitatge continua sent amb diferència la principal preocupació; i en un context en el qual fa ja quatre mesos i mig o cinc mesos el tripartit es va permetre rebutjar, jo diria, alegrement una proposta que el que pretenia era incorporar un volum de diners molt important per rehabilitar els habitatges, per condicionar-los i per posar-los al lloguer a un preu assequible, just el que els ciutadans estan esperant de l'acció pública.

A més, ho van fer sense proposta alternativa -tant que els hi agrada dir-, ni propostes, ni solucions a curt termini.

Fa cinc mesos que esperem saber què és el Fons publico-privat? Hem sentit parlar que volen construir alguns immobles en algun terreny de sessió per part d'algun comú, però és que la problemàtica està avui en dia al carrer. Si hem d'esperar que vostès constitueixin, sàpiguen què és el fons publico-privat, presentin el projecte de llei, obtinguin el terreny de sessió, facin el projecte constructiu, etc., etc., doncs passaran dos o tres o quatre anys.

Per tant, considerem del tot gratuït que es digui que el principal partit de l'oposició no té propostes en tema d'habitatge.

Sr. Jover, si vol després li faig arribar el programa electoral, les 11 planes del programa electoral del PS perquè se'l pugui estudiar detingudament en matèria d'habitatge. I li recordo les nombroses propostes que hem efectuat i que vostès sempre han rebutjat. Allargar la durada de les pròrrogues, tema del registre de la propietat, establir uns índex de preus de

referència, crear un fons públic com el que va presentar, que intervingui amb la rehabilitació i la promoció d'habitatges i una llarga llista que com deia abans, si es vol estudiar les onze planes del nostre projecte, del nostre programa electoral, serà un plaer.

Per tant, aquest pressupost no aporta cap solució al principal problema del país avui en dia, com és el preu dels lloguers i les dificultats per moltes famílies per fer-hi front. Per tant, en tant que no aporta solució al principal problema del país, és difícil que és aquest pressupost tan perfecte al qual ens hi estàvem referint.

Però és que tampoc aporta solucions a altres problemàtiques principals del país. Tampoc aporta solucions a les pensions baixes, tampoc aporta solucions a les prestacions socials, també les dos principals preocupacions dels ciutadans en l'enquesta del CRES.

A més quan ja vam explicar amb motiu del debat de l'esmena a la totalitat, doncs entenem que no hi ha prou recursos per lluitar contra el canvi climàtic i l'eficiència energètica. De fet, hi ha menys partida pressupostària aquest any que en anys anteriors. Com ha estat objecte de diverses reserves d'esmena, doncs entenem que no hi ha prou recursos per l'estadística... sí Sr. Espot, hi ha menys pressupost aquest any pel canvi climàtic, si li demana a la Sra. ministra hi ha menys pressupost aquest any que l'any passat amb tema d'eficiència energètica. Ja ho vam debatre. Hi ha menys recursos amb estadística del que nosaltres voldríem. Hem presentat una sèrie de reserves d'esmena, hi ha menys recursos per l'atenció domiciliària pel SAD del que nosaltres voldríem. Hi ha menys recursos en cultura del que nosaltres voldríem, i ens han votat en contra dues propostes importants per nosaltres com és l'Arxiu i el Museu Nacional. Hi ha menys pressupost pels clubs i les federacions esportives del que nosaltres voldríem.

També altres polítiques de les que s'ha parlat molt aquests dies, no hi hem sabut trobar prou atenció, ja sigui tant a l'acció pública com a les partides pressupostàries, polítiques de joventut, polítiques de prevenció d'hàbits addictius, ajudes i suport a l'emprenedoria. Aquí en tot cas valgui dir, ja que Sr. Costa vostè ha fet una referència que li agraeixo que s'han recollit algunes esmenes per part dels grups de l'oposició. Potser aquí posem també nom a algunes d'aquestes esmenes. Una d'aquestes esmenes és l'estudi per la creació d'una parc tecnològic, un parc d'acollida, un parc que ajudi a la creació d'empreses al nostre país. I una altra esmena que també per nosaltres és important, abans parlàvem del tema del SAD que no es va aprovar, és una esmena per posar si no recordo malament, 100.000 euros més al Cedre, el que hauria de permetre contractar a tres persones amb un equipament que dia sí dia també està als

mitjans de comunicació amb queixes per part del personal, amb cansament, amb una rotació molt elevada i per tant, estem contents perquè no sigui tot crítica, primer d'haver fet aquesta iniciativa i després que evidentment sense els seus vots, no hauria progressat de cap manera que ens hagin votat favorablement.

També com ha quedat abastament debatut, nosaltres no compartim bona part o algunes de les línies importants de la seva política d'inversions. Hem parlat abans dels pressupostos fallits d'inversió. El Sr. Pintat ens aportava ara una dada que jo no tenia tant a la mà com vostè que només s'ha executat el 60% de la inversió. O sigui que tot i que el Sr. Jover insisteix en la bona gestió i el rigor pressupostari, amb el que acaba d'explicar el Sr. Pintat, hi ha 25 milions d'inversió que no s'han executat, i aquests 25 milions són els que els hi permeten aquests tancaments amb positiu, però no a costa del rigor o de l'estalvi de funcionament sinó a costa de les inversions.

Ja ha quedat clar que per nosaltres les inversions i el desviament de Sant Julià i de La Massana són dos inversions prioritàries que avui doncs també vostès han votat en contra.

Com deia abans el Museu i l'Arxiu Nacional, dos projectes que l'any 2010, nosaltres ja vam deixar treballats i pressupostats, doncs segueixen esperant de tenir cabuda i que nosaltres entenem que són dos projectes identitaris essencials en tot país, i que nosaltres volem pel nostre país.

Sr. Naudi, vostè ha dit que el PS va tancar l'aixeta a les inversions a La Massana, al qual cosa és bastant sorprenent quan justament es va pressupostar la desviació de La Massana i es va pressupostar fer l'Arxiu a la Parròquia de La Massana. Per tant, si igual que li donava el programa electoral d'habitatges, si vol li puc donar una còpia del projecte de pressupost de l'any 2010, per veure que si la parròquia que tenia més inversió era justament la Parròquia de La Massana. Una altra cosa és que el projecte de pressupost no va veure la llum.

Després no compartim el volum de despesa elevat, primer en quant a l'estructura de Govern, no hi ha hagut mai un govern amb tants ministres i amb tants secretaris d'Estat. Vostès són 12 ministres més el cap de Govern, més 12 secretaris d'Estat, una xifra que és el màxim tant de ministres com de secretaris d'Estat. No hi ha hagut mai tantes relacions especials, ni tantes contractacions, ni tantes creacions d'entitats de tot tipus. Per cert, ja els anuncio que aviat farem una demanda vist l'exercici de transparència que va fer fa uns dies la cònsol d'Escaldes de publicar les dades, perquè tots aquests salaris siguin publicats al Butlletí del Consell, de totes les entitats públiques,

fundacions, entitats parapúbliques, etc., etc. I evidentment de tots els càrrecs de relació especial per part del Govern i de totes les entitats públiques de país. I després com ha quedat també explicat en la intervenció que ha fet el Sr. Jordi Font, doncs tenim diferències en matèria tributària important. Vostès segueixen afavorint nínxols de no tributació justament a les persones que més recursos tenen. Nosaltres no hem plantejat pujar impostos però sí que tothom pagui impostos del 10%, no que passi com ara que els assalariats paguen el 10% i d'altres no paguen el 10%, i sí, nosaltres baixariem tarifes de FEDA i STA perquè en realitat són impostos encoberts justament per les famílies que menys recursos tenen.

Per tant, jo cec que després de tot l'exposat, de tot el que hem debatut, de tot el que hem parlat amb les reserves d'esmena, doncs no és cap sorpresa que els consellers del PS votarem en contra de l'aprovació del pressupost.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies síndica.

Ens trobem davant l'aprovació del primer pressupost d'aquest mandat. Vull recordar que arribem a aquest debat després de les sessions del Consell General del mes de desembre en les quals, per una banda, vam aprovar el Marc pressupostari per a la legislatura 2020-2023 i, per l'altra, vam realitzar el debat de les esmenes a la totalitat del pressupost per l'any 2020. Ara afrontem el darrer tràmit per l'aprovació del pressupost d'enguany havent realitzat múltiples reunions en comissió per a l'anàlisi de les esmenes parcials presentades pels diversos grups parlamentaris.

Estem davant d'un pressupost que persegueix tres grans objectius polítics: en primer lloc, la promoció econòmica i social, per generar més oportunitats per al país i la gent que hi vivim.

En segon lloc, la continuïtat de la inversió pública, per garantir la millora i manteniment de les infraestructures.

I en tercer lloc, l'aposta pels serveis públics de qualitat que atenguin les necessitats de les persones, tant les estructurals com les que han aparegut recentment.

El pressupost d'enguany se situa en una xifra d'ingressos corrents de 447 milions d'euros. Aquest

import és el resultat de la consolidació del marc fiscal andorrà.

La diversificació de les fonts d'ingressos de l'Estat ha suposat l'estabilitat dels recursos públics, per no dependre només dels ingressos d'aranzels duaners i de l'activitat bancària. Això és el que es coneix popularment amb l'expressió de "no tenir tots els ous a la mateixa cistella". L'apartat d'ingressos del pressupost 2020 així ho il·lustra.

En aquest apartat, i amb l'objectiu de dotar al país de noves fonts d'ingressos, el projecte de llei que avui debatem contempla la modificació de la Llei de regulació dels jocs d'atzar amb l'objectiu de poder signar properament el corresponent conveni de col·laboració entre la *Sociedad Estatal de Loterías y Apuestas del Estado* d'Espanya i el Consell Regulador Andorrà del Joc. Aquesta modificació legislativa busca la regulació de la comercialització dels productes de joc d'atzar, que han de contribuir a finançar el pressupost de l'Estat, ja que ara pagàvem impostos a països tercers.

Tot i que els ingressos es consoliden, en el que sí que estem tots d'acord és que la despesa s'ha de contenir. 447 milions són molts diners, però totes les obligacions que té contretes l'Estat amb els serveis públics que actualment es presten, el funcionament estructural de l'Administració Pública i els pagaments de deute, donen molt poc marge al Govern i al Consell per fer grans variacions en la distribució de les despeses pressupostàries per al 2020. Si a això li sumem que moltes de les esmenes que es presenten per part dels grups són per dotar de més recursos a un servei o una inversió, l'equació no és senzilla si es vol resoldre de forma responsable i alhora efectiva.

De la mateixa manera que des dels grups de la majoria apostem per la racionalització de la despesa en tots els àmbits, també en el capítol de personal. Però alhora desitgem que no es precaritzi la situació dels treballadors públics. Per aquest motiu hem aprovat la nostra esmena que corregeix l'impacte negatiu i no desitjat que havia causat l'aplicació de la sentència judicial sobre l'IPC dels sous dels treballadors eventuais. L'esmena permet que aquest col·lectiu recuperi poder adquisitiu. Volem tornar a repetir avui el nostre ferm compromís amb els compromisos que l'Estat té amb els diferents col·lectius de la funció pública, respectant tots i cadascun dels drets que els hi són propis. També amb la plena vocació i convenciment d'inversió en la promoció i formació continuada dels treballadors públics, per tal que puguin tenir majors oportunitats dins la pròpia Administració.

També aquest Projecte de llei de pressupost pel 2020 ha de ser i continua sent una eina per cobrir les

necessitats socials dels nostres conciutadans. Per aquest motiu s'ha transaccionat la nostra esmena encaminada a augmentar l'IPC de les pensions inferiors al salari mínim. Aquest augment segueix la via iniciada per aquesta majoria i aquest Govern de pujada del salari mínim professional, dels salaris inferiors al salari mig i de les pensions, tots ells ja vigents.

Tal com hem dit d'altres vegades, continuarem pujant el salari mínim fins arribar al 60% del salari mig. És a dir, fins aproximadament 1.240 euros mensuals. També continuarem incrementant les pensions dels nostres jubilats i impulsant la pujada dels salaris inferiors al salari mig per tal que la nostra societat guanyi poder adquisitiu. El nostre compromís continua intacte, però amb un canvi. Ara el compromís ja porta associat fets que demostren que el complim. Ho vam fer fa uns mesos amb la llei de mesures urgents i ho tornarem a fer, continuarem pujant el salari mínim, els salaris inferiors al mig i les pensions.

Però la societat andorrana té nous reptes, com la creixent i greu problemàtica de les addicions, drogodependència i problemes conductuals d'alguns dels nostres infants i joves, també de major d'edat. En parlàvem l'altre dia amb els ministres encarregats de Salut, de Socials, d'Educació i d'Interior; ens posem a la total disposició del Govern per dotar-los de tots els recursos que siguin necessaris per combatre aquesta problemàtica, per acompanyar a les famílies que es troben amb aquestes situacions i per ajudar als nostres joves que ja hi estam immersos a sortir-se'n i poder tornar a recuperar el temps perdut. Tots els recursos necessaris tant humans com econòmics, així com les modificacions legislatives o de protocols necessaris. El nostre compromís i treball és i continuarà sent, ferm.

Parlava fa una estona de la llei de mesures urgents, que va congelar per aquest 2020 tots els contractes de lloguer per tal que ningú pugui ser fet fora del seu pis, ni cap persona pugui ser forçada a una pujada del lloguer que paga. També aquí el nostre ferm compromís. La mesura de congelar els lloguers dels pisos la continuarem votant tantes vegades com sigui necessària. No deixarem a la ciutadania de costat. I també acompanyarem la mesura de nous mecanismes per tal de potenciar els contractes a llarg termini.

I perquè sabem molt bé que l'habitatge és una preocupació nacional, també volem remarcar l'esmena presentada per la majoria, que té per objecte dotar el Ministeri d'Ordenament Territorial amb una partida per poder començar a construir, ja aquest any, habitatges d'ús social. 4 milions i mig d'euros per construir pisos per aquelles persones que més ho necessiten. L'habitatge, i ho sabem ben bé, és un problema al qual hem de fer front i, mesures com

aquesta, així com la recent obertura de l'Oficina de l'Habitatge al centre d'Andorra la Vella, han d'esdevenir solucions efectives per als nostres ciutadans. I recordem, també, que el futur fons publico-privat comptarà amb 10 milions d'euros més per construir habitatge de lloguer a preus assequibles.

En l'àmbit d'inversions, des de la bancada de la majoria també hem aprovat una esmena per tal que, un cop finalitzada la primera fase, fase 1, de les obres de la desviació de Sant Julià de Lòria, es faci un estudi de mobilitat entre la frontera i l'enllaç amb la variant de Sant Julià per acabar amb els colls d'ampolla que causen retencions quilomètriques a l'entrada al país. Aquest estudi establirà les actuacions a realitzar i el seu cost, que per als grups de la majoria són prioritàries. Ja ho hem dit abans. Si volem continuar atraient 9 milions de visitants anuals hem de fer que les vies d'accés al país siguin convenients. Aquest estudi es farà aquest any i ja pel 2021 el pressupost comptarà amb les partides necessàries per acabar amb aquest problema de trànsit.

Una vegada estigui resolt aquest coll d'ampolla, la prioritat en inversió viària del Grup Demòcrata es traslladarà a la construcció de la variant de la Massana, una altra necessitat a resoldre en els propers anys, tal com ens vam comprometre en campanya electoral. Senyors del GPS, aquí no tenim contradiccions. Primer, acabar Sant Julià; després, la Massana. Es prioritza per tal que sigui realitzable i creïble. Perquè no val fer una esmena dotant un plurianual (que no una partida real per aquest any) amb 10 milions sense saber si l'obra en costarà 50 o 70 milions. Això és fer volar coloms. I nosaltres no juguem a crear expectatives.

Els hi deia abans; nosaltres volem fets i no brindis al sol. Per això hem aprovat la nostra esmena per reconstruir el campanar de Sant Vicenç d'Enclar. I perquè tots som conscients de la necessitat de preservar el nostre patrimoni cultural, hem aprovat també la creació d'una partida destinada a reforçar els béns d'interès cultural amb la intenció que esdevingui anual i es repeteixi any rere any. Perquè aquests propers exercicis volem que la cultura jugui un fort paper als pressupostos a venir, especialment amb les inversions que calguin per tal de consolidar una proposta turístico-cultural al tomb de la candidatura de la UNESCO, que situa en primer pla 10 monuments del nostre país. Però refermo, això no significa que abandonem la construcció d'un futur museu nacional, del futur arxiu nacional o d'un nou museu de l'automòbil. Que en el pressupost de l'any 2020 no es contempli l'inici de les obres no significa de cap de les maneres que tirem a la paperera aquests projectes. És més, ja els hi puc confirmar que ja s'està treballant amb els estudis que definiran el museu

nacional, així com dimensionant tant l'arxiu nacional com el museu de l'automòbil.

Però el futur d'Andorra es juga també amb la salvaguarda del nostre entorn, del medi ambient i dels recursos naturals del nostre país, per això aquest pressupost és una clara aposta pel futur, capacitant al Govern per l'acompliment de la llei de transició energètica i per l'acompliment de la declaració d'emergència climàtica recentment aprovada per aquesta Cambra. Ho tornem a repetir i ho provarem amb fets tantes vegades com sigui necessari; volem que la protecció del nostre planeta, del nostre entorn, del nostre país sigui una senya de la identitat andorrana del segle XXI, i per això aquests pressupostos són importants, perquè tenen les partides per continuar aquesta lluita.

Senyors consellers i senyores conselleres, aquestes han estat, segons el nostre criteri, les principals variacions de la proposta pressupostària durant el període d'esmenes parcials en comissió i que avui avalarem amb la votació del plenari.

Nosaltres no fem volar coloms; no juguem de l'expectativa i a presentar l'esmena titular; no presentem propostes que criden l'atenció però que sols fan això, cridar l'atenció i poca cosa més. Presentem mesures reals que combatin problemes reals amb les capacitats reals que el país té a dia d'avui.

I per això el que no ha variat per al Grup Demòcrata és el convenciment que estem davant del millor pressupost possible per aconseguir donar resposta als reptes econòmics i socials que aquest país i els seus ciutadans tenen per aquest any 2020.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Enseñat.

Iniciem el segon torn d'intervencions.

Pel Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Primer un agraïment als tres grups parlamentaris de la majoria. Primer, evidentment, pel suport al Projecte del pressupost però també perquè la seva exposició doncs ha permès entrar més en detall del Projecte del pressupost amb alguns elements que evidentment jo no he tingut temps de tocar i crec que han donat a la resta de la Cambra i a la ciutadania que ens pugui estar escoltant un detall molt més ampli de quines han estat les prioritats en aquest pressupost que hem construït conjuntament.

Entrar a valorar les intervencions dels grups de l'oposició, Sr. Pintat, vostè continua amb el mateix debat que hem tingut diferents vegades però crec que també el que fa és utilitzar les dades aquelles que potser més l'interessin. I en aquest sentit li faré dos comentaris: un, associat al tancament, és a dir, vostè utilitza en comptes d'una liquidació a tancament d'any doncs, una liquidació trimestral, i evidentment les liquidacions trimestrals estan molt més subjectes a canvi de calendari tant d'utilització de tresoreria, d'entrada de pagaments, o de pagament de proveïdors. Així doncs, crec que no és una dada el suficientment sòlida per poder fer elucubracions o estimacions sobretot quan després no em compara un any amb l'altre sinó que el que fa és un període suficientment ampli d'anys. I després, no per atzar, vostè tria l'any 2012. L'any 2012 és l'any on es van haver d'assumir les despeses associades a les inversions d'infraestructures que s'havien fet als anys anteriors, és a dir, aquell any es va fer un resultat de caixa de menys 86 milions.

Si vostè no té en consideració aquest any perquè el Govern Demòcrata en aquell moment el que va estar fent amb el seu primer pressupost és assumir les polítiques d'inversió que s'havien fet anteriorment, i a més a més tampoc ho critico, però sí que va haver-hi un canvi de criteri amb les inversions. Aquí a Andorra normalment el que es fa és que quan es desenvolupen inversions es paguen amb certificacions d'obres vençudes i, en canvi, aquí es va utilitzar la metodologia que es diu "alemana", és a dir, no es paga res, la pròpia constructora o les empreses que gestionen la infraestructura assumeixen la part de finançar tota la infraestructura i a posteriori és quan es paga la totalitat de l'obra. Així doncs, va ser el Govern Demòcrata quan va arribar, quan va construir el seu primer Govern, el seu primer pressupost, que va haver d'assumir aquestes despeses. Si vostè no té en consideració aquest primer any doncs, de fet és el que li comentava, és a dir, els set anys posteriors estan en superàvit de gestió i sis d'ells en superàvit de caixa.

Així doncs, jo crec que hem de demostrar rigor en la gestió de la despesa pública i jo crec que el que hem fet és demostrar any rere any que tenim capacitat amb els pressupostos de l'Estat de tenir bones liquidacions, que aquestes liquidacions ens permeten arribar als projectes que necessita la ciutadania sense haver de formalitzar un nou endeutament. I en aquest sentit, vostè també s'ha queixat fins i tot de la tipologia de deute que teníem. A nivell d'Estat també hem fet els deures en aquest sentit. Veníem d'un deute 100% bancari a fer unes emissions de deute que ens permeten ser més resistents i a més a més augmentar la periodificació, la maduresa d'aquest deute. Això a part de què és una Recomanació internacional crec

que és un element que s'ha estat constituint durant aquests darrers anys i que nosaltres a més a més ja li puc dir, avançarem en aquest sentit, i aquest mateix any als diferents venciments que tenim d'emissió de deute doncs, estem treballant per poder augmentar venciments, rebaixar els tipus d'interès i així disminuir també les despeses financeres associades a l'Estat.

Crec que estem fent els deures i així ho reconeixen per exemple les agències de *rating*. Les agències de *rating* quan valoren la política pressupostària i fiscal que està desenvolupant el Govern d'Andorra doncs, ens posen molt bona nota per dos elements: perquè les mesures que proposem consideren que són les més adients; i un altre element que potser encara és més important, aquelles coses que proposem les acabem aplicant.

Crec que ens toca continuar pel mateix camí, i el Sr. Carles Naudi en la seva intervenció ha fet referència i crec que amb això tots els grups parlamentaris, tots els partits polítics dins d'aquesta coalició estàvem d'acord. Ara toca fer una gestió financera rigorosa i aquesta gestió passa per no incrementar l'endeutament. Per això el nostre compromís d'apropar-nos sempre al dèficit zero, al superàvit.

En aquest sentit la primera liquidació que tindrè l'obligació de presentar doncs, ja li he avançat que ens trobarem en aquesta situació. I la meua voluntat pels propers pressupostos i així he construït el Projecte de pressupost per l'exercici del 2020, és exactament també la mateixa.

Vostè diria que encarna la prudència, i en aquest sentit jo crec que és una virtut però aquesta prudència portada a l'excés crec que es pot traduir en immobilitisme, i quan un té responsabilitats de Govern doncs ha d'actuar. I ho exemplificaré amb una inversió tan sols: la de la transformació digital. És a dir, vostè ha aturat 3 milions, o una de les seves esmenes proposava limitar en 3 milions d'euros aquesta despesa. I després comentava que alguns dels projectes eren perquè els assentaments no s'haguessin de fer de manera manual. Doncs, si ens mantenim amb aquest immobilitisme la nostra Administració no podrà fer un pas endavant, i si no podem fer un pas endavant els ciutadans estaran mal servits, a les empreses no les donarem el servei que pertoca i no podran ser suficientment competitives.

Ara bé, estic d'acord amb vostè, el criteri de prudència també. Això ho fem amb un marc on volem arribar a una liquidació pressupostària amb dèficit zero, i això crec que és la gran diferència entre vostè i jo: porta la prudència a l'extrem presentar uns pressupostos inicials i amb dèficit zero que provocaria la inacció del Govern i faria que no poguéssim assumir els reptes del

moment que ens toca. I nosaltres el que intentem és basant-nos amb el resultat final, tenir aquest element de prudència d'una època on hi ha un cert creixement econòmic doncs no endeutar més l'Estat andorrà, però al mateix temps, aportar aquelles solucions que la nostra ciutadania necessita.

El volia informar de què un dels elements que vostè s'ha queixat és algun dels elements que surten al Tribunal de Comptes de les recomanacions que ens fan, i el que diria és que és un element de preocupació pel Govern d'Andorra. Evidentment que ens prenem molt seriosament les conclusions del Tribunal de Comptes i de fet, si vostè fa un seguiment del nombre d'anotacions que ens fan històricament han anat disminuint i el meu objectiu és poder anar donant solució cada cop més a aquestes Recomanacions.

Vostè també entendrà que hi ha una dificultat associada als propis terminis. És a dir, un cop el Tribunal de Comptes ens lliura les seves conclusions doncs, per l'exercici següent ja no estem a temps d'introduir aquests modificacions, és a dir, sempre hi ha un decalatge. Després hi ha modificacions que són més fàcils de desenvolupar que d'altres.

Posant-li un element sobre la taula, vostè comenta que el Tribunal de Comptes ens fa una Recomanació associada, per exemple, a la gestió que estem fent del deute de l'AREB. Nosaltres vam presentar al·legacions en aquest sentit i crec que les al·legacions estan suficientment argumentades per no passar pèrdues, no considerar que aquell deute no és retornable perquè ja tenim una sèrie de consideracions amb els contractes associats fins i tot que ens permeten considerar que aquests diners es podran retornar.

També em comentava els comptes consolidats. Doncs, informar-lo que en aquest sentit el Govern Demòcrata anterior i aquest Govern de coalició té exactament la mateixa motivació, continuarem avançant en presentar els comptes utilitzant normativa internacional i en aquest sentit vostè sap que hem estat els impulsors d'aplicar les NICSP (les Normes Internacionals Aplicades al Sector Públic) en el cas d'Andorra. Hi ha molts països que no han arribat a fer encara aquest pas i que, a més a més, també ja tenim a punt els comptes consolidats del sector públic, i això és un element que hem fet un pas endavant molt notable i n'estic segur que vostè també valorarà.

Pensi que la gestió econòmica i financera és una de les prioritats d'aquest mandat i, de fet, un dels canvis a nivell de transformació digital que ja estem actualment fent la presa de requeriments al projecte, és el model econòmic financer que haurà de donar

servei a l'Administració andorrana, i això serà un salt qualitatiu molt important.

Anant a la intervenció que ha fet el Sr. Pere López, primer... Home, entenc que vostè posi sobre la taula el calendari del pressupost i que vostè ja ho ha modulats i ha dit que segurament era una responsabilitat compartida. Jo el que li puc dir és que des del Govern la nostra obligació, i va ser un repte molt important pel meu equip, va ser de poder presentar el Marc pressupostari i el Pressupost en els terminis legalment establerts. Això en un any on hi ha un canvi de Govern és especialment difícil, i estic molt satisfet de com ha treballat el meu equip i d'haver pogut complir amb aquest element legal.

La meua voluntat segurament va en la línia de la seva, anar rebaixant aquests terminis. Però a l'any de canvi de legislatura quan a més a més s'ha de preparar el marc pressupostari doncs és una dificultat afegida. I crec que no és imputable al Govern el fet que el 27 de febrer estiguem fent la votació dels comptes. Així doncs aquesta responsabilitat compartida, diria que no és com a mínim compartida de manera ponderada.

Vostè continua fent i em sembla que ja ho vam dir així en l'esmena a la totalitat, el fet del més amb menys. Vostès proposen de fer moltes més coses però dotant de menys recursos el Govern d'Andorra.

Bé, és difícil, és complicat i evidentment no ho comparteixo. Nosaltres que hem de fer comptes que quadrin, doncs això no surt. I un dels elements, vostè m'ha citat tota una sèrie de ministeris que vol incrementar, l'única partida que m'ha citat que vol treure és justament la dels ingressos, aquests menys 15 milions d'euros que agafa d'Andorra Telecom i que ja hem vist que objectivament Andorra Telecom no necessita i que aquest menyscapse s'hauria de traduir d'alguna manera. I aquest menyscapse vostè diu: "Potser el que hem de fer és des del punt de vista impositiu fer pagar a qui toca i no com està passant ara que el qui paga són els assalariats.

Potser cal recordar com funciona l'IRPF andorrà, perquè clar vostè ha dit que els assalariats paguen un 10%. No és veritat, no és veritat. Nosaltres tenim un tipus nominal del 10%, però els assalariats tenen 24.000 euros exempts més un 3% de despeses associades a les cotitzacions a la CASS, i després fins a 40.000 euros tenen una bonificació del 50%. És a dir un tipus nominal que se'ls hi aplica sobre aquest tram d'un 5%.

Així doncs si ho traduïm als assalariats, la majoria d'assalariats al país paguen tipus d'efectius baixíssims. I de fet, una proporció important d'assalariats no paguen IRPF. I li he de dir la veritat, m'hi sento còmode perquè crec que qui ha de pagar més és qui té més possibilitats, i crec que el model fiscal que tenim

actualment així ho permet. No intenti traficar les dades perquè les dades són les que són i si les expliquem com toca les que són, doncs crec que el missatge serà molt més clar.

Vostè a corre-cuita s'ha fet imprimir suposo el programa electoral del Partit Socialista, jo me'l vaig llegir, no sé si vostè es va llegir el nostre, hauria tingut més feina perquè era bastant més voluminós, però...sí, sí jo em vaig llegir les seves mesures de l'habitatge. I siguem sincers, vostès ara en el debat d'ela llei més política que votarem durant l'any, que és el Projecte del pressupost, l'única esmena que porten, l'únic element que porten associat a l'habitatge és la retallada. I això doncs segurament és un error de càlcul vostre, o no va saber trobar quina mesura concreta podíeu impulsar, és legítim, però permeti'm que ho posem, doncs en parlem i que els ciutadans siguin conscients d'aquest element. I quan vostè em diu la proposició de llei que van entrar, que el que feia és aprofitar de les jubilacions per lligar-les de mala manera amb l'habitatge. Per cert, sense parlar-ne, ni amb el Fons de reserva de jubilació, ni amb la CASS doncs crec que en aquell moment va fer un exercici cosmètic, us va sortir molt malament i segurament no us heu atrevit a portar altres mesures concretes, ni com a esmenes ni com a proposicions de llei.

La Sra. síndica general:

Hauria d'anar acabant, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí Sra. síndica.

Esports, hem incrementat la partida. Si vostè mira d'un any a l'altre, hem incrementat 577.000 euros. I de fet el ministeri de Medi Ambient, si vostè mira en el seu conjunt doncs també hi ha un increment entre el 2019 i el 2020 de 182.000 euros. És a dir, vostè intenta trobar doncs partides que disminueixen quan no obligatòriament són així, i després evidentment obvia, i això és legítim. Totes les partides que han desgranat tots els grups parlamentaris de la majoria on s'ha fet un esforç extra i que estan associades doncs a millorar l'Administració i sobretot a estar al costat de la nostra ciutadania, incrementant i reforçant les estructures de l'Estat del benestar.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover,

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Doncs amics del GPS, encara m'ho posen més fàcil. Avui tenen l'ocasió de votar favorablement un pressupost que recolza la confecció d'un relat de la identitat nacional per a què es pugui tirar endavant i fer el Museu Nacional.

Tenen l'ocasió de votar a favor d'un pressupost que dimensionarà quina és la necessitat de l'Arxiu, i que per tant es podrà fer d'acord amb aquestes necessitats.

Tenen l'ocasió de no fer volar coloms i votar per una patida d'estudi de la necessitat real del desviament de La Massana i Ordino, que està dins d'aquest pressupost.

Un pressupost que contempla acabar la fase 1 del desviament de Sant Julià, però bé suposo que a final vostè s'estima més explicar que vostès van dir o van escriure que volien fer un arxiu a La Massana, -que no s'ha fet mai-, o que volien fer un desviament, -que no s'ha fet mai. Això són fets, està al pressupost, ho poden votar a favor, i si tant ho volen serà una realitat.

Li torno a dir, vostès van tallar el grifo a La Massana, i el Govern amb els grups parlamentaris de consens, faran que a casa Parramon hi hagi un ús real amb activitat econòmica. Faran que es facin les voreres cap els pobles de La Massana, faran que es faci el carril reversible i el doble sentit d'Anyós fins el túnel del Pont Pla. Faran que es faci la remodelació del refugi del Comapedrosa. Això són realitats. El que passa és que hi ha una diferència de model.

Aquest pressupost s'ajusta a la regla d'or, és un pressupost que no puja endeutament, al contrari, ja li ha dit el Sr. Jover, ens felicitem que hi hagi un petit superàvit per anar millorant les finances de l'Estat. És un pressupost que a més a més d'acord amb el Marc pressupostari preveu una reducció de la despesa de funcionament del nostre país i per tant, com que és un pressupost sostenible, creïble, fruit del consens, fruit del diàleg i que pensem que dona moltes oportunitats als joves, a les persones, als pensionistes, en definitiva, a tots els andorrans i andorranes, creiem que ha de tirar endavant.

La diferència de model radica, i ho hem vist sobretot inicialment amb la reserva d'esmena que ha presentat el Sr. Jordi Font, i com ara ha dit el Sr. Jover, que a vostès els hi ha faltat parlar de la casta i dels oprimits. Però és que no és la realitat, la realitat és que aquí hi ha uns grups parlamentaris que donen suport al Govern, que apostem per la reducció progressiva de l'endeutament de l'Estat. Que apostem per la gestió, per la contenció de la despesa, per l'eficiència. Hi haurà avenços importants en matèria deficiència, en

tota l'agilització dels tràmits, en la digitalització de l'Administració i també per què no dir-ho, uns ingressos nous que poden arribar a venir si des del ministeri del Sr. Rossell es pot tirar endavant les noves residències digitals. El nostre model no és el de pujar la pressió fiscal, no és el de pujar els impostos, perquè no estem en una illa i aquí podem anar pujant els impostos, i la gent anar pagant i aquí no passa res. Estem en una globalització, i un marc fiscal competitiu amb una seguretat jurídica fiable, fa que més i més persones vulguin venir a residir a un país segur, un país amb natura, un país on s'hi pot viure, on s'hi pot treballar. Si pugem els impostos no vindrà ni el "tato".

Nosaltres apostem per tant, per arribar segurament amb aquesta carta als reis, -els reis van ser al gener-, que vostès diuen: "És que nosaltres volíem això i volíem això, i volíem això..." Jo també vull una bicicleta i no la tinc.

Per arribar aquí hi ha dos camins, el seu model, pujar la pressió fiscal o el nostre model, fer créixer l'economia, ser més competitiva, donar seguretat jurídica i fer que la caixa, torno a dir, creixi sense pujar els impostos a ningú, sent com ha dit el president del Grup Parlamentari Demòcrata i al seu torn també Liberal, sent realistes i sent eficients. I per això hem de votar a favor i els convido a fer-ho, d'un pressupost que contempla partides socials, culturals, esportives, fiscals, de tota mena, que ajuda a les famílies, que ajuda als pensionistes, que ajuda a les persones que més ho necessiten, segurament amb un record històric del departament del Sr. Filloy a nivell de pressupost. I vostè ha reclamat el Museu, l'Arxiu, el desviament, aquí tenen les partides per fer-ho una realitat. I quan això estigui estudiat i estigui tot sobre la taula, es podrà fer.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Naudi.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sra. síndica.

En francès hi ha una dita molt senzilla: "Qui justifica, s'acusa". Amb les explicacions que m'acaba de fer Sr. ministre, ja no és tot tant bonic.

Jo si he agafat la data del 30 de setembre del 2019 és perquè és la data de deute que tenen tots els consellers quan es tramita la liquidació del pressupost del 2019. Nosaltres disposem d'aquesta i és de l'informe del Govern.

Vostè em diu: “No, és que això és una foto, no correspon a un tancament”. Bé, doncs que correspongui al que vulgui. Però això és el que vostès envien. 950 milions d’euros, 935 a l’altre, a l’any 2018.

Si vostè em diu que jo agafó el 2012 perquè ja em convé agafar el 2012! No! Jo senzillament, una cosa que he agafat, és a dir, quan han entrat en vigor o quan s’ha desplegat tot el nou marc fiscal, tots els recursos que ha generat el nou marc fiscal, que han aportat? Més deute.

I és una constatació. A mi no em digui si li he pagat aquí o allò altre. Hi havia el que hi havia.

Quan vostè ha fet totes les explicacions, el Tribunal de Comptes. Miri, ja me les he llegit, són les seves al·legacions. El que passa és que, el Tribunal de Comptes al final, les seves al·legacions no li han admès cap.

Això és el que hi ha.

Quan em diu que sóc excessivament prudent i quasi mobilista perquè li estic dient que amb el tema de la digitalització de la informació amb la fitxa que presenta Govern i que vostè ja la reconegut que són poc detallades, vostès porten gastats 11 milions d’euros digitalitzant l’Administració. I no funciona. I ara en volen gastar 4,5 milions més.

El que vam demanar a la Comissió de Finances és si aquí hi podia haver una explicació. I per tant, la partida que vam deixar aquí és perquè hi hagués un al·lògic i una coherència perquè to el que hi ha aquí només són programes informàtics i programes informàtics. No veiem res més. No tinc més explicació.

Això no crec que sigui ser prudent. Això potser és perquè em justifiqui on han anat els altres 11 milions d’euros i que l’Administració encara no estigui digitalitzada.

Per tant, totes aquestes explicacions i quan al final m’acaba dient que tenen un gran respecte al Tribunal de Comptes és que només faltaria. I que cada vegada s’ha millorat més. Escolti, els ciutadans, les exigències, són el primer dia, i aquí el gran exemple!

No ha anat millorant cada dia. Acomplir és el que toca, que és el que hem parlat moltes vegades i que és el que es farà des de la Comissió de Finances.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Ferran Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

Breument i no pas en un afany de polèmica, però sí de puntualitzar alguns dels aspectes que han mencionat des dels partits de l’oposició.

Al Sr. Pintat jo li puc constatar que l’afany d’arremangar-se i de treballar de manera valenta des del primer dia de l’executiu i dels grups parlamentaris que li donen suport em consta. I em consta en primera persona. Per tant, aquest repte i aquest guant, que el resultat de les eleccions generals de l’abril del 2019 van donar d’aquest mandat democràtic, s’ha acceptat i s’ha acceptat de bon grat i de manera decidida i amb tot el vigor que faci falta per donar resposta a les necessitats i les inquietuds dels ciutadans.

Només també una puntualització, i ja li dic, penso que tampoc no porta en aquest debat, però a mi sí que em copsa o em contradia fins a certa mesura que les emenes presentades pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, el que fa és reduir en 100 milions d’euros el pressupost de l’Estat, però per altra banda, en l’hipotètic, -hipotètic, que quedi clar-, cas que el Sr. Pintat estigués al capdavant de l’executiu, jo em pregunto com hauria tirat endavant totes i cadascuna de les propostes programàtiques que ells portaven en el seu programa electoral, que molt per sobre i per recordar, hi havia des d’un aeroport en sòl andorrà, un heliport, un tramvia, etc., etc. i etc.

Penso que hem de ser molt realistes tots amb la gestió dels diners públics i també veure quines són les limitacions reals en el capítol d’ingressos que disposem. I òbviament, o això passa realment per un increment substancials dels ingressos de l’Estat, amb la qual cosa el que faríem és incrementar la pressió fiscal de tots els nostres ciutadans, o altrament, realment, realment potser hi ha una mica de contradicció en les esmenes presentades i en allò que en campanya electoral es presentava a l’elector.

Dit això, em referiré a algunes de les apreciacions que ha fet el president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sr. Lopez. Potser es portava ja el discurs escrit des de casa o no m’ha acabat d’escoltar. Entenc que portem moltes hores, però jo en cap moment he dit que el pressupost era tan perfecte. Al contrari, he fet la pregunta retòrica de si el pressupost era perfecte. I la meua resposta ha estat un no ben contundent. I li he explicat que tot és perfectible en aquesta vida, que s’ha treballat per fer-lo millor, i això sí, el que es tracta és de trobar el pressupost que conjumini quines són les limitacions dels ingressos del pressupost de l’Estat i quines són aquelles partides en les quals volem donar prioritat en forma de projectes.

És clar que sí, convindré amb vostè que jo també, i penso que tots i cadascun dels 28 consellers d'aquesta sala estarien a favor de tenir més pressupost per al medi ambient, per educació, per sanitat, per ordenament territorial, per afers socials, per tot, per tot! Però escolti, plantejar-ho d'aquesta manera penso que ho fa des de la fal·làcia. És una argumentació completament insostenible, perquè tots voldríem més diners per fer moltes coses, però la realitat és la quina és. Expliqui com ho farien o si més no, digui si llavors vostès incrementaria substancialment la pressió fiscal.

És a dir, aquest compromís que per exemple que nosaltres hem agafat que ni l'IRPF, ni l'impost de societats, ni l'IGI, es tocan per exemple els tipus impositius. Justament amb els ingressos i la previsió d'ingressos de l'Estat el que cal fer és una previsió i una prioritització d'aquells projectes que nosaltres volem tirar endavant.

No m'agrada, vostè parlava que estem en un país idíl·lic i perfecte. Home! Estem en un país envejable. Això ja li dic! Però amb reptes importants. I jo també això els hi he mencionat. Reptes punyents. he fet menció a alguns d'aquests reptes i també he fet menció que moltes de les dotacions pressupostàries del pressupost d'enguany, el que volen, és donar sortida a aquests reptes. No m'endinsaré en detalls, però em sembla que el Sr. Enseñat ha fet un repàs fil per randa de molts dels reptes que vostè presentava, doncs, com li volem donar resposta en forma d'exercici pressupostari que ben aviat aprovarem en aquesta sala.

Per tant, jo el convidaria a què, òbviament som conscients que no estem en un món perfecte, en un país perfecte, però li he de dir que l'obligació de tot governant que aprecií, és transmetre optimisme envers els seus ciutadans, donar-los esperança i donar-los sortida amb les seves polítiques públiques.

I això és el que pretén aquest executiu. Nosaltres defugim afirmacions com les que feia vostè mateix en aquesta Cambra abans, que és dramàtic creuar la Massana per anar a fer un cafè, que no es pot fer. Doncs, no! Preferim nosaltres centrar-nos, ser molt realistes en el reptes que hem d'afrontar, que són molts, reptes econòmics, reptes socials i reptes també mediambientals, però amb optimisme, donar resposta a aquests reptes.

Deixi'm posar-li un exemple i potser amb una temàtica que coincidirem en el plantejament. Penso que la Sra. Calvó, la ministra de Medi Ambient no la podem fer culpable de l'escalfament global i del canvi climàtic. Penso que no. Penso que vostè tampoc s'hi atreviria. Jo diria que no. Però la Sra. Calvó, veient un repte cabdal pel país, el que fa és exercir polítiques públiques per, des de la nostra humil contribució,

poder-n'hi donar resposta. I és més Sr. López. Jo apel·laria a l'esperit d'aquesta Cambra, per exemple a la legislatura passada, on es va aprovar per unanimitat una llei de transició energètica, la LITECC, o que va passar fa pocs dies en aquesta mateixa Cambra, que tots els consellers generals vam donar una aprovació unànime a proposta d'acord d'emergència climàtica, o inclús el que van fer el Sr. Sánchez i el Sr. Padreny a Washington afegint una contribució que ajuda en aquest sentit.

Jo apel·lo a aquesta mena d'actitud que és la que realment, entre tots plegats, el que ens demana a la ciutadania, donar resposta a les inquietuds dels nostres conciutadans.

És per això que hi ha molts reptes per endavant, però estem convençuts que això que hem prioritzat en el pressupost d'enguany, ajuda en gran manera a donar sortida a tots aquests reptes.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Costa.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Per explicar molt breument una qüestió que penso que és important en aquest moment pel que s'està dient. Em sembla que altres temes no mereixen comentaris vist el to d'algunes intervencions. Però jo penso que tornar a explicar el que vam presentar en campanya electoral, ara que se'ns parla d'augmentar la pressió fiscal, doncs, serà un plaer fer-ho i explicar-ho de manera detinguda.

Nosaltres, Sr. Jover, el que proposem clarament i vostè ho sap, és que els dividendes tributin. I vostè sap perfectament que des de societats patrimonials, societats de tot tipus, doncs, hi ha molta gent, des d'organismes d'inversió col·lectiva, hi ha molta gent que estructura el seu patrimoni personal, el seu patrimoni familiar i les seves inversions a través d'aquests mitjans que tributen 0% per l'impost de societats, que tampoc tributen amb la distribució de la renda.

Per tant, quan nosaltres hem dit per activa i per passiva que mentre altres estan amb un tipus del 10% i altres que paguen un 0%, doncs és una realitat.

De fet, nosaltres vam fer una estimació del que és el més habitual amb l'IRPF a tots els països que és que la distribució de dividendes pagui per l'IRPF des dels organismes d'inversió col·lectiva i des de les societats

amb aquest càlcul que és molt fàcil de fer, que el vam fer i que vostè no el va pas desmentir ni el seu antecessor, nosaltres calculàvem uns 35 milions més d'euros de recaptació. Per tant, a partir d'aquí estem plenament legitimats per presentar per presentar altres propostes que algú en demana que d'on surten els diners, doncs, ben clarament. I la solució és fàcil, per què ha d'haver-hi alguns que estan subjectes amb un IRPF del 10% i altres han d'estar a un 0%.

Per què aquells que més tenen no han de pagar? Jo entenc que aquí hi ha dos models clarament diferenciats. Hi ha una dreta fiscal clarament identificada que protegeix als que més tenen i que fa carregar amb les tarifes de FEDA i d'STA els seus equilibris pressupostaris, que fa pagar l'IRPF a tothom mentre que els grans patrimonis familiars d'aquest país doncs no tributen i paguen el 0%. Això sí que ho entenc, és legítim que vostès ho expliquin i aquí ningú està dient de pujar impostos. No estem dient de passar l'IRPF del 10 al 12, ni del 10 al 13, ni del 10 al 15, estem dient que tothom tributi al 10%. I si algú ho ha de fer més que ningú són els que més tenen, que són els que vostès s'afecten a protegir de manera decidida.

Per tant, nosaltres ja ho hem explicat i és un plaer tornar-ho a explicar avui en motiu d'aquest debat. Jo penso que està bé que també ens escoltem una mica entre nosaltres i que no haguem de repetir coses que jo crec que estan assumides. Està molt clar que el seu plantejament és protegir als que més tenen fiscalment i carregar els ingressos de l'Estat sobre els treballadors i a través de les tarifes de FEDA i STA com hem pogut avui debatre en diverses ocasions.

Una altra qüestió, el tema de l'habitatge. És clar tornar a escoltar, Sr. Jover, que nosaltres volíem "llençar" -jo penso que ha dit-, li demanava a la meua companya Salazar, els diners de les pensions... Doncs, home, és una mica fort novament! És a dir, si invertir en patrimoni, cobrar lloguers, a la vegada que aquest patrimoni es re valoritza, això és llençar diners jo crec que era una inversió molt rentable. S'agafen uns immobles, es condicionen, aquests immobles valen més del que s'ha comprat, i a la vegada que valen més del preu al que s'ha comprat es van cobrant uns lloguers cada mes. Jo no hi veig que això sigui llençar els diners, a mi em sembla que això és més rentable que invertir en productes financers i productes de borsa que de vegades puja, però com recordava el conseller Miró, hi ha anys que baixen i que baixen molt. Per tant, agafar immobles, comprar-los, re valoritzar-los, posar-los al dia en tema d'estalvi energètic i condicionar-los en tema d'accessibilitat. Per tant, que valgui més del preu pel que s'ha comprat i a més anar cobrant cada mes un lloguer, a mi em sembla que és una bona opció que re valoritza el valor de les pensions dels nostres ciutadans a la vegada que

aporta una veritable solució al tema de l'habitatge. Perquè vostès parlen del tema de l'habitatge però jo els recomano que mirin les enquestes del CRES i sabran el país en el que realment estem, i mentre vostès li van donant voltes les solucions no arriben, i quan tenen una proposta damunt de la taula doncs es permeten, jo dic, de manera gratuïta i amb arguments falsos i amb arguments que no tenen el nivell polític d'un debat en una Cambra parlamentària, doncs, rebutjar-los sense una proposta alternativa.

Per tant, seguim esperant el seu Fons publico privat, veurem com s'estructura això, quina forma tira endavant, quines solucions però pensin que avui hi ha el problema de l'habitatge. Vostès ja fa anys que governen, des de l'any 2016, des de l'any 2017 quan el Sr. Espot era el ministre de l'Habitatge i que li estem fent preguntes sobre l'estratègia d'habitatge quines polítiques hi ha, i més enllà de la congelació dels lloguers -que és com una emergència que han hagut de fer-, encara estem a l'espera de veure alguna política d'habitatge.

Nosaltres hem fet propostes, hem fet propostes als pressupostos, hem fet propostes a la Llei de mesures urgents, hem fet propostes a la Llei d'ordenament, hem fet diverses vegades propostes d'acord, propostes de resolució per crear pisos socials, vostès sempre s'hi han negat, pensaven que era un tema que no era escaient, que això genera guetos... És a dir, hem tingut mots debats sobre aquests temes i vostès sempre han negat les nostres propostes i les nostres solucions. Per tant, a partir d'aquí no em queda altra que dir que l'actual situació de l'habitatge és en bona part culpa de la seva falta de visió i de la seva falta d'anticipació en un tema tan essencial com és el tema de l'habitatge.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, alguna altra intervenció...

Pel Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Començant per la intervenció del Sr. Pintat, vostè diu que la inversió que s'ha realitzat, per exemple amb la transformació digital, doncs no s'ha vist res, no ha assolit els nivells esperats. Jo crec que si vostè agafa qualsevol Administració pública o qualsevol empresa privada, el seu nivell d'inversió en tecnologia és cada cop més important. I si vostè em diu: "No, és que no veiem resultats", doncs miri la quantitat de tràmits que

es poden fer online. Aquest element que es pot veure des de la ciutadania, des de fora, sense entrar a valorar totes les inversions que es fan que sovint no es veuen des de fora, que són de gestió interna. S'ha fet un pas endavant... No suficient, evidentment que no, i per això nosaltres doncs hem decidit que en el pressupost de l'exercici 2020 tingui un plus d'inversió en aquest sentit. Però no em digui que no s'han fet coses! S'han fet coses observables pel conjunt de la ciutadania.

Després, vostè m'ha comentat que ha agafat el... M'ha dit a qui justifica, s'acusa... Miri, jo crec que li he explicat amb temes que crec que poden ser relativament objectius, que agafar un tancament trimestral i no el tancament anual pot tenir certes limitacions. I el fet d'agafar el de l'any 2012 doncs, també presenta certes limitacions. Vostè em diu: "No, he agafat objectivament quan el Marc fiscal estava tancat", o m'ha semblat entendre això. Bé, malauradament l'IRPF es va aplicar al 2015, és a dir, amb aquest criteri hagués hagut de triar un altre any.

De totes maneres, i reprement una miqueta la idea del conseller Costa, vostè està girant al voltant d'aquest element i crec que és un element important i és lícit que en faci el seu primer... l'element principal, l'element cavall de batalla de les esmenes al pressupost i del debat de l'esmena a la totalitat, i ara del debat del text en al seva globalitat, però és que tan sols ens estem bellugant en l'element formal del dèficit. Potser és, com diu el conseller Costa, perquè si vostè posés les seves propostes o intentés impulsar les propostes del seu programa electoral a través d'esmenes, doncs, aquest altre element li trontollaria o faria mirar els pans i els peixos com intenta fer el Partit Socialdemòcrata.

Però, no arribo a entendre perquè no aprofita aquesta ocasió per parlar d'elements més enllà d'aquest -que considero que és legítim i que fa bé, segurament si vostè el veu tan important, de comentar-lo- d'entrar a alguns elements polítics, alguns dels seus enfocaments polítics per poder debatre'ls conjuntament i veure si es poden incloure, o no, en el pressupost.

Pel que fa al Sr. Pere López, bé, vostè sap que les dades que ara ens dona en temàtica fiscal són molt parcials i no es corresponen amb la realitat. Però, de fet ja continua dient que els assalariats paguen un 10%, que l'IRPF és del 10%, i vostè compara fiscalitat de productes financers amb altres llocs... Llavors posem-nos també a comparar les diferents figures d'imposició entre les que hi ha a Andorra i als altres països. Vostè comenci a comparar els IRPF's que paga un assalariat aquí a Andorra amb els que podria pagar alguna persona al Regne d'Espanya, a la República Francesa o a països del nostre entorn geogràfic... O l'impost de societats, i veurà que el que s'ha intentat fer, i diria

històricament, és tenir un Marc fiscal que sigui competitiu, un Marc fiscal que estigui principalment basat en la imposició indirecta, i això ens permet tenir els recursos suficients per tirar endavant les polítiques d'Estat que necessitem.

Pel que fa a l'habitatge... Ostres, Sr. Pere López! La proposició que ens va presentar és que no hi havia per on agafar-la. De fet, vam fer una reunió amb vostè i amb la consellera Gili per intentar trobar un element de dir: "Miri, trobem un acord, retiri aquest text legal i ja farem cobertura política nosaltres del seu grup dient que és interessant la iniciativa i que la reconduïrem conjuntament...". Vosaltres no vau acceptar perquè consideràveu que ja us anava bé que us la votéssim en contra.

Però, li faré una pregunta, així ja no serà ni la seva opinió ni la meua opinió: quan vostès a posteriori d'entrar a tràmit parlamentari la proposició de llei, la vau ensenyar als especialistes del Fons de Reserva de Jubilació? Quina va ser la seva opinió? Van considerar que era la panacea, com vostè diu, que ens permeti atènyer un millor rendiment al Fons de Reserva de Jubilació i, a més a més de retruc, arreglàvem el problema de l'habitatge? Van tenir aquesta opinió? Perquè vostè sap que no és cert... Van dir que això posava en perill les polítiques inversores que s'estaven desenvolupant des del Fons de reserva de jubilació, que a més a més augmentarien els costos de gestió del Fons de reserva de jubilació, cosa que el vostre company ha intentat posar sobre la taula com un element important, i amb dos reserves d'esmena intentava disminuir les despeses corrents associades amb aquesta institució. Però vostè el que feien és que de cop havien de ser experts immobiliaris. Tenir pisos distribuïts a les diferents parròquies, que ells ens gestionessin el manteniment, que a més a més es podien vendre o comprar quan hi hagués una taxació amb 10% de diferencial sobre el preu de mercat, quan vostè sap que això, -amb perdó-, és una animalada. És a dir, estava posant en risc els recursos del Fons de reserva de jubilació. I això no ho dic jo, ho diu el Fons de reserva de jubilació.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, gràcies.

Només per uns aclariments.

Sr. Costa, no es preocupi. Em pregunta com ho faria per aplicar les propostes. Doncs bé, de les propostes que vostè cita, n'hi ha que en el programa no hi són. Per tant, li aconsello que s'ho miri bé, i no faci més invents.

Com ho faria? Quan estic plantejant aquí el tema del dèficit zero, ja he explicat el què és. I aquest és un principi important, i crec que s'hauria de fer. Al punt on es diferencia, i crec que és una ran base, és que aquí s'estan fent pressupostos expansius, si s'agafen totes les inversions que es fan de les parapúbliques, més les inversions que es volen fer de Govern, que en aquest període de tres o quatre anys, potser s'invertiran quasi tres cents i escaig milions d'euros, venir a generar encara més, quan es parla de temes de l'habitatge, per exemple, més encariment de la construcció. Per tant, en aquests períodes poder anar en aquests pressupostos tan expansius, no és bo, i això n'hem parlat moltes vegades.

Quan el Tribunal de Comptes posa en evidència que l'estalvi net és negatiu, i en l'estalvi no parlo del dèficit, que és la capacitat que té l'Estat de destinar a inversions, i això es fa via endeutament, doncs no és una bona senyal. Quan s'estan... que és una altra part de la proposta, si es vol entendre, s'entén o no. Quan hem fet i hem eliminat tots aquests projectes, o perquè no s'adeqüen a la llei, o perquè per a nosaltres no són prioritaris, per vosaltres potser sí. Quan hem fet tot això, forma part de generar aquest estalvi per poder realment assentar unes bases més sòlides. Perquè forma part també del nostre projecte, poder pagar les pensions als ciutadans. Creiem que el dret a la gent que han cotitzat, se'ls hi ha de mantenir. Però també pensem que el model en un futur ha d'evolucionar, però també creiem que si hi ha problemes, l'Estat i el Govern hi haurà de fer front. Aquestes són propostes. Per tant pensem que és bo que hi hagi estalvi. Actualment n'hi ha? No, no n'hi ha. Actualment com es finança això? Amb endeutament. Doncs bé, aquesta és la diferència. I aquí també aprofito doncs, havent contestat al Sr. Costa, potser ho he fet massa llarg perquè era més curt, també agafant una mica la rèplica del ministre.

I com està dient Sr. ministre, amb el tema de la digitalització de l'Administració, els usuaris van en millores. Bé vostès fan una gran bandera, clar que s'ha d'anar cap aquí, però jo el que veig són queixes, i vostè ho sap i no acaba de funcionar. Això és la realitat també. Per tant, quan ja s'han invertit 11 milions d'euros amb això, per què no se'ns explica també amb totes aquestes fitxes com està la situació, què fa, com ho tira més o menys? Posar-te aquí un llistat de programes informàtics, per tant també té una altra situació.

Bé, ja penso que amb això ja he contestat.

Gràcies.

La Sra. sòndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Costa vol intervenir...

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Sr. López, vol intervenir...

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. sòndica, molt breument. Només en referència a la pregunta que llençava a l'aire el Sr. Jover. I aquí també per repetir diverses coses que ja hem dit diverses vegades. Qui marca la política d'un país Sr. Jover? El president del Consell d'Administració de la CASS, el director del Fons de reserva de jubilació, o el Govern o els consellers generals? Perquè només faltaria que ens haguessin de dir ells quina és la política que es vol prioritzar.

Nosaltres la primera iniciativa legislativa que vam fer en aquesta legislatura era per aportar solucions a l'habitatge. Vostès encara hi van donar voltes.

Si entrem en qüestions purament tècniques, l'únic que els hi preocupava era el tema de la desinversió. És a dir, si ara es compra un parc important d'immobles, com nosaltres preveiem, de més de 100 milions d'euros per rehabilitar i posar habitatges al mercat, els hi preocupava la desinversió que això hagués de fer al cap de 20 o 25 anys perquè això podria tenir una dificultat a vendre uns immobles a diferència d'un producte financer. Era l'únic tema que els hi preocupava si entrem en temes tècnics. Però jo crec que aquí no hem de fer de tècnics, ni hem de fer de responsables del Fons d'inversió. És a dir que a cadascun li correspon la seva feina. Aquí hem de marcar les prioritats polítiques, i la nostra prioritat política va ser aportar solucions al tema de l'habitatge, coses que vostès no volen, no en saben, no en tenen realment ganes de fer-ho, de fer decisions per solucionar el gran problema que té avui en dia aquest país, que és el problema dels lloguers.

Gràcies Sra. sòndica.

La Sra. sòndica general:

Gràcies Sr. López.

Cap altra intervenció...

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. sòndica.

Miri Sr. per López, li donaré la raó. No ens toca a nosaltres fer de tècnics i el que hem de fer és que els tècnics puguin fer la seva feina.

Un element. Existeixen recomanacions internacionals que diuen que els fons de reserva dels fons de jubilació han de tenir una gestió independent. Perquè hi han hagut casos de males praxis que el que fan és que per necessitats altres, per necessitats urgents, segurament legítimes, però s'han posat en perill els fons de jubilació. I per aquest motiu, doncs existeixen aquestes recomanacions de poder-ne fer una gestió independent. No ho dic jo.

Llavors estic d'acord, podem-ho en mans dels tècnics. I els tècnics no és el president del Consell gestor del Fons de reserva de jubilació, sinó per exemple els dos assessors extern que tenen, són especialistes i que ens poden aportar aquesta informació.

El que passa és que vostè voldria fer política partidista de tot. I nosaltres som més partidaris de les institucions, en el seu grau d'independència, doncs que puguin fer els seus objectius. I l'objectiu del Fons de reserva de jubilació és un i únic. Fer que les jubilacions, que el patrimoni que han de gestionar creixi en el mig i al llarg termini per sobre de la tassa d'inflació. I el Fons de reserva de jubilació ho està assolint.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Cap altra intervenció dels grups....

Una vegada finalitzat el debat, procedirem a la votació de la resta de parts del text.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

A favor 16, en contra 11 i abstencions 0.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovat el Projecte de llei del pressupost per a l'exercici del 2020, així com el projecte de pressupost del Tribunal Constitucional, del Consell Superior de la Justícia i el Projecte de pressupost del Consell General per al mateix exercici.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Bona nit a tothom.

(Són les 22.15h)

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 1,20 €
Subscripcions: Tel. 877877